

# TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

## TUTANAK DERGİSİ

53'üncü Birleşim  
25 Ocak 2024 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

### İÇİNDEKİLER

#### I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

#### II.- GELEN KÂĞITLAR

#### III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

##### A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, Siirt'in sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Ordu Milletvekili İbrahim Ufuk Kaynak'ın, global gelişmeler ışığında Türkiye gündemine ve iç siyasete ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, Kütahya'nın tarihî, kültürel ve turistik özelliklerine ilişkin gündem dışı konuşması

#### IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Türkiye genelinde 2,5 milyon metrekare arazi için özelleştirme kararı verilmesine ilişkin açıklaması
- 2.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun'da yaşanan vahim olay karşısında Millî Eğitim Bakanlığının ortaya koyacağı duruşa ilişkin açıklaması
- 3.- İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz'ın, kamu hastanelerinde oluşan uzman doktor açığına ilişkin açıklaması
- 4.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ordu Milletvekili İbrahim Ufuk Kaynak'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 5.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 6.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, TÜRSAB'la ilgili hazırlanan kanun teklifine ilişkin açıklaması
- 7.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Adalet ve Kalkınma Partisinin halka seçim öncesi verdiği sözleri unuttuğuna ilişkin açıklaması
- 8.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, kürsüde kullanılan bazı ifadelere ve İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'ya ilişkin açıklaması
- 9.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'nın uyuşturucu sorununa ilişkin açıklaması
- 10.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kars'ta görevde yükselme sınavına giren EĞİTİM SEN üyesi 7 öğretmene ilişkin açıklaması
- 11.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Gazze'nin zalimlerin salladığı bir beşik olduğuna ilişkin açıklaması
- 12.- İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'ın, Hindistan'da hükûmette olan Hindistan Halk Partisinin uygulamalarına ve Babri Camisi'nin yerine tapınak inşa etmesine ilişkin açıklaması
- 13.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, genç diyetisyenlerin atama beklediğine ilişkin açıklaması
- 14.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, Rize-Artvin Havalimanı'na ilişkin açıklaması
- 15.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, kademeli emeklilik mağdurlarına ilişkin açıklaması
- 16.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Gazze'de soykırım yaşandığına ilişkin açıklaması
- 17.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Mersin'de sahte seçmen vakalarının ortaya çıktığına ilişkin açıklaması
- 18.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, Selimpaşa Geri Gönderme Merkezi'nde sınır dışı kararıyla tutulan göçmen Faslı Asmaa Hachem'e ilişkin açıklaması
- 19.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlı'nun, Yedikule Göğüs Hastalıkları Hastanesindeki Doktor Semih Erduran'ın Hemşire H.Z.'ye cinsel saldırı davasına ilişkin açıklaması
- 20.- Mersin Milletvekili Ali Kıratlı'nın, CHP'nin ve DEM PARTİ'nin Mersin'in Akdeniz Belediyesiyle ilgili oy taşıma açıklamalarına ilişkin açıklaması
- 21.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, eczane teknikerlerinin atama beklediğine ilişkin açıklaması
- 22.- Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'in, Yüksekova Devlet Hastanesinin eksikliklerine ilişkin açıklaması
- 23.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un ulaştırma ve altyapı sorunlarına ilişkin açıklaması
- 24.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Türkiye Yüzyılı'nda ilk insanlı uzay görevinin gerçekleştirilmesine ilişkin açıklaması
- 25.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, BAĞ-KUR'luların sorunlarına ilişkin açıklaması
- 26.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, İstanbul Teknik Üniversitesi Uzay Mühendisliği Bölümü mezunu Okan Bayram'a ve genç işsizliğe ilişkin açıklaması
- 27.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan, AKP'nin seçmen taşıma yoluna gittiğine ilişkin açıklaması
- 28.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, İsrail'in yaptığı insanlık suçuna karşı AKP'yi hamaseti bırakmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması

29.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

30.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

31.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine, TÜİK'in açıkladığı 2023 yılı tüketici enflasyonuna ve hissedilen enflasyona, Merkez Bankasına, Filistin'de yaşanan soykırıma ve Türkiye Futbol Federasyonunun McDonald's'la yaptığı sponsorluk anlaşmasını uzatmasına ilişkin açıklaması

32.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Kazım Ayaydın'ın vefatına, İsveç'in NATO üyeliğine onay verilmesine, ABD'de çocuk istismarı hakkında görülen "Epstein vakası" olarak bilinen davaya ve İsrail'in Gazze'de 7 Ekim tarihinde başlattığı katliamların üzerinden yüz günden fazla zaman geçtiğine ilişkin açıklaması

33.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Kazım Ayaydın'ın vefatına, İsrail'in Gazze'ye düzenlediği saldırılara, İsrail'in siyonist işgal planlarının ve saldırgan tutumunun bölge ülkelerini tehdit ettiğine, Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Uluslararası Adalet Divanında İsrail'e karşı açtığı davaya ve Güney Afrika Cumhuriyeti'nin mahkemeden ihtiyati tedbir olarak talep ettiklerine ilişkin açıklaması

34.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, AİHM'in açıkladığı 2023 yılı istatistiklerinde Türkiye'nin yerine, Sosyal Doku Vakfı Başkanı Nurettin Yıldız'ın yaptığı açıklamaya, AKP iktidarının 73 kamu mülkünü özelleştirme kapsamına alarak satışa çıkarma kararı vermesine, cezaevindeki hasta tutsaklara ve işçi cinayetlerine ilişkin açıklaması

35.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Merkez Bankası Para Politikası Kurulunun politika faizini yüzde 45'e çıkarmasına, ekonominin itibarına, vatandaşın kredi kartı borcuna, ekonomik sıkıntıdan dolayı intihar eden İstanbul Teknik Üniversitesi Uzay Mühendisliği Bölümü mezunu Okan Bayram'a, Türkiye'nin geldiği durumda zeytinyağını yurt dışından getirtmenin daha uygun olduğuna, Çukurova Havaalanı'na, "sahibinden.com" sitesinin aralık ve ocak ayında kira artışlarıyla ilgili yayınladığı rapora ve Genel Kurulda görüşülen 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması

36.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, İsrail'in zulmünü bir kez daha lanetlediğine, Türk Deniz Kuvvetlerine düzenlenen törenle teslim edilen gemilere ve silahlı insansız deniz aracına, Türkiye Yüzyılı'nın yerli ve millî savunma sanayisinin gücüyle yükselmekte olduğuna, yurt genelinde sürdürülen Narkogüç operasyonlarına ve Kâzım Karabekir Paşa'nın vefatının 76'ncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması

37.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, iktidarın, muhalefetten gelen Meclis araştırması önermelerini kabul etmemeyi teamül hâline getirdiğine ilişkin açıklaması

38.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, sağlık yönetimi mezunlarına kadro açılması gerektiğine ilişkin açıklaması

39.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, sıra sayılarının tüm milletvekillerine gönderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

40.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, merkez üssü Malatya'nın Battalgazi ilçesi olan 5,2 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

41.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Malatya'da merkez üssü Battalgazi olan 5,2 büyüklüğündeki depreme ve 25 Ocak 2001 yılında gözetiminde kaybedilen Serdar Tanış ile Ebubekir Deniz'in ölüm yıl dönümlerine ilişkin açıklaması

42.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Malatya Battalgazi merkezli 5,2 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

43.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Malatya Battalgazi merkezli 5,2 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

44.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Konya Milletvekili Orhan Erdem'in DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

45.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Malatya Battalgazi merkezli 5,2 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

46.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Malatya Battalgazi merkezli 5,2 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

47.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Malatya Battalgazi merkezli 5,2 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

48.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Malatya Battalgazi merkezli 5,2 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

49.- Gaziantep Milletvekili Şahzade Demir'in, Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

50.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Gaziantep Milletvekili Şahzade Demir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

51.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya'nın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

52.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, 3600 ve 5000 prim günü üzerinden emekli olmayı bekleyenlere, emeklilikte bir günden on yedi yıl sonra emekli olacak olanlara, staj ve çıraklık mağdurlarına ilişkin açıklaması

53.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

54.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ilişkin açıklaması

55.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

56.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

#### V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Konya Milletvekili Mehmet Baykan ile Mersin Milletvekili Ali Kıratlı'nın yaptıkları gündem dışı konuşmaları sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle konuşması

2.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptıkları açıklamaları sırasında şahsına sataşmaları nedeniyle konuşması

#### VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, İç Tüzük'ün 161'inci maddesinin (3)'üncü fıkrasında Türkiye Cumhuriyeti'nin Anayasa'da düzenlenen idari yapısına aykırı tanımlamalar yapmanın yasaklandığına ilişkin konuşması

#### VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Cumhuriyet Meclisi Başkanı Zorlu Töre'nin vaki davetine icabetle, Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Millî Savunma Komisyonu Başkanı Hulusi Akar Başkanlığında Komisyon üyelerinden oluşan bir heyetin, 4-6 Şubat 2024 tarihleri arasında KKTC'ye resmî bir ziyarette bulunmasına ilişkin tezkeresi (3/833)

B) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Kuveyt-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı Mohammed Haif Al-Mutairi ve beraberindeki heyete "Hoş geldiniz." denilmesi

VIII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, İstanbul'un kentsel dönüşüm çalışmalarının yetersiz olmasının sebeplerinin araştırılması, ayrıca sürecin aksamasının şehre ve ülkeye oluşturacağı telafisi olmayan zararların araştırılması ve gerekli önlemlerin alınması amacıyla 25/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Ocak 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- İYİ Parti Grubunun, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 19 milletvekili tarafından, geçim sıkıntısı çeken vatandaşların sorunlarının araştırılması ve alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 23/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Ocak 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- DEM PARTİ Grubunun, İstanbul Milletvekili Özgül Saki ve arkadaşları tarafından, çocuk işçi çalıştırılmaması için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 25/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Ocak 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından, faili meçhul cinayete kurban gidenlerin ailelerinin adalet ihtiyacının karşılanması ve vatandaşların güvenliğinin temini amacıyla ülkede yaşanan tüm faili meçhul cinayetlerin incelenmesi, sorumlularının bulunması amacıyla 25/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Ocak 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Adıyaman Milletvekili Resul Kurt ve Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız ile 46 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1918) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 91)

X.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 91) İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin, yapay zekâ konusunda yapılan çalışmalara ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/7805)

2.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nun, İzmir ili Menemen ilçesi Hatundere Mahallesi'nde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/7868)

25 Ocak 2024 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 53'üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Siirt'in sorunları hakkında söz isteyen Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'a ait.

Buyurun Sayın Sarıtaş. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, Siirt'in sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

SABAHAT ERDOĞAN SARI TAŞ (Siirt) – Bizleri ekran başında izleyen değerli halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Vekili olduğum Siirt'in bazı temel problemlerinden bahsedeceğim. Aslında, söz konusu sorunların çoğuna gerek bütçede gerek önergelerle gerekse de buradaki bütün mekanizmalarla sorarak defalarca dikkat çekmeye çalıştık ama maalesef, bunların hiçbirini dikkate alınmadığı için ve hiçbirine kulak verilmediği için bu sorunlar artarak devam ediyor hâlâ.

Siirt, küçük ama sorunları büyük bir şehir. Birçok köyün hâlâ yol sorunu maalesef devam ediyor. Medeniyetin sembollerinden biri olan yolları bu iktidar yüzünden teğet geçiliyor yıllardır Siirt'in.

Ulaşımdan işsizliğe, hizmetten sağlığa her anlamda büyük sorunlarla boğuşan Siirt'in en büyük dertlerinden biri de maalesef kayyumlar. Dertlerine bir de kayyumların eklenmesi, mevcut sorunları âdeta bir çıkmaza götürüyor.

Yaz ayları boyunca su sorunu yaşayan Siirt halkı, kış aylarında da ısınma sorunuyla boğuşuyor. Ne hikmetse iktidarın her sene "Gaz bulduk." Müdeleri, Siirt halkına nasip olmuyor. Bakın, Gökçebağ beldesindeki istasyondan Tillo'ya dört yıldır gaz veriliyor. Yanı başındaki istasyona en yakın yerleşim yeri olan Gökçebağ'ın yüzde 10'luk bir kısmına daha yeni, bu sene kısmi olarak doğal gaz hattı çekildi. Bunun dışında, Siirt'in merkezinde, kentlin tam ortasında bulunan Afetevleri Mahallesi'nin büyük kısmına on yıldır doğal gaz hattı çekilmiyor. Yine, Veysekkarani beldemizin ve Baykan ilçemizin yer altı çalışması ise ilkbahara bırakılmış, bu nedenle de bütün yollar köstebek çukuruna dönmüş durumdadır. Halk bu kışı yine çamurlu, bozuk yollarla geçirmek zorunda kalıyor.

(Uğultular)

BAŞKAN – Bir dakika Sayın Milletvekili.

Çok uğultu var, hatibi dinleyemiyoruz değerli milletvekilleri.

Buyurun.

SABAHAT ERDOĞAN SARI TAŞ (Devamla) – Teşekkürler.

İktidar ve ona bağlı kurumlar seçim veya oy endeksli hizmet anlayışından artık vazgeçmelidir. Bu konuyu daha önce de ifade etmiştim, doğal afetlerin felakete dönüşmesinin en önemli nedenlerinden biri de kayyumlar. "Hizmet" adı altında şehre yapılan, makyajdır. Sadece vereceğim şu örnek aslında Siirt'in durumunun özetidir. Kent merkezinde, Turan Beyazıt Caddesi'nde yapılan yol çalışması bir yıl içerisinde yağmurdan dolayı defaatle çöküyor. Bu da yine kayyumların ve ilgili kurumların "hizmet" diyerek göz boyadıkları, kalitesiz ve günü kurtaran çalışmaların sonucudur. İhaleler yandaş müteahhitlere verildiği için ve bu müteahhitler de liyakatsiz olduğu için ortaya çıkan tablo maalesef bu oluyor yine.

Benzer bir tablo da yine otogarın olduğu yapıda karşımıza çıkıyor. Buranın çatısından su sızmaları yaşanıyor. Ben buradan sormak istiyorum arkadaşlar: Yeni yapılan bir yapıda niye çatıdan su sızar? Çünkü ihaleler yandaş müteahhitlere veriliyor, çünkü liyakatsiz insanlara veriliyor bu, çünkü halkın çıkarına değil, rantın çıkarına veriliyor, onun için böyle oluyor. Peki, bu soruna neden olanlar herhangi bir soruşturmaya ya da bir şeye tabi kalıyor mu? Tabii ki hayır.

Değerli arkadaşlar, bu saydıklarım buz dağının sadece görünen yüzü. Bakın, ne yazık ki Siirt'in bir de uçamama sorunu vardır. Bu iktidar, Amerika'dan uzaya astronot gönderdi ama Siirt'ten Ankara'ya ve İstanbul'a uçak gönderemedi. İşin özü tam olarak budur. Hava şartları ne olursa olsun Siirt Havalimanı'ndaki uçuş iptalleri ve erteleme durumları artık Siirt halkını bezdirmiş durumdadır. Şehrin vekili uçacak, uçuş iptal; şehrin sakinleri gidecek, uçuş iptal; şehre turist gelecek, uçuş iptal dolayısıyla kim giderse gitsin, hava koşulları ne olursa olsun Siirt halkı iptallerle karşı karşıyadır. Bunu daha önce de dile getirmiştik, bu havaalanı artık Siirt'in kapasitesine yetmiyor, bu duruma artık kesin olarak bir çözüm bulunmalıdır.

Elbette sağlık... Siirt'teki sağlık kuruluşları da artık kentin nüfusunu kaldıracak kapasitede değil. Buna bir de ülkenin genel sağlık sisteminin içinde olduğu durumu göz önünde bulundurursak artık varın siz düşünün. Sağlık Bakanı sesimizi duyuyordur umarım buradan, bu kürsüden de soralım: Siirt'e gelen doktorlar neden kısa sürede başka yerlere tayin istiyor? Siirt Eğitim ve Araştırma Hastanesindeki bütün branşlarda neden yeterli sayıda doktor yok, hatta bazı branşlarda doktor bile yok?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Devamla) – Dolayısıyla Siirt halkı yıllardır bu sorunlarla uğraşiyor.

Türkiye'nin tamamında olan işsizlik sorunu ne yazık ki Siirt'te de had safhadadır. Bakın, yine bu iktidarın en çok sevdiği kurumun verilerinden yola çıkarak söylüyorum: Türkiye İstatistik Kurumunun "İstatistiklerle Gençlik 2022 Raporu"nda Türkiye'nin en genç 3'üncü ili seçilen Siirt'te gençlerin büyük bölümü işsiz ve deminden beri bahsettiğim nedenlerden dolayı dünyanın en ünlü finans, pazarlama, yatırım ve endüstri dergisi "Forbes"ın raporuna göre Türkiye'de yaşanabilir il kategorisinde Siirt, 78'inci sırada yer alıyor. Siirt de Siirtliler de bu sırayı hak etmiyor diyoruz. Bu sorunlar kayyumlarla değil, halkın seçtiği seçilmişlerle ve daha kapsamlı ödeneklerle çözülür. Yerel yönetimlerin sorunları merkezden atanan memurların insafına bırakılmayacak kadar hayatidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yontar...

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Türkiye genelinde 2,5 milyon metrekare arazi için özelleştirme kararı verilmesine ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, Türkiye tarihinde görülmemiş bir özelleştirme uygulamasına giden AKP Hükûmeti, cumhuriyetin kazanımı ve birikimi olan ne varsa adeta haraç mezat sattı. Özelleştirmeden yaklaşık 71 milyar dolar gelir elde eden Hükûmet, paraları betona gömdü. Şirketler, fabrikalar, limanlar, oteller, enerji tesisleri bitti; şimdi sıra koylara, yeşil alanlara, tarım ve orman arazilerine geldi. Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla yayımlanan özelleştirme kararı kapsamında Türkiye genelinde 2,5 milyon metrekare arazi için özelleştirme kararı verildi. Bu araziler Ankara, Aydın, Batman, Kırklareli, Edirne, Mersin, Adana, Konya, Antalya, Muğla, İstanbul, İzmir'dedir. Çeşme, Bodrum, Köyceğiz, Marmaris, Kemer, Manavgat, Alanya'da çıkan yangınların bir sebebi varmış. Resmî Gazete, Hükûmet emlak ofisine döndü.

BAŞKAN - Sayın Çan...

2.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun'da yaşanan vahim olay karşısında Millî Eğitim Bakanlığının ortaya koyacağı duruşa ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yakın zamanda Samsun'da vahim bir olay yaşandı. Devlet okulundaki bir müdür yardımcısı, bir öğrencisinin hafızlık kursuna gittiği gerekçesiyle uzun süre okula gelmediğini, sınavlara girmedikini fark edince kursu aradı. Kursun bulunduğu caminin imamı, öğrencinin velisiyle birlikte okula gelerek müdür yardımcısına tehditler, küfürler savurdu, darbetmeye çalıştı. Konuyla ilgili hem adli hem de idari soruşturma başlatıldı; takipçisi olacağız. Ancak şu noktanın altını kalın çizgilerle çiziyoruz: Millî Eğitim Bakanlığı; cumhuriyetin Bakanlığıdır, devletin Bakanlığıdır. Ortaya koyacağı duruş, uygulayacağı politikalar cumhuriyetin temel nitelikleriyle, Millî Eğitim Temel Kanunu'yla çelişmez. Eğitimi millî olmaktan çıkartarak Bakanlığın görev, yetki ve sorumluluklarını fiilî durumlar yaratarak veya protokoller imzalayarak başka yapılara ya da tarikatlara devretmek cumhuriyete ihanettir, suçtur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Beyaz...

3.- İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz'ın, kamu hastanelerinde oluşan uzman doktor açığına ilişkin açıklaması

ERSİN BEYAZ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ülkemizde son yıllarda büyük bütçeler harcanarak inşa edilen kamu hastanelerinde kapasite yetersizliği nedeniyle birçok sorun yaşanıyor. Hastanelerimizin çoğunda gerekli tıbbi cihazların olmadığı, bazılarında ise cihazları kullanacak uzman personelin bulunmadığı anlaşılmaktadır. 2017 yılı itibarıyla 80.951 uzman doktorumuzun olduğu, 2017'de her 100 uzman doktorun 71'inin kamuda, 29'unun özel sağlık kuruluşunda çalıştığı görülmektedir. Beş yılın sonunda toplam uzman doktor sayısı 95.600'e çıkmıştır. Özel sektörde çalışan uzman doktor sayısı yüzde 29'dan yüzde 32'ye yükselmiştir, kamuda çalışanların oranı ise düşmüştür. Yurt dışında çalışmayı tercih eden doktorlarımızın sayısında yaşanan rekor artış da göz önüne alındığında kamu hastanelerinde oluşan uzman doktor açığının giderilmesine yönelik gerekli çalışmaların bir an önce yapılması gerekmektedir.

Teşekkür ederim.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları (Devam)

2.- Ordu Milletvekili İbrahim Ufuk Kaynak'ın, global gelişmeler ışığında Türkiye gündemine ve iç siyasete ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, global gelişmeler ışığında Türkiye gündemi ve iç siyaset hakkında söz isteyen Ordu Milletvekili İbrahim Ufuk Kaynak'a aittir.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM UFUK KAYNAK (Ordu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün global gelişmeler ışığında Türkiye

Cumhuriyeti ve iç siyaset konusunda gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Ekranları başında beni izleyen değerli hemşehrilerimi, aziz milletimi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Efendim, 20'nci yüzyılı 5 ana imparatorluk şekillendirdi, bunlardan bir tanesi de bizim yıkılan imparatorluğumuz Osmanlı İmparatorluğu'ydü. Biliyorsunuz, şekillendiren milletler de aslında Saksonlar, Anglosaksonlar, yarım Frenkler, Slavlar ve Türklerdir. Bunların içerisinde kazananlar Anglosaksonlar yani Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Kanada, Avustralya ve Yeni Zelanda'nın oluşturduğu grup oldu. Dünya kaynaklarının hemen hemen çoğuna sahipler, ekonomik olarak da dünyayı domine ediyor, dünya ekonomisinin çok büyük bir kısmını kontrol ediyorlar.

Efendim, bu medeniyetler içerisinde kaybedenlerden dedim ya, bir tanesi Osmanlı'ydı. Osmanlı'nın kaybolmasıyla yetmiş küsur irili ufaklı devlet kuruldu; kâh bütün sınırları içerisinde kâh parça parça ama sonucunda dünyadaki bütün sistem değişmişti fakat 21'inci yüzyıla giderken ikinci bir gelişme, yeniden Slavlar yani savaşı kazanan Anglosaksonlar ve Slavlar arasındaki mücadele ve Slavların kendi aralarında mücadeleye sokulması, Rusya ve Ukrayna'nın birbirine girmesi ve en sonunda Ortodoks dünyasının da Katolik dünyası gibi sindirilmesi ve Anglosaksonların tek kalması. Anglosaksonların Amerika'ya göçtüklerinde dinleri Püritenlikti, şimdi ise Evanjelizmdir.

Evanjelizmin de iki ana kökeni vardır; efendim, bunların biri dinleri yeniden düzenleme, dispensasyonalizm; ikincisi de fütürizm. Bu ikincisinden sadece bir örnek okumak istiyorum ki sadece ne olduğunu anlayabilelim diye; fütürizmin yayınlamış olduğu bildiri yani şu anki medeniyet temsilcisi olduklarını söyleyenlerin bildirisi: "Biz dünyadaki gerçekten sağlıklı tek şeyi yani savaşı ve ölüme götüren bütün güzel düşünceleri destekliyoruz." Bu, Püritenlerin düşüncesidir. İşte, bunun ışığında Türkiye devleti, dünyada şu anda aktif bulunan 5 ordudan birine sahip olan bu devlet, kendi medeniyetini korumak zorundaydı ve onun için de çok büyük bir savunma hamlesine girişti. Bu sene 40,5 milyar dolara ulaşan savunma bütçesiyle beraber aslında inanıyorum ki hepimiz bu işe çok sevinmeliyiz. Mesela bir kısmımız kalktı, bu son uzay yolculuğuyla alay etmeye kalktı, çok üzülüm; ona kısa bir cevap vermek istiyorum efendim. Jeremy Rifkin'i internete bağlayıp konuşturup milyonlarca dolar ödeyen insanlar anlayamazlar bunu, gerçekten kavrayamazlar bunu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Uzun mühendisi bir çocuğumuz intihar etmiş, duyduunuz mu?

İBRAHİM UFUK KAYNAK (Devamla) – Türkiye'nin uzay yolculuğunun ne kadar önemli olduğunu anlamak gerçekten çok zordur onlar için; Türk Silahlı Kuvvetlerinin bu son yapmış olduğu gelişmeleri anlayabilmek çok zordur onlar için.

Efendim, bunların bir projesi var, 1974 yılında başladı, DARPA projesi. Bu proje, 10 maddeden oluşuyor, 9'uncu maddesi "...(\*)" yani bir geminin üzerinde insansız hava araçlarıyla keşif yapmak; biz onlardan evvel yaptık. TCG ANADOLU'nun üzerine biz kendi uçaklarımızı, insansız sistemlerimizi yerleştirdik. Anlayamazlar efendim. Olaya bu açıdan bakmazsanız anlayamazsınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Türkiye Cumhuriyeti, kendi sınırlarını korumak zorundadır. Neden? Kendi devletini, varlığını korumak zorundadır. Biz kendi medeniyetimizi değil, dünya insanlığını temsil ediyoruz. Türkiye'nin içerisinde olmadığı bir dünya dönemez. Türkiye Cumhuriyeti, aynı zamanda bir medeniyetin temsilcisi ve size -inanın- biraz önce okuduğum o Püritenlerden başlayan Evanjelistlerin inanmış olduğu bu düşünce tarzı, zeytin ağaçlarına vurarak zeytin çalmaya çalışan varlıklı insanların varlığının neden olduğunu gösteriyor ve bunların sınırları içerisindeki... Bu, 2'nci maddesidir, özür diliyorum, Megiddo muharebesi yani bizim bugünkü Gazze'de devam eden savaş; Mısır ile Türkiye'yi birbirine bağlayan bölge. Burada bir Armageddon Savaşı'nın yaşanmasından söz ediyorlar. Bunu engelleyebilecek bölgedeki tek güç biziz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

İBRAHİM UFUK KAYNAK (Devamla) – Bir dakikam daha var, bir dakikaya daha sığdırmak zorundayım.

Efendim, biz Libya'yla bir anlaşma imzaladık, "Bizim ne işimiz var?" dediler. Hiç böyle muhalefet olur mu, hiç böyle bir şey olur mu? Doğu Akdeniz'e ayağımızı uzatamayacaktık, balık tutmak için ayağımızı uzatamayacaktık. Burası bizim yerimizdi. Biz bir tek anlaşmayla Türkiye'nin Doğu Akdeniz'e yerleşmesini sağladık. Türkiye'nin bundan sonraki bu savunma hamlesini anlayabilmek için varlığımızı... Gâvur bize saldırdığı zaman, Türk, Kürt, Laz, Çerkez, karşıt görüşlü, muhalefet demeyecek; her tarafı aynı şekilde bombalayacak. Bunu engelleyebilecek Türk ordusudur ve bu ordu ayakta kalmak zorundadır ve bu ordu güçlenmek zorundadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Biz cihana yön verecek bir milletiz ve emin olun, bunu adaletle yapacağız. Tarihimiz bunun örnekleriyle doludur ve Türkiye Cumhuriyeti sonsuza dek daim ve var olacaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başarır.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ordu Milletvekili İbrahim Ufuk Kaynak'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, ismine de bakayım; İbrahim Kaynak. Şimdi Sayın Kaynak'ı dinlerken... Herhâlde bu konuşmanın büyük bir bölümünü saraya karşı yaptı, ben öyle algılıyorum; bu, bir. İki, konuşmasının bir kısmında "Türkiye devleti" dedi. Önce, beyefendi buranın Türkiye Cumhuriyeti devleti olduğunu bilecek; onu da söyleyeyim. Üç, "uzay" dedi. Uzaya gitmek, uzaya çıkmak önemli; bunu zaten söyledik ama o beyefendiye bir şey söylemek isterim: Bugün İstanbul Teknik Üniversitesi Uzay Mühendisliği Bölümü mezunu Okan Bayram üniversitenin Ayazağa kampüsünde bulunan inşaat alanındaki bir binadan atlayarak intihar etti. Neden? Geçinebilmek için kampüsteki bir kahve satış yerinde çalışmak zorundaydı. Gerçekleri konuşun burada, uzay mühendisliği bölümü mezunu bir çocuk bir kahvede çalışmak zorunda kalıyor, evine ekmek götüremediği için intihar ediyor, burada demagoji yapıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) – Demagojiyi sen yaptın Sayın Başkan. Sen yaptın demagojiyi.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım, bitireceğim.

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Burada demagoji yapıyorsunuz, gelin burada gerçekleri konuşun.

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) – Sen yapıyorsun şu anda demagojiyi. Demagojiyi şu anda siz yapıyorsunuz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Doğu Akdeniz bizimdi, adalar bizimdi; eğer orada irtifa kaybetmişse bu ülke AKP iktidarı yüzündendir, lütfen ve bu konuları altı dakikada anlatabilecek bir kapasiteniz var mı bilmiyorum ama... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) – Ayıp, ayıp! Çok ayıp bu!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – ...gelin bir oturum açalım, burada dört saat konuşalım.

(\*) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Sayın Başkan...

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) – Böyle bir üslup yok!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Böyle bir üslup da yok!

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) – Hayır, böyle bir üslup yok!

BAŞKAN – Bir dakika beyler, Sayın Grup Başkan Vekilimize söz veriyorum, cevap verecek.

5.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Efendim, değerli konuşmacı engin birikimi, değerli altyapısı ve herkesin de kendisinden istifade edeceği ölçekte son derece değerli birisidir. Burada bahsettiği genel ölçekli bir politikadır, ne sarayla alakası vardır ne birine yaranma gayreti vardır. Kendisini yaptığı konuşmadan dolayı tebrik ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Dinçer...

6.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, TÜRSAB'la ilgili hazırlanan kanun teklifine ilişkin açıklaması

TALAT DİNÇER (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

1618 sayılı Kanun'la kurulmuş bir Türkiye Seyahat Acentaları Birliğimiz bulunmakta ve bugün dünyanın en büyük turizm örgütlerinin birinden bahsediyoruz ancak şu an bir kanun teklifiyle, bizim bu Türkiye Seyahat Acentaları Birliğimiz bölünerek yok edilmeye çalışılmakta. Bu, son derece yanlış bir uygulamadır yani ülkemizde 2 milyon yatak kapasiteli bir durumumuz var, bunlarla ilgili herhangi bir çalışma yapmıyoruz, aynı zamanda turizm ulaştırmasıyla ilgili herhangi bir çalışma yapmıyoruz ve TÜRSAB'ı böyle bir kanunla bölerek yok etmek son derece yanlıştır. Tüm turizmciler şu an bu seyahat acenteleri birliğinin, Türkiye Seyahat Acentaları Birliğinin korunmasını beklemektedir. Bunu, değişik sağlık, turizm acentesi, umre turizmi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Tahtasız...

7.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Adalet ve Kalkınma Partisinin halka seçim öncesi verdiği sözleri unuttuğuna ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Adalet ve Kalkınma Partisi halkımızı maalesef seçimden seçime hatırlıyor, seçim öncesi sözler verip seçim sonrası unutup. BAĞ-KUR'lulara genel seçim öncesi söz verdiniz ama tutmadınız. BAĞ-KUR'lu esnafımız "Maddi manevi dayanacak gücümüz kalmadı. Basit-gerçek usul ayrımı ve 1999 öncesi 7200 prim gününü kabul etmiyoruz. 1999 öncesi 5000 bin ve 5975 gün primle emeklilik hakkımızdır. BAĞ-KUR'lu gündemde yoksa oy da yok." diyor. Yirmi iki yıldır olduğu gibi her seçim öncesi söz verip seçim gelince unuttunuz. Seçim öncesi "Mülakatı kaldıracağız." dediniz, "Emekliyi enflasyona ezdirmeyeceğiz. BAĞ-KUR'luların, esnafın prim gününü 9000'den 7200 güne indireceğiz." dediniz, "Stajyer ve çıraklığı sayılmayanların mağduriyetini gidereceğiz. Tüm memurlara 3600 ek gösterge vereceğiz. Ev hanımlarına devlet destekli sigorta yapacağız." diye söz verdiniz ama maalesef, bu sözleriniz hep havada kaldı.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları (Devam)

3.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, Kütahya'nın tarihi, kültürel ve turistik özelliklerine ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, Kütahya'nın tarihi, kültürel ve turistik özellikleri hakkında söz isteyen Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'ya ait.

Buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMAIL ÇAĞLAR BAYIRCI (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kütahya'ya davetlisiniz.

Değerli milletvekilleri, Kütahya, kuruluşun ve kurtuluşun izlerini taşıyan kadim şehrimiz. Germiyan Beyliği'nin nakış nakış işlediği,ilmek ilmek dokuduğu, çeyiz misali donattığı medeniyet şehri Kütahya'mıza sizleri davet ediyorum. Eğer sizler de yedi bin yıl öncesine dayanan tarihî geçmişi olan, pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış, yer üstü ve yer altı güzellikleriyle, tarihiyle, kültürüyle, sanatıyla iç içe olan bir şehir görmek istiyorsanız bu eşsiz, bu benzersiz şehri yaşamamanızı isterim. Aizanoi Antik Kenti'ne uğrarsanız tarihten birçok izler, dokular ve renkler sunar size. Antik Roma Dönemi'ne ait kalıntıları barındırır. Tarih meraklıları için hem önemli hem de vazgeçilmez bir ziyaret noktasıdır. Tarihin ilk borsası, tapınaklar, tiyatro ve stadyum gibi yapıları barındıran Aizanoi Antik Kenti'ne hepinizi davet ediyorum.

Evliya Çelebi'nin Kütahyalı olduğunu bilmeyeniniz yoktur. Seyahatnâme'miz vardır bizim, müzemiz, atlasımız vardır. Karış karış dolaşmış ve nice menkıbeler anlatan Evliya Çelebi'mizin "Seyahat ya Resulullah" diye haykıran hatıraları vardır Kütahya'da. Kossuth Evi'miz vardır; 19'uncu yüzyılın başlarında inşa edilen bu tarihî ev Macar Devrimci Lajos Kossuth'un sürgündeyken yaşadığı yer olarak bilinir. Tarihî atmosferi ve mimarisiyle tam bir ilgi odağıdır. Macarlar çok iyi tanırlar Kütahya'yı ve Kütahyalıyı. Zira, misafirperverliğimizi anlata anlata bitiremezler.

Hele ki doğal güzelliklerimiz... Bu zamanlarda ne güzeldir Domanıç Dağları; muazzam manzaraları ve yürüyüş parkurlarıyla yıl boyunca doğa sporlarını yapabileceğiniz bir bölgedir. Domanıç'e hepinizi davet ediyorum. Murat Dağı Tabiat Parkı cennetten bir köşedir âdetâ; dağcılık ve trekking meraklıları ve sporcularımız için en ideal mekândır, doğaseverler için harika bir keşif noktası ve tam bir oksijen deposudur.

Kütahya'da ateşte açar çiçekler, sanatçının fırçasında renk olur, lale olur, zambak olur, mihraplarda huzur olur, genç kızların ellerinde umut olur; ateşte açar çiçekler, adı çini olur. Renk renk çiçeklere, vazolara, tabaklara, fincanlara buyurmaz mısınız? Ayrıca, dünyada tek olan Çini Müzemizi de görmeye davet ediyorum sizleri.

Dünyada ve ülkemizde tanınan kıymetli pek çok şahsiyetlerimiz de vardır bizim. Ahmet Yakupoğlu'nun resimlerinde rengi, Ahmed-i Dâî'nin şiirlerinde zevki, Mevlâna Celâlettin Rûmî'nin torunu Ergun Çelebi'nin mistik izlerini, Gaybî Sun'ullah'ın fikirlerini bulursunuz Kütahya'nın sokaklarında. Tavşanlı ilçemizde Necip Fazıl'ın şiirlerini, adliye merdivenlerinde şehit Başbakan Adnan Menderes'i, Ulu Camisi'nde Yıldırım'ın ve Fatih'in sesini duyarsınız. Fatih Sultan Mehmet Han'ın hafızlık yaptığı camiden kıraati, şair Şeyhî'den şifayı ve şiiri dinlersiniz Kütahya'da. Rahmetle yâd ettiğimiz Türk sinemasının bilge yönetmeni Ahmet Uluçay'ın Karpuz Kabuğundan Gemiler'ini, Türkiye'de üç kuşağı eserleriyle büyüten Yazar Gülten Dayıoğlu'nun çocukların içini ısıtan Fadiş hikâyesini, Orgeneral Âsım Gündüz'ün hatıralarında cesaret ve feraseti bulabilirsiniz Kütahya'da. Kütahya Dumlupınar Şehitliği'nde Türk milletinin bağımsızlık mücadelesinin ebedî şehitlerine o günlere giderek şahitlik edeceksiniz. Ecdadımızın aziz ruhlarını anmak üzere Kütahya'ya bekliyoruz.

Dünyada örneği olmayan 9 farklı mineral içeren termal sulara sahip, termal sağlık turizminin başkenti olan şehrimizde sizleri de görmek isteriz. Doğal şifa ve sağlık kaynakları için sizleri Kütahya'ya davet ediyorum. Üç bin yıldan beri hastalara şifa dağıtan Evliya Çelebi'nin "Dünyada ve Anadolu'da pek çok kaplıca gezdim gördüm ama Eynal Kaplıcası gibisini görmedim; böylesi yeryüzünde yoktur" dediği Simav Eynal Kaplıcalarına davet ediyorum sizleri.

Efeler diyarı şehrimizde vişnesinden kestanesine, ekmeğinden helvasına, leblebisinden halısına toplamda 21 adet coğrafi işaretli ürün bulunmakta ve on iki ay boyunca Simav Eynal domatesi üretimi yapılmaktadır. Türkiye'de vişne üretiminde

2'nci, kiraz üretiminde 9'uncu, kestane üretiminde 10'uncu sırada bulunmaktayız.

Gelin tanış olalım, işi kolay kılalım. Frig Vadisi'nden başlayıp Dumlupınar'a varalım. Kral Zeus'tan selam alıp Macar Kralı Kossuth'a haber salalım. Malazgirt'in izlerini Kütahya Kalesi'nde görelim. Hisarlı Ahmet'ten türkü derleyip Murat Dağı'nda çığıralım. Bastığımız toprağa "toprak" deyip geçmeyen, vatani uğruna canını veren kefensiz şehitlerimize şahitlik, şehrimizde tarihin izlerini barından Ulu Camisi'nde bu toprakları bize miras bırakan ecdadımıza dualar edelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İSMAİL ÇAĞLAR BAYIRCI (Devamla) – Değerli milletvekilleri, sözlerime Ümmî Sinan'ın şu dizeleriyle son vermek istiyorum: "Gül alırlar, gül satarlar/Gülden terazi tutarlar/Çarşı pazar güldür, gül."

Evet, kadim ve mübarek şehrimiz Kütahya güldür, zira Kütahya'da insanlar birbirlerine "gülüm" diye hitap ederler. Sözümüz edebî, davetimiz ebedîdir. Kütahya'mıza davet ediyorum, Kütahyalıların selamlarını sizlere iletiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Kütahya'ya nasıl gitmeyelim Sayın Milletvekilim? Ne güzel bir Kütahya anlattın ya, tebrik ederim.

Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline de yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Baykan...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, kürsüde kullanılan bazı ifadeler ve İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'ya ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) – Sayın Başkanım, kürsü hürriyeti, fikir hürriyeti ve kürsü dokunulmazlığı çerçevesinde bazı konuşmalar oluyor; DEM PARTİ'li arkadaşlarımız eşkiyayla mücadeleyi "savaş" olarak nitelendiriyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET BAYKAN (Konya) – Eşkiyayla mücadeleye "savaş" değil, "terörle, teröristle mücadele" denir. Kürsü dokunulmazlığımız var hepimizin, eyvallah; fikir hürriyeti var, eyvallah.

BAŞKAN – Ses gelmiyor, bir dakika. Yeniden söz verelim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Biz de duyamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; kürsüden zaman zaman belli ifadeler kullanılıyor; bunları biz de fikir hürriyetimiz etrafında değerlendirmek istiyoruz. Eşkiyayla mücadeleye "savaş" değil, "terörle, teröristle mücadele" denir. Kürsü dokunulmazlığımız var, eyvallah; fikir hürriyeti var, eyvallah; "kürdistan coğrafi bir bölge." diyenler var, hadi fikir hürriyeti. Yalnız, demek başka, yapmaya çalışmak başka; yapmaya çalışanların sonu kürdistan değil, kabristan oldu, oluyor, olacak; unutmayalım.

Sayın Bülent Kaya, zaman zaman kürsüden şöhret peşinde koşan ifadelerle dikkat çekmeye çalışan ergenler gibi davranıyorsunuz; maşallah. "Sizde bir incinmişlik mi bir var?" diye soracağım, içime sinmeyecek; "Kendinize rejisör mü arıyorsunuz?" diyeceğim, fazla Yeşilçamvari olacak. Bir kere de " Hamas terörist." diyenlere, bölücülere bir eleştiri getirin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET BAYKAN (Konya) – Başkanım, yarım başladım, arıza yaptı.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

9.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'nın uyuşturucu sorununa ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Gün geçmiyor ki Adana'da uyuşturucuyla ilgili bir haber gelsin. Yine, emniyet birimlerimizin dün sabah yaptığı operasyonda, bir otomobilde baklava kutusuna gizlenmiş 4 bin uyuşturucu hap ele geçirildi. Uyuşturucu kullanımı ortaokul çağına kadar düşmüş durumda Adana'da; gençlerimizi ailelerinden ve yaşamdan koparıyor. Defalarca dile getirdik; uyuşturucu tüccarlarına karşı yapılan operasyonları sonuna kadar destekliyoruz ancak uyuşturucu satışına bulaşmış kişilerin daha sonradan adli kontrol şartıyla salıverilmesine sessiz kalamayız. Neredeyse her sokak başında gençlerimizi bu illetin pençesine yakalanmış bir vaziyette görüyoruz Adana'da. Tabiri caizse zombi gibi dolaşan çocuklarımızı bu illetten uzak tutmak zorundayız. İlgili tüm bakanlıklara Adana özelinden bir kez daha sesleniyorum: Denetimleri sıklaştırın, sadece torbacılar değil baronları da yakalayın, gerekli cezayı verin.

BAŞKAN – Sayın Alp...

10.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kars'ta görevde yükselme sınavına giren EĞİTİM SEN üyesi 7 öğretmene ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Sayın Başkanım, seçim bölgem Kars'ta 8 öğretmenimiz görevde yükselme sınavına girdiler; bunlardan 7'si EĞİTİM SEN üyesidir. Bu öğretmenlerimiz il bazında en yüksek puanı almalarına rağmen mülakatta elendiler. Öğretmenlerimiz açtığı davayı kazandı, yürütmeyi durdurma kararı aldı, 2'nci kez mülakata davet edildiler, 2'nci mülakatta Millî Eğitim Bakanlığı aspirinin etken maddesini sordu.

Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'e sesleniyorum: Aspirini 31 Martta biz sana yutturacağız, ateşini de düşüreceğiz, ağrını da keseceğiz.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yaz...

11.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Gazze'nin zalimlerin salladığı bir beşik olduğuna ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Hamas direnişi unutulmaz bir standıdır, gücünü sadece imanından alır. Gazze çağdaş bir Kerbelâ'dır, âdeta bir "kerbubela"dir, korkuyu ve ölümü yenen hüsnüemsaldır. Gazze'nin acısı unutulmaz bir yaradır, yaşananlar bir dramdır. Atının maziye yargılayacağı, ümmetin kaybedilmiş bir imtihanıdır. Gazze zalimlerin salladığı bir beşiktir, içinde insanlık uyutulmuş ve unutulmuştur. Bu nedenle, Allah, kitabında bir ayette şöyle ferman buyuruyor: "Yoksa sizden öncekilerin çektikleriyle karşılaşmadan cennete girebileceğinizi mi sandınız? Onlar öylesine yoksulluk ve sıkıntı çekmişler, öyle sarsılmışlardı ki Peygamber ve yarındakiler, 'Allah'ın yardımı ne zaman gelecek?' demeye başladılar."

(Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz tarafından Bakara suresinin 214'üncü ayetikerimesinin bir kısmının okunması)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET BAYKAN (Konya) – "Bilesiniz ki Allah'ın yardımı yakındır."

BAŞKAN – Sayın Işık Ercan...

12.- İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'ın, Hindistan'da hükûmette olan Hindistan Halk Partisinin uygulamalarına ve Babri Camisi'nin yerine tapınak inşa etmesine ilişkin açıklaması

TUĞBA IŞIK ERCAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hindistan'da hükûmette olan Hindistan Halk

Partisinin (BJP) ülkedeki 200 milyonu aşkın Müslüman nüfusu yok sayarak Babri Camisi'nin yerine tapınak inşa etmesi İslamofobi ve çatışmaların artmasına neden olmuştur. Hükûmetin göreve geldiği günden beri Hindu milliyetçiliğini körükleyen vatandaşlık yasalarını uygulaması, özellikle kuzey Hindistan'da Müslümanları hedef alan nefret ve çatışmaları artırmıştır. Babri Camisi'nin yıkımı ve yerine tapınak yapılması, hatta bu tapınağın açıldığı günün resmî tatil ilan edilmesi şiddet, nefret ve hoşgörüsüzlüğün sembolüdür. Bir Müslüman olarak Babri Camisi'nin yerine tapınak inşa etme kararını kınıyor, başta Hindistan'da ve Gazze'de olmak üzere tüm dünyada bir an önce tam barışın hâkim olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Karagöz...

13.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, genç diyetisyenlerin atama beklediğine ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde atama sayılarının yetersiz olması ve plansızca açılan üniversitelerin aşırı mezun vermesi nedeniyle üniversite mezunlarımız yıllardır işsizlik sorunuyla mücadele etmektedir. Bu konudan en çok mağdur olan meslek gruplarından biri de diyetisyenlerimizdir. Atama kontenjanlarının yetersizliği, eğitim almadan on-line danışmanlık hizmeti verenlerin ehliyet denetimine tabi tutulmaması ve bilinçsizce geliştirilen yapay zekâ uygulamaları beslenme ve diyetetik mezunu gençlerimizin önünde büyük bir engel olmaktadır. Yüksek puanlar alarak bu bölümü tercih eden gençlerimiz maalesef, işsizlikle boğuşmakta ve kendi uzmanlık alanlarının dışındaki işlerde çalışmak zorunda bırakılmaktadır. Bir an önce toplum sağlığını doğrudan etkileyen bu alanda ciddi önlemler alınarak ehliyet denetimleri artırılmalı, yapay zekâ uygulamaları ivedilikle incelenmeli ve diyetisyenlerimizin atama sayıları artırılarak işlerine kavuşmaları sağlanmalıdır. Genç diyetisyenlerimiz Sağlık Bakanlığından atama bekliyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Mertoğlu...

14.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, Rize-Artvin Havalimanı'na ilişkin açıklaması

HARUN MERTOĞLU (Rize) – Teşekkürler Sayın Başkan.

14 Mayıs 2022 tarihinde hizmete açılan Rize-Artvin Havalimanı yıllık 3 milyon yolcu kapasiteli olup ilk takvim yılında büyükşehir olmadan 1 milyondan fazla yolcuya hizmet ederek Türk sivil havacılık tarihinde bir ilke imza atmıştır. Havalimanının açılmasından sonra Rize ve Artvin illerini ziyaret eden yabancı turist sayısı belirgin bir şekilde artmıştır. Çayın başkenti olan Rize ilimiz havalimanının da katkılarıyla doğa turizminde önemli bir ivme kazanmıştır. Ayrıca, ülkemizde sadece Rize'de yapılan heliski sporunun da gelişimini tetiklemektedir. Havalimanımızın teknik donanımları hassasiyetle takip edilmektedir. Daha konforlu bir hizmet için ikinci aletli iniş sistemi ve CAT-2 ışıklandırma hizmeti ihale edilmiştir, şubat ayı içerisinde montaj çalışmalarına başlanacaktır. İlimize bu güzide yatırımı kazandıran Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a ve emeği geçenlere şükranlarımızı sunuyoruz.

BAŞKAN – Sayın Ertuğrul...

15.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, kademeli emeklilik mağdurlarına ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 8 Eylül 1999 tarihinden sonra çalışmaya başlayan vatandaşlarımız emeklilikte mağdur edilmişlerdir. Bu vatandaşlarımızın hemen emekli olalım diye bir dertleri yok; aynı yaştaki iş arkadaşlarından on yedi ila yirmi yıl sonra emekli olmak istemiyorlar, bu ülkenin vatandaşı olarak eşit haklar istiyorlar, herkesi kapsayan adil, makul ve adaletli kademeli emeklilik talep ediyorlar. Bu vatandaşlarımız borçlu değil, alacaklılar; haklarını talep ediyorlar. Emeklilikte adalet arayan vatandaşlarımız 21 Ocakta İstanbul Kartal'da seslerini duyurdular. Kademeli emeklilik mağdurları haklarını alana kadar bizler de buradan duyurmaya devam edeceğiz. Kademeli emeklilik haktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özer...

16.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Gazze'de soykırım yaşandığına ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Gazze'de yaşananları unutmamak, unutturmayacağız. Kadınların ve çocukların öldürüldüğü hiçbir dava haklı değildir. Bu katliamlara sessiz kalanlar, zulüm altında olan insanları görmeyenler insanlıklarını adaletin mezarlığına gömmüş durumdalar. Dünya bundan sonra ne yüzle insan haklarından, medeniyetten, demokrasiden veya savaş suçlarından bahsedecek, merak ediyorum. Merhamet duyguları yok olmamış, vicdanı hür olan her bir fert için söylüyoruz ki Gazze'de soykırım var. Filistin halkının korku, açlık ve bombalarla sindirilmesine derhâl son verilmelidir. Gazze bizim her zaman gündemimizde ve bölgede yaşananları yakından takip etmekteyiz. Sınır kapılarında bekleyen insani yardım konvoyları derhâl içeri alınmalı ve zalimce engellemeden bir an önce vazgeçilmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kış...

17.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Mersin'de sahte seçmen vakalarının ortaya çıktığına ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 31 Mart seçimleri öncesi seçim bölgem Mersin'de sahte seçmen vakaları ortaya çıkmıştır. Akdeniz ilçemiz başta olmak üzere birçok ilçemize hayalî seçmen kaydedildiği basına ve kamuoyuna yansımıştır. Metruk binalara seçmen yerleştirildiği, yurttaşların evlerine habersizce yeni seçmen kaydedildiği tespit edilmiştir. Hayalî seçmenlerin AKP'li belediye başkanı ve bürokratlarından oluştuğu da iddia edilmektedir. Konuyla ilgili Cumhuriyet Halk Partisi Mersin il örgütümüz de il genelinde 2.792 kişi için İl Seçim Kuruluna itirazını yapmış ancak Seçim Kurulu tarafından reddedilmiştir. Buradan İçişleri Bakanı Sayın Ali Yerlikaya'yı göreve davet ediyorum. İddialar vahim boyuttadır. Bu organize ve usulsüz seçmen taşıma skandalı için gerekli soruşturma derhâl yapılmalıdır. Tüm vatandaşlarımıza da buradan sesleniyorum: Hileyle seçim kazanmak isteyenlere gereken cevabı sandıkta hep birlikte verelim.

BAŞKAN – Sayın Saki...

18.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, Selimpaşa Geri Gönderme Merkezi'nde sınır dışı kararıyla tutulan göçmen Faslı Asmaa Hachem'e ilişkin açıklaması

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) – Göçmen kadınlara bu ülkede ayrımcılığın, zorbalığın en katmanlı hâli yaşatılıyor. Faslı Asmaa Hachem sınır dışı kararıyla Selimpaşa Geri Gönderme Merkezinde tutuluyor. Kızını istemi dışında elinden aldıkları yetmiyormuş gibi bir yıldır görüşme hakları da engelleniyor. Çocuğundan, buradaki yakınlarından kopararak sınır dışı edilmek istenen Asmaa Hachem hakkındaki bu karar derhâl geri çekilmelidir. Asmaa'nın kızı ve buradaki yakınlarıyla insanca yaşam koşulları oluşturulmalıdır.

Göçmen kadınların yaşadıkları bu sorunlar devletin sorumluluğundadır ve bu koşulları yeniden iyileştirmek yine bu iktidarın sorumluluğundadır diyoruz.

BAŞKAN – Sayın Otlu...

19.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Yedikule Göğüs Hastalıkları Hastanesindeki Doktor Semih Erduran'ın Hemşire H.Z.'ye cinsel saldırı davasına ilişkin açıklaması

**ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Yedikule Göğüs Hastalıkları Hastanesindeki Doktor Semih Erduran, Hemşire H. Z.'ye cinsel saldırıda bulundu. Bakırköy Adliyesinde bugün görülen davada -bir kere daha şaşırmadık- erkek yargı beraat kararı verdi. Fail nerede olursa olsun ifşa edeceğiz. Kadınlar olarak taciz, tecavüz, tehdit altında yaşamak istemiyoruz. Cinsel saldırı failinin beraatini de kabul etmiyoruz. İstanbul Sözleşmesi'ni iptal eden, kadınları yok sayan, erkekleri koruyan bu yargıya karşı, AKP ve MHP iktidarının erkek egemen politikalarına karşı mücadele edeceğiz, örgütleneceğiz.**

Susmuyoruz, korkmuyoruz, itaat etmiyoruz.

**BAŞKAN – Sayın Kıratlı...**

20.- Mersin Milletvekili Ali Kıratlı'nın, CHP'nin ve DEM PARTİ'nin Mersin'in Akdeniz Belediyesiyle ilgili oy taşıma açıklamalarına ilişkin açıklaması

**ALİ KIRATLI (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; seçim bölgem olan Mersin'de, CHP'nin ve DEM PARTİ'sinin gerek Genel Kurulda gerekse de sosyal medyalarda, Akdeniz Belediyemizde Belediye Başkanımız Sayın Mustafa Gültak'ı da hedef gösteren oy taşımayla ilgili açıklamaları oldu. Hani bir söz vardır ya "Yavuz hırsız ev sahibini bastırır." misali; DEM PARTİ'sinin Mersin'de aday çıkarmayacağını açıkladığı ilçelerden Akdeniz ilçesine taşıdığını tespit ettiğimiz ve İlçe Seçim Kuruluna itirazda bulunduğumuz 5.500 seçmeni Mersin'imizin ve tüm kamuoyunun takdirine bırakıyorum. Şunu da belirtmek istiyorum ki: Türk'üyle, Kürt'üyle, Zaza'sıyla, Arap'ıyla, Alevi'siyle, Sünni'siyle, din, dil, ırk ayrımı yapmadan kardeşçe yaşadığımız Mersin'imizde, Akdeniz'imizde birliğimizi, beraberliğimizi, kardeşliğimizi bozamayacaksınız; ne yaparsanız yapın, başaramayacaksınız.**

Cumhuriyet İttifakı olarak 31 Martta öyle bir kazanacağız ki hiç kimse kaybetmeyecek, gönül belediyeçiliği kazanacak diyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

**BAŞKAN– Sayın Karaoba...**

21.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, eczane teknikerlerinin atama beklediğine ilişkin açıklaması

**ALİ KARAOBA (Uşak) – Teşekkürler Sayın Başkan.**

25 bin eczane teknikeri üniversitede yükseköğrenim görmesine ve KPSS'den 80 üstü, yüksek puanlar almasına rağmen atanamamaktadır. Üniversitelerin ilgili bölümlerinde iki yıl eğitim gören eczane teknikerleri uygulamalı laboratuvar dersi, staj ve birçok farmakolojik eğitim görerek bu alanda uzmanlaşmaktadır. "Destek personeli" ünvanıyla, kamu hastanelerinin doksan altı saatlik eğitimle sertifika alan eleman çalıştırması, eğitim ve sağlık sistemimizin işlevsiz olmasının en önemli göstergelerinden biridir. Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve YÖK'ün bir araya gelerek bir an önce bu sorunu çözmesi gerekir. Eczane hizmetleri bölümünü üniversitemizde okutuyorsak, bu konuda gençlerimizi yetiştiriyorsak ilgili alan ve kadrolara bu öğrencilerimizin istihdamını sağlamakla yükümlüyüz.

Soru önergemizi verdik, Sağlık Bakanını çözüm odaklı olmaya davet ediyor, eczane teknikerlerinin hakkını almasını istiyoruz.

Genel kurulu saygıyla selamlıyorum.

**BAŞKAN - Sayın Bartin, buyurun.**

22.- Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'ın, Yüksekova Devlet Hastanesinin eksikliklerine ilişkin açıklaması

**ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Yüksekova Devlet Hastanesi yaklaşık 200 bin nüfusa hizmet vermekte ancak hastane, eksiklikleriyle gündemden düşmemektedir. Hastalar Hakkâri ve çevre illere sevk edilmekte, zorlu yolculuklara maruz kalmakta veya telafisi mümkün olmayan sonuçlar yaşamaktadır. 22 Ağustosta Barış Anneleriyle kaza geçiren Avukat Erdal Safalı Yüksekova Devlet Hastanesine kaldırıldı ancak eksiklikler nedeniyle burada gerekli müdahale yapılamadı, Van'a sevk edildi ve 16 Kasım'da yaşamını yitirdi. Dün geçirdiği kalp rahatsızlığı nedeniyle Yüksekova Devlet Hastanesine kaldırılan Ömer Yiğit ise anjiyo ünitesi bulunmadığı gerekçesiyle önce Hakkâri Devlet Hastanesine sevk edilmiş ancak "Yer yok." denilerek Van'a yönlendirilmiş ve burada da yer bulunmaması üzerine Tatvan'a gönderilmiştir. Ömer Yiğit dört saatlik zorlu yolculuktan sonra tedavi altına alınmıştır. Halkımıza reva görülen bu zulüm ne zaman son bulacak?**

**BAŞKAN - Sayın Akbulut...**

23.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un ulaştırma ve altyapı sorunlarına ilişkin açıklaması

**İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Burdur'umuzun ulaştırma ve altyapı sorunları bitmek bilmiyor. "Türkiye'nin Maldivleri" olarak anılan Salda Gölü'müz Yeşilova ilçemiz sınırları içerisinde. İlçemizde kent trafiği şehrin merkezinden geçmekte, komşu ilçe ve illere ulaşım bu yolla sağlanmaktadır. Yörenin turizm bölgesi olması nedeniyle, yolun eğimli olması, ağır tonajlı araçların kullanılması vatandaşlarımız için açık bir tehdit oluşturmaktadır. Projelendirilip yapılmayan çevre yolu ne zaman hayata geçirilecektir?**

Çeltikçi, Kemer ve Altınyayla ilçelerimizdeki hemşehrilerimiz doğal gaza kavuşmayı bekliyor. İşte, örneğin Dirmil'de doğal gaz yok, seraların bulunduğu ovaya elektrik de getirilmemiş; çiftçilerimiz su motorlarını mazotla çalıştırmak durumunda bırakılıyor ve artan mazot fiyatları nedeniyle çiftçiliği bırakma noktasına gelmişlerdir. Lütfen, üreticilerimize sahip çıkalım.

Teşekkür ediyorum.

**BAŞKAN – Sayın Özcan...**

24.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Türkiye Yüzyılı'nda ilk insanlı uzay görevinin gerçekleştirilmesine ilişkin açıklaması

**MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemiz çok kritik tarihî bir dönemden geçiyor. Mensubu olduğumuz yüce Türk milletinin gururunun zirveye yükseldiği günler yaşıyoruz. Cumhuriyetimizin 2'nci asrında Türkiye Yüzyılı'na -bir asırlık hayalimizle- ilk insanlı uzay görevini gerçekleştirerek çok şükür başlamış olduk. Bizler bilim tarihine ciddi katkılarda bulunmuş bir medeniyetin evlatlarıyız. Şanlı ceddimizden aldığımız bu mirası... Yarının bilim dünyasına büyük katkılar sağlayacak gençlerimize, evlatlarımıza yeni ufuklar açmak adına ilk kez bir vatandaşımızı uzaya göndermiş olduk. Yıllarca Türk Hava Kuvvetlerine jet pilotu olarak kahramanca hizmet eden vatan evladımız Alper Gezeravcı'nın yolculuğunun yeni başlangıçlar için hayırlara vesile olmasını diliyorum.**

Türk uzay bilimi misyonu kapsamında Rabb'im ülkemizin yolunu, bahtını açık etsin diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

**BAŞKAN – Sayın Yıldırım Kara...**

25.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, BAĞ-KUR'luların sorunlarına ilişkin açıklaması

**NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.**

Çalışma hayatımızın önemli unsurlarından biri olan 4/B'lilerin yani BAĞ-KUR'luların aylık bağlanabilmesi için 9000 iş günü, yirmi beş tam yıl hizmet yapmaları gerekiyor. Maalesef, 7200 iş günü olanlar da bugün büyük bir umutla kademeli emeklilik bekliyorlar. Zaten EYT kapsamında da maalesef düzenlemenin dışında kaldılar. Ayrıca, 7440 sayılı Yasa'da vergi borçlarının peşin ödenmesi koşulunda nasıl ki faizin yüzde 90'ı siliniyor, aynı husus SSK prim borçları için de şu şekilde düzenlenmelidir:

Geçmiş dönem prim fiyatlamaları o günün koşulları üzerinden ihya edilmelidir. Yine, 1999-2008 arasında vergi levhası ve oda kaydı olan esnafların da 2008'de imkân bulamadığı bu yapılandırmada yeniden kendilerine kolaylık sağlanarak BAĞ-KUR tescilleri yapılmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Suiçmez...

26.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, İstanbul Teknik Üniversitesi Uzay Mühendisliği Bölümü mezunu Okan Bayram'a ve genç işsizliğe ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Gençlerimizin kanı iktidarın üzerindedir. Siz uzaya bir Türk vatandaşını gönderip âdeta, uzayı fethettik edasıyla caka satmaya devam edebilirsiniz, ben size utanmanızı tavsiye ediyorum. Dün, İstanbul Teknik Üniversitesi Uzay Mühendisliği bölümü mezunu olup bir kafede çalışmak zorunda kalan Okan Bayram adlı gencimiz intihar etti. Duydunuz mu? Acısını hissettiniz mi? Uyguladığınız yükseköğrenim ve ekonomi politikaları sayesinde artan enflasyon ve pahalılıktan ötürü gençlerimiz açlık ve yoksullukla boğuşmakta, intihar etmektedirler. Gençlerimizin sadece geleceklerini değil hayatlarını da çalılıyorsunuz. Elin roketiyle övüneceğinize kendi roketlerimizi yapacak olan gençlerimizi istihdam edin, onların hayallerini ve hayatlarını çalmaktan vazgeçin.

Okan kardeşimize rahmet diliyor, ailesine başsağlığı diliyorum.

BAŞKAN – Öcalan...

27.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan, AKP'nin seçmen taşıma yoluna gittiğine ilişkin açıklaması

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Partimizin kazanma olasılığının yüksek olduğu ilçelerde AKP'nin yeni seçim hilelerine başvurduğunu ve seçmen taşıma yoluna gittiğini hepimiz biliyoruz. Halfeti'de 4 bin seçmenin başka il ve ilçelerden getirildiği partimiz tarafından tespit edilmiştir. 3 bin civarı taşıma seçmen için itiraz edilmişti ancak partimizin itirazları kabul edilmemiştir. On beş günlük itiraz dönemi içindeyse baraj yapımında boşaltılan ve sadece 26 seçmeni bulunan Tilaze (Kavaklıca) köyüne 288 seçmen taşınmıştır. Özellikle Talika, Kunefir köylerine ve birçok mahalleye Maraş, Sivas, Bursa ile Antep'in Şehitkâmil gibi ilçelerinden tekrar 2.390 seçmen taşındığı partimiz tarafından tespit edilmiştir. Buradan iktidara söylüyoruz: Ne olursa olsun bu seçimleri halkımız kazanacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Öztürkmen...

28.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, İsrail'in yaptığı insanlık suçuna karşı AKP'yi hamaseti bırakmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

İsrail'in yaptığı insanlık suçuna karşı AKP'yi artık hamaseti bırakıp biraz samimiyete davet ediyorum. Halkın değil, AKP'nin pek itibar ettiği TÜİK'in açıkladığı rakamlara göre İsrail'e 983 milyon dolar tutarında tabanca malzemeleri, kılıç, pala ve süngü gönderildiği belirtilmektedir. Bir taraftan, burada hamaset yapıp sözde ağıt yakarken diğer taraftan da gemilerle İsrail'e silah ve silah parçaları göndermektedirler.

Türkiye'nin Uluslararası Adalet Divanında Güney Afrika yanında neden davacı olmadığını da Sayın Erdoğan'a sormak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şimdi, söz talep eden Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

Sayın Şahin, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ondan önce, 2 milletvekili sataştı bize, grubumuza; ben ayrıca söz almak istiyorum sataşmadan dolayı.

BAŞKAN – Buyurun.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Konya Milletvekili Mehmet Baykan ile Mersin Milletvekili Ali Kıratlı'nın yaptıkları gündem dışı konuşmaları sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle konuşması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Şimdi, burada AKP'li vekiller ve bazı vekiller bize sataşmayı marifet sanıyorlar. AKP'li vekil de "kürdistan" ve "kabristan" ikilemi üzerinden bizi, vekillerimizi tehdit etti. Öncelikle sizi böyle bir dil kullanmaktan menediyoruz, menediyoruz! Öyle bir şey yok, öyle bir şey yok!

MEHMET BAYKAN (Konya) – Öyle bir dil kullanmadım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Biz bu kürsüden nasıl Kapadokya dediğimizde sorun olmuyorsa, nasıl Trakya dediğimizde sorun olmuyorsa kürdistan da diyoruz, diyeceğiz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Diyemezsin!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Kürdistan bir hakikattir.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Değildir.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Demek başka, yapmaya çalışmak başka.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Kürdistan bir hakikattir, tarihsel ve toplumsal bir hakikattir. Biz kürdistan derken sizin kastettiğinizin olmadığını, idari bir bölgeden bahsetmediğimizi de çok iyi biliyorsunuz ama burada algılar yaratılıyorsunuz, manipülasyon yapıyorsunuz.

Bizim dilimize de "ergence" demişsiniz; ben size söyleyeyim, ben burada sizin kullandığınız dile ergence desem bütün gençlere hakaret olur ki o insanlar gayet akıllı başında insanlar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Ama ben size şunu söyleyeyim: Siz sözü bitmiş bir grup olarak sürekli milliyetçiliği yükselterek, hamaseti yükselterek tek tek prim yapmaya çalışılıyorsunuz. Biz de diyoruz ki: Başka kapıya; bizim üzerimizden prim yapmayın, yeter artık!

İSMAİL OK (Balıkesir) – PKK'lıların arkasına saklanmayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Sus bir!

İkincisi, Akdeniz Belediyesine -neymiş- biz 5.500 kişi taşınmışız. Ya, ayıp ya! Utanın, utanın! Vekilimiz daha ilk gün Genel Kurulda söyledi tek tek, sizin Akdeniz Belediye Başkanınız, İlçe Emniyet Müdürünüz, 8 tane de müdürünüz bize cevap veremiyor, sizi göndermiş, siz de buradan algı yapıp yalan söylüyorsunuz; insan biraz utanır ya! Bir şey söylerken haklı mı, haksız mı, gerçek mi diye bakar. Ama söyleyelim, ant olsun ki Akdeniz'i de kayyum atanan bütün belediyeleri de bütün illeri de alacağız, bu da size dert olsun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Allah Allah!

ALİ KIRATLI (Mersin) – Sayın Başkan...

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, İç Tüzük'ün 161'inci maddesinin (3)'üncü fıkrasında Türkiye Cumhuriyeti'nin Anayasa'da düzenlenen idari yapısına aykırı tanımlamalar yapmanın yasaklandığına ilişkin konuşması

**BAŞKAN –** Sayın milletvekilleri, İç Tüzük'ün 161'inci maddesinin (3)'üncü fıkrasında, Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü esasında Anayasa'da düzenlenen idari yapısına aykırı tanımlamalar yapmak yasaklanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti 7 coğrafi bölge, 81 ilden müteşekkildir. Türkiye sınırları içerisinde kürdistan diye bir yer yoktur. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

**IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)**

29.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

**GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) –** Sayın Başkan, şimdi bir şeye tekrar açıklık getirmek gerekiyor, en azından tutanaklara geçsin. Kürsüde de ifade ettim, bizim kullandığımız idari bir kavram değildir, coğrafi bir kavramdır. Bu kavramı daha önce bu ülkede sadece biz değil, bu ülkenin Başbakanı da kullanmıştır. Bu bir hakikattir, toplumsal bir hakikattir, tarihsel bir hakikattir tıpkı Kapadokya gibi, tıpkı Trakya gibi; bunu kriminize eden, İç Tüzük'e indirgeyen kavramı, tutumu da kabul etmiyoruz. Bütün Türkiye halklarına bunu ifade etmek istiyorum.

**BAŞKAN –** Zapta geçti Sayın Milletvekili.

Sayın Bülbul, buyurun.

30.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

**MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) –** Sayın Başkan, tutanaklara şu da geçsin: Dünyada üzerinde hâkimiyet ve idare olmayan toprak veya coğrafya parçası yok denecek kadar azdır. Bu coğrafyanın idari yapısı ve devletin adı Türkiye Cumhuriyeti devletidir. Dolayısıyla her coğrafyanın kendi idari yapısı içerisinde değerlendirilmesi esastır. Bunun dışındaki değerlendirmelerin doğru ve iyi niyetli olmadığı kanaatini ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

**BAŞKAN –** Sayın Şahin, buyurun.

31.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine, TÜİK'in açıkladığı 2023 yılı tüketici enflasyonuna ve hissedilen enflasyona, Merkez Bankasına, Filistin'de yaşanan soykırıma ve Türkiye Futbol Federasyonunun McDonald's'la yaptığı sponsorluk anlaşmasını uzatmasına ilişkin açıklaması

**İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) –** Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Biraz havayı dağıtayım. Mehmet Bey kendine has renkli üslubuyla bize de sataştı. Grup Başkan Vekilimiz Bülent Kaya'yı şöhret peşinde koşmakla itham etti. Bir de "Kendisine rejisör mü arıyor diyeceğim, fazla Yeşilçam havası olacak." gibi bir ifade kullandı, özellikle not aldım. Eğer Yeşilçam'da bir film çekseydik sanırım Mehmet Bey de çok renkli bir aktör olurdu orada diye düşünüyorum.

**MEHMET BAYKAN (Konya) –** Mutlaka.

**İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) –** Ancak "emeklinin çilesi" diye bir film çekseydik Mehmet Bey hangi rolde oynamak isterdi çok merak ediyorum. Emekli rolünde oynamak istemezdi ama emekliyi o role düşüren iktidar rolünde oynamayı hiç istemezdi diye düşünüyorum.

Yine, mülakat mağduru gençlerimizle ilgili bir film çekecek olsak yani haksızlığa uğrayan liyakatli gençlerimizin yerinde olmayı hiç istemezdi ama gençlere söz verip sözünü bir türlü yerine getirmeyen iktidarın yerinde olmayı ise hiç istemezdi diye bunu kayıtlara özellikle geçirmek istiyorum.

Evet, TÜİK'le devam etmek istiyorum. 2023 yılı tüketici enflasyonu yüzde 64,7 olarak açıklandı ancak hissedilen enflasyon yüzde 29,4 gibi, çok fahiş bir oran ortaya kondu.

Değerli milletvekilleri, şöyle bir şey: Evet, soğuk bir kış mevsiminde yaşıyoruz hava 0 derece ancak hissedilen derece eksi 10 derece yani dondurucu bir soğukta yaşıyoruz aslında. Şu anda yaşanan tablo bu. Hissedilen ile açıklanan arasındaki farkı ancak böyle izah edebiliriz diye düşünüyorum. Bu dondurucu soğukta en başta emeklimiz donuyor, esnafımız, asgari ücretlimiz donuyor, vatandaşımız donuyor ancak bunu da şöyle tamamlamak istiyorum: Bu kış elbette geçecek, şairin de dediği gibi, bugünler de geçecek, zamanı donduran zemheri bahara bırakacak yerini diyoruz, biz hep umutla yarınlara bakıyoruz. Bu kış geçer ancak kurt da yediği ayazı unutmaz diye bunu tamamlamak istiyorum.

Şimdi, dün Merkez Bankasına değindik. Burada maalesef kurumlarımızın işleyişiyle ilgili önemli sorunlar yaşıyoruz. Bu sadece Merkez Bankasının sorunu değil, Türkiye'de devleti ayakta tutan bütün kurumların ciddi anlamda yeni bir reforma ihtiyacı var. Bütün kurumların teamüllerinden, işleyişinden, özünden koptuğunu üzülerek görüyoruz. Bugün Anayasa Mahkemesi kararlarının işlevsiz hâle geldiğini görüyoruz. Bugün para politikasını belirleyen Merkez Bankasının maalesef bağımsız hareket edemediğini görüyoruz. Kurumların ciddi anlamda yıprandığını görüyoruz. Tam da burada kurumlarımızın ciddi bir reforma ihtiyacı olduğu, aslında Türkiye'de yeni bir tanzimata ihtiyaç olduğu gerçeğinin de altını çizmek istiyorum.

Filistin'de yaşanan insanlık ayıbı, soykırım maalesef canımızı yakarak devam ediyor. En acı tarafı da Filistin konusunun ilk günlerde olduğu gibi gündemimizde olmaması. Bu hepimizin, bütün dünyanın bence bir ayıbdır diye düşünüyorum. İsrail Filistin'de dünyanın gözü önünde büyük bir soykırım yapıyor, maalesef birkaç sestten başka dünyadan da esaslı bir ses çıkmıyor. Bu anlamda büyük bir dram yaşanıyor, açlık yaşanıyor, Filistin'in neredeyse yüzde 40'ı -olarak belirtiliyor- açlık sınırında yaşıyor şu anda, büyük hastalık koşulları var. Bu anlamda, buradaki dramın durması, buradaki soykırımın bir an önce bitmesi için Türkiye'nin -tarihi rolünü de bir kez daha hatırlatarak- elinden gelen bütün gayreti ortaya koyması gerekiyor.

Son olarak, Filistin'le ilgili canımızı acıtan ve bizi üzen başka bir konuya da dikkat çekerek tamamlamak istiyorum: Türkiye Futbol Federasyonu Suudi Arabistan'da büyük bir organizasyon rezaletiyle karşı karşıya kaldı. Şimdi, burada sorumlulara bir hesap da sorulmadı, hiçbir şey olmamış gibi konunun üzeri kapatıldı. Şimdi, Türkiye Futbol Federasyonu geçtiğimiz günlerde AK PARTİ'li bir arkadaşımız tarafından -kendisine teşekkür ediyorum, tebrik ediyorum- gündeme getirildi. Türkiye Futbol Federasyonunun İsrail'e yani Filistin'de soykırıma imza atan İsrail'e yemek sponsorluğu yapan McDonald's'la sponsorluk anlaşması 2023 yılında 2026'ya kadar uzatılmış. Ya ben, şimdi, şu soruyu sormak istiyorum: Böyle büyük bir soykırıma imza atan, hepimizin tepkisi olan bir devlete karşı sponsorluk yapan bir kurumla Türkiye Futbol Federasyonu hangi aklıla, hangi vicdanla bu sponsorluğu devam ettirir? Millî ve yerli bir duruşa bu uyar mı, bunu gerçekten vicdanlara sormak istiyorum.

Bu duygularla Sayın Başkanım...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

**BAŞKAN –** Buyurun, buyurun.

**İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) –** Yok, tamamladım Başkanım ama son bir iki cümle daha söyleyeyim madem açtınız.

Bu duruş yerli ve millî duruşla uyusmaz arkadaşlar, üç kuruş için itibarımızı sarsmaya kimsenin hakkı yoktur. Vicdanlarımız bu konuda rahat değildir, bu konuya da özellikle dikkat çekmek istiyorum.

Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, buyurun.

32.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Kazım Ayaydın'ın vefatına, İsveç'in NATO üyeliğine onay verilmesine, ABD'de çocuk istismarı hakkında görülen "Epstein vakası" olarak bilinen davaya ve İsrail'in Gazze'de 7 Ekim tarihinde başlattığı katliamların üzerinden yüz günden fazla zaman geçtiğine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bugün bizim için acı bir gün. Çok sevdiğimiz, değer verdiğimiz, yetişmemize katkısı olan "ağabey" diye hitap ettiğimiz değerli bir büyüğümüzü ve dava arkadaşımızı kaybettik. Hayatını inandığı değerlere adanmış, camiamızın da kıymetli bir evladı olan, geçmişte Milliyetçi Hareket Partisinde de önemli görevler deruhte etmiş Sayın Kazım Ayaydın'ın Hakk'a yürüdüğünü teessürle öğrendim. Kendisine Allah'tan rahmet diliyorum, kederli ailesine ve camiamıza da başsağlığı dileklerimi iletiyorum. Ruhu şad, kabri nur, mekânı cennet olsun. Görevimizden kaynaklı zorunluluklar münasebetiyle de kendisine son görevimizi yapamamış olmanın hüznünü buradan ifade etmek istiyorum.

Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Joe Biden yönetimi Kongre üyelerine birer mektup yazarak Türkiye'ye 20 milyar dolarlık Lockheed Martin F-16 uçağı ve modernizasyon kiti satışının onaylanması çağrısında bulunmuştur. Şimdi, biz haklı olarak, İsveç'in NATO üyeliğine onay veren siyasi partilere sormak durumundayız: Türkiye'ye bu F-16 uçaklarının verilmesine dair Kongre süreci şayet akamete uğrarsa ne olacaktır? Biz İYİ Parti olarak, İsveç'in NATO üyeliğine dair şu ifadeleri de dile getirmiştik, hatırlarsanız: "Her devletin uluslararası alanda kendi çıkarlarını gözetmesi zorunluluğunu göz ardı etmeksizin ülkemizin somut kazanımlar elde etmesi birincil önceliğimizdir. Somut adımlardan ziyade birtakım vaatler ve özel ilişkiler üzerinde oluşturulan dış politika, şüphesiz ki iyi niyet ilkesinin suistimaline açıktır. Zira, Türkiye'nin somut kazanımlar elde etmeden İsveç'in NATO üyeliğine vereceği destek ülkemizi telafisi mümkün olmayan dış politika açmazlarına da sürükleyebilir."

Biz, NATO'nun, İsveç'in ve Amerika Birleşik Devletleri'nin Türkiye'ye verdiği soyut vaatlerin somut adımlara dönüşmesi noktasında sürecin sonuna kadar takipçisi olacağımızı buradan ifade ediyoruz; gerek PKK'lı ve gerekse FETÖ'cü teröristlerin teslim edilmemesi ve yine gerekse Suriye'nin kuzeyinde, Doğu Akdeniz'de Türkiye'nin ulusal çıkarlarına yönelik taleplerimizin karşılık bulmaması durumunda İsveç'in NATO üyeliğine, NATO üyeliğini derinlemesine incelemeyen onay verilmesine binaen Türk milleti adına millî duruşumuz sonuna kadar devam edecektir.

Geçtiğimiz hafta, biliyorsunuz Amerika Birleşik Devletleri'nde çocuk istismarı hakkında görülen, kamuoyunda "Epstein vakası" olarak bilinen davada ortaya saçılan korkunç gelişmeleri tüm dünya kamuoyu takip etmektedir. 17 Ağustos 1999 depremi sonrasında Türkiye'den de bazı çocuklarımızın kaçırılarak Amerika Birleşik Devletleri'ne götürüldükleri ve bu çetenin eline düşürüldükleri soruşturma dosyasına yansımıştır. Ortaya çıkan bu iğrenç ifşalardan sonra bir haftadır zihnimizi meşgul eden ve bizi endişelendiren soru şudur: Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat depremi sonrası kaybolan çocuklarımız var mıdır, varsa bu çocuklarımızın sayısı kaçtır ve en önemlisi, çocuklar nerededir?

6 Şubat depremlerinin hemen ardından Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener deprem bölgesine yaptığı ziyaretlerde kayıp çocuk olaylarının yaşanması riskine karşı bu Hükûmeti ısrarla uyarıyordu. Buna karşılık dönemin Aile Bakanı Sayın Derya Yanık "Çocukların sağlık kuruluşlarında olduklarını varsayıyoruz." demek suretiyle devlet görevi ciddiyetinden uzak, vicdan ve izandan yoksun bir açıklamada bulunmuştu.

Geçtiğimiz haftalarda yaptığımız Aksaray ziyaretinde depremzede aileler, Genel Başkanımıza çocuklarının hâlâ kayıp olduğunu bizzat iletiler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Yalnızca Deprem Mağdurları ve Kayıp Yakınlarıyla Dayanışma Derneğine tam 142 kayıp çocuk başvurusunda bulunulmuştur. Genel Başkanımız Akşener'in büyük bir öngörüyle ve isabetle kamuoyunun gündemine getirdiği bu önemli sorunla ilgili Hükûmeti derhâl ciddiyetle kamuoyunu bilgilendirmeye ve gerekli adımları atmaya davet ediyoruz.

Saygıdeğer milletvekilleri, İsrail'in Gazze'de 7 Ekim tarihinde başlattığı katliamların üzerinden yüz günden fazla zaman geçmiştir. Hayatını kaybeden sivil Filistinlilerin sayısı 23 bini aşmıştır. Ölümün çoğunluğu çocuk ve kadınlardan oluşmaktadır. Birleşmiş Milletler raporlarına göre Filistin'de ölen çocukların sayısı son dört yılda dünyanın tüm çatışma bölgelerinde öldürülen çocuk sayısından daha fazladır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Süre uzadıkça dünya kamuoyunda saldırılar ve ölümler artık normalleşme safhasına geçmiştir.

Gazze'de yaşanan vahşet tüm hızıyla devam ederken geçtiğimiz gün İsrail Hükûmet Sözcüsü Eylon Levy Gazze'de ateşkes olmayacağını dünya kamuoyuna ilan etmiştir. İsrail'in bu açıklamasına Birleşmiş Milletlerin sessiz kalması en küçük tanımlamayla Bir acziyetin ifadesidir. Bir kez daha ortaya çıkmıştır ki Birleşmiş Milletler âdeta zayıf bir koordinasyon kurulu, uluslararası hukuk ise yalnızca bir temenniler beyannamesidir. İsrail'in Gazze'de sivilleri hedef alan saldırılarında yasaklanan fosfor bombalarının ve mühimmatların kullandığı bu kadar açıkken her fırsatta "uluslararası hukuk" diyen, "insan hakları" diyen Avrupa kamuoyu neden bu kadar suskundur?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bitiriyorum.

Doğrusunu isterseniz hem merak ediyor hem de kınıyoruz. Bilinsin ki dünya sussa da zalimin karşısında, mazlumun yanında duran büyük Türk milleti asla susmayacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bülbul, buyurun.

33.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, Kazım Ayaydın'ın vefatına, İsrail'in Gazze'ye düzenlediği saldırılara, İsrail'in siyonist işgal planlarının ve saldırgan tutumunun bölge ülkelerini tehdit ettiğine, Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Uluslararası Adalet Divanında İsrail'e karşı açtığı davaya ve Güney Afrika Cumhuriyeti'nin mahkemeden ihtiyati tedbir olarak talep ettiklerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz gün Hakk'ın rahmetine kavuştuğunu öğrenmiş olduğumuz ve 80 öncesi, 12 Eylül öncesi Gençlik Kolları Başkanlığımızı yapmış olan, daha sonra Milliyetçi Çalışma Partisinin kuruluşunda yer almış, İl Başkanlığı görevini de yürütmüş olan Kazım Ayaydın ağabeyimize Allah'tan rahmet diliyorum, kederli ailesine başsağlığı diliyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; İsrail'in tarih ve insanlığın gözü önünde hukuk, ahlak ve insani tüm değerleri

çiğneyerek 7 Ekimden itibaren abluka, ambargo altındaki Gazze'ye başlatmış olduğu saldırılarda şimdiye kadar en az 11 bini bebek ve çocuk, 7.500'ü kadın olmak üzere 25.490 Filistinli katledilmiş, 63.354 kişi de yaralanmıştır. İsrail'in Gazze Şeridi'ne düzenlediği saldırılarda okullar, hastaneler, mülteci kampları, kilise ve camiler, sivil yerleşim alanları ayırt edilmeksizin her yer hedef alınmıştır. Uluslararası Af Örgütü tarafından İsrail'in Gazze'de sivillere karşı uluslararası hukuka göre suç teşkil eden beyaz fosforlu bomba kullandığına dair kayıtlar da yayınlanmıştır. Birleşmiş Milletler tarafından yapılan açıklamada İsrail'in saldırılarının ardından 1 milyon 200 binden fazla Filistinliyi yerinden ettiği ifade edilmiştir. Öte yandan, İsrail tarafından şimdiye kadar 101 gazeteci katledilmiştir. Bir yandan soykırım suçu işlerken diğer yandan Filistinlileri topraklarından zorla göç ettirerek sürdürmüş olduğu işgali genişletme ve kalıcı hâle getirme faaliyetlerinde bulunan İsrail, işgalci yerleşimcilere ise hâlâ alan açmaya çalışmaktadır.

İsrail'in siyonist işgal planları ve saldırgan tutumu sebebiyle Filistin başta olmak üzere, bir yandan bölgedeki ülkelerin egemenlik hakları, diğer yandan ise barış ve istikrar ortamı tehdit edilmektedir, bu tehdidin sona ermesi tüm insanlığın faydasına teşkil edecektir. Bununla beraber, kalıcı ateşkes ortamının sağlanması ve İsrail'in Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 22 Kasım 1967 tarihli 242 sayılı Kararı'na uyarak işgal ettiği topraklardan çekilmesi ve 67 sınırları çerçevesinde başkenti Doğu Kudüs olan bir Filistin devletinin tanınması gerekmektedir. Ülkemiz, bu doğrultuda her türlü diplomatik girişimde bulunmaya devam etmektedir. Uluslararası Ceza Mahkemesine Türkiye'den 3 binin üzerinde hukuk insanının imzasıyla İsrail'in Filistin'deki savaş ve soykırım suçlarına ilişkin şikâyetle bulunulmuştur.

Uluslararası Adalet Divanında 29 Aralık 2023 tarihinde Soykırım Sözleşmesi kapsamındaki yükümlülüklerini ihlal ettiği gerekçesiyle İsrail'e karşı dava açılmıştır. Güney Afrika Cumhuriyeti'nin açmış olduğu davayı başta Dışişleri Bakanlığımız olmak üzere, kamuoyumuz yakından takip etmektedir. Ülkemiz tarafından adaletin tecelli etmesi adına her türlü hukuki belge, dava konusu olan İsrail'in soykırım suçunun kanıtlanmasına dair delil olarak mahkeme heyetiyle paylaşılmıştır. İsrail'in soykırım davasında tedbir kararının 26 Ocakta açıklanacağı duyurulmuştur.

Güney Afrika'nın mahkemeden ihtiyati tedbir olarak talep ettiği, İsrail'in Gazze'deki saldırılarının derhâl durdurulması, Filistinlilere yönelik soykırımın önlenmesi için gerekli tüm makul tedbirlerin alınması, İsrail'in Birleşmiş Milletler Soykırım Sözleşmesi'nin 2'nci maddesi kapsamına giren her türlü eylemden kaçınması, yerlerinden edilenlerin evlerine dönerek yeterli gıda, su, yakıt, tıbbi ve hijyen malzemeleri, barınak ve giysi dâhil olmak üzere insani yardıma erişiminin sağlanması, soykırıma karışanların cezalandırılmaları için gerekli adımların atılması, soykırımın delillerini muhafaza etmesi ve bu amaçla gelen uluslararası görevliler ve diğer yetkililerin Gazze'ye erişiminin engellenmemesi, verilen tedbirlerin uygulandığına ilişkin Divana düzenli rapor sunulması, davayı zorlaştıracak veya uzatacak eylemden kaçınılması gibi maddelerin kabul edilmesi ve hükmün verilmesi temennimizdir. Adaletin tez elden tecelli etmesi tüm insanlığın ortak beklentisidir. Uluslararası Adalet Divanı tarafından yarın açıklanacak olan karar, insanlık tarihi için de önemli bir adım olacaktır.

İnancımız odur ki yarın olmasa da bir gün muhakkak işgalci ve terör devleti olan İsrail, işlediği insanlık ve soykırım suçlarının hesabını bütün dünyaya verecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

**BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Gülüstan Kılıç Koçyiğit konuşacak.**

Buyurun Sayın Koçyiğit.

34.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, AİHM'in açıkladığı 2023 yılı istatistiklerinde Türkiye'nin yerine, Sosyal Doku Vakfı Başkanı Nurettin Yıldız'ın yaptığı açıklamaya, AKP iktidarının 73 kamu mülkünü özelleştirme kapsamına alarak satışa çıkarma kararı vermesine, cezaevindeki hasta tutsaklara ve işçi cinayetlerine ilişkin açıklaması

**GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim.**

AİHM 2023 istatistikleri açıklandı. Nedir bu istatistikler? Rapora göre, 2023 yılında bekleyen davalar içerisinde Türkiye'nin davaları toplam davaların yüzde 34'ünü oluşturuyor. Bu anlamıyla aslında en yüksek başvuru sayısına sahip ülkelerden birini Türkiye oluşturuyor. Türkiye, AİHM'de geçtiğimiz yıl bekleyen en yüksek başvuru sayısına sahip ülke konumunda; 68.450 davalık toplam yükün 23.397'si Türkiye menşeli. Peki, bütün bunların, bu davaların konu başlıkları nedir? Adil yargılanma hakkının ihlali ve güvenlik, özgürlük hakkının ihlali temel konu başlıklarından, ihlal başlıklarından ikisini oluşturuyor.

Aslında bütün bu ihaller Türkiye'deki yargının geldiği durumu da Türkiye'deki temel hak ve özgürlüklerin nereye evrildiğini de Türkiye'nin demokrasi karnesini de ortaya koyması bakımından oldukça çarpıcı. Normalde AİHM kararlarının Türkiye'de hemen uygulanması gerekiyor, Anayasa madde 90 bunu emrediyor ama hâlihazırda AİHM'in Selahattin Demirtaş ve Osman Kavala davaları kararları ne yazık ki uygulanmıyor ama burada biz her söz kurduğumuzda bize Anayasa hatırlatılıyor. Ben de buradan sormak istiyorum: Anayasa'ya göre AİHM kararları bağlayıcıdır; Anayasa madde 90 bu konuda gayet açık ve net, yoruma yer bırakmıyor. "O zaman neden Selahattin Demirtaş ve Osman Kavala kararlarını uygulamıyorsunuz?" diye buradan sormak istiyoruz. Özellikle AİHS'nin 5'inci maddesinin, 10'uncu maddesinin mütemadiyen Türkiye tarafından ihlal edildiğinin ve bunun kararların geçiğinin de altını çizmek istiyoruz ve Sayın Selahattin Demirtaş kararında da madde 18'in ihlal edildiğine yönelik bir karar çıkmıştı. Madde 18 bu anlamıyla, özellikle OHAL döneminde alınan, getirilen kısıtlamaların kötüye kullanıldığını, amaç ve kapsam dışında kullanıldığını düzenliyordu ama ne yazık ki bu konuda hiçbir adım atmıyorsunuz, AİHM'in önündeki ihlal raporları gün geçtikçe büyüyor.

Şimdi, Sosyal Doku Vakfı Başkanı Nurettin Yıldız bir açıklama yapmış ve şöyle demiş çocuk evliliklerinin Kur'an-ı Kerim'e uygun olduğunu savunarak: "Evlilikle ilgili şeriatımız; İslam'ın yaş haddi yoktur. Büluğ çağından önce de bir çocuk evlenebilir. Küçük çocukların da evlenebileceklerine dair hüküm Talak suresinin 4'üncü ayetidir. 'Aybaşı olmamışlar üç ay beklesin.' diyor. Kim aybaşı olmaz. Çocuk yaştakiler. Demek ki Kur'an çocukların aybaşı olmadan önce nikâhlanabileceklerini kabul ediyor."

Şimdi biz bu açıklamaya ne diyelim? Ya, bu korkunç, çocuk istismarını meşrulaştıran, insanlıktan, akıldan, vicdandan, hukuktan uzak bu açıklamaya ne diyelim? Söyleyecek çok şey var.

**NURETTİN ALAN (İstanbul) – 15 yaşında dağa gönderilenlere ne diyorsanız onu söyleyin.**

**GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) –** Bunun çocuk istismarını meşrulaştırmak amaçlı olduğunu, meşrulaştırdığını ifade edelim. Ama şunu söyleyerek devam edelim: Bu tür açıklamalar kaynağını nereden alıyor? Çünkü bu ülkede, zamanında AKP'li bir bakan çocuk istismarı için "Çocuğun rızası var." dedi; bu ülkede, Karaman'da çocuk istismarı yaşandığında ne yazık ki akladılar, üzerine gitmediler ve bugün de böyle meczup kişiler dönüp bu açıklamaları yapıyorlar. Biz bir kez daha söyleyelim: Bu cinsiyetçi, dinci ve çocuk istismarını meşrulaştıran akla karşı mücadele etmeye devam edeceğiz. Ben buradan da savcıları harekete geçmeye, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanını da bu konunun takipçisi olmaya davet ediyorum.

Sayın Başkan, Erdoğan imzaladı; yeniden imzalar, kararnameler yayınlıyor. Şimdi, AKP iktidarı ülkenin dört bir yanındaki toplam 73 kamu mülkünü özelleştirme kapsamına alarak satışa çıkarma kararı verdi. Bu yerler arasında İzmir, Muğla ve Antalya gibi bölgelerde cennet koyar, yeşil alanlar ve tarım arazileri de bulunmaktadır. Cumhurbaşkanı kararına göre özelleştirilecek yerler satış, kiralama, gelir ortaklığı modeli veya işin gereğine uygun başka hukuki düzenlemelerle özelleştirilebilecek. Satışa çıkan yerler arasında İzmir Konak Umurbey'deki TEDAŞ ve TEİAŞ'a ait olan 2 taşınmaz, 2 yer de var;

diğerleri Maliye hazinesine ait yerler. Peki, bunlar nereler? Örneğin, İstanbul'da Sarıyer'deki Rumeli Feneri'nde bulunan 10 parsel yer alıyor. Ayrıca, Şile Kabakoz'daki denize sıfır arazi, İzmir'deki Aliağa, Çeşme, Dikili, Karaburun, Konak'taki taşınmazlar, Antalya'daki Alanya, Kemer, Manavgat, Serik'teki tarım arazileri, Muğla'daki turistik bölgeler, Bodrum, Marmaris ve Köyceğiz'deki araziler de özelleştirme kapsamına alınan yerler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Şimdi, bunu çok iyi biliyoruz, AKP 2002'den beri aslında bu ülkede bu halkın emeğine ait olan, bu halka ait olan, kamuya ait olan ne varsa sattı. Şimdi, yine bir yerel seçim öncesindeyiz ve yine kamu mallarını yandaşlara peşkeş çekiyorlar, yandaşlara satıyorlar.

Bu ülkede deniz kenarında oturan halkımız bile neredeyse ücretsiz halk plajı bulamıyor. Kıyılar, sahiller insanlara kapatılmış, halka kapatılmış, bir avuç sermayedara peşkeş çekilmiş durumda. Bu anlamıyla, bunun “özelleştirme” denilen şeyin aslında en nihayetinde bir rant, talan ve yağma düzeni olduğunun altını çizmek istiyoruz. Bunlar kamu kaynakları, bunlar bu ülkede yaşayan her bir yurttaşın kaynakları. Biz iktidarın bütün bu kaynakları kendi iktidarı lehine, kendi çıkarları lehine satmasını doğru bulmadığımızı bir kez daha ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Şimdi, cezaevindeki hasta tutsaklar meselesi en temel meselelerden biri. Ben bunlardan birini bugün kamuoyunun dikkatine sunmak istiyorum; Özge Özbek. Özge Özbek beyin tümörü nedeniyle ciddi sağlık sorunları yaşıyor. Periyodik kontrollerinin yapılması ve çok hızlı bir şekilde tam teşekküllü bir hastanede tedavisinin yapılması gerekiyor ama ne yazık ki bu konuda hiçbir adım atılmıyor.

Özge Özbek şu anda çok ciddi bir şekilde yaşamını yitirme yani ölüm riskiyle karşı karşıya ama ne yazık ki Adli Tıp raporları da bu ülkenin yargısı gibi taraflı, hiçbir şekilde sağlık parametrelerine uygun olmayan, tamamen siyasi ve ideolojik nedenlerle örgütlendirilmiş bir Adli Tıp gerçeğiyle karşı karşıyayız. Burada Adli Tıpın raporları nedeniyle hasta mahpuslar cezaevinde ölüme terk ediliyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim.

Her gün cezaevlerinden tabutlar çıkıyor ama buna yönelik hiçbir adım atılmıyor, hiçbir düzenleme yapılmıyor. Biz, buradan bir kez daha Özge Özbek'in ve diğer bütün hasta mahpusların hızlı bir şekilde tahliyelerinin yapılması, özellikle de sağlıklarına kavuşması için, verilen uygun olmayan hakkaniyetsiz raporlardan geri adım atılması talebimizi bir kez daha buradan ifade etmek istiyorum.

Son başlık olarak işçi cinayetleri meselesi. AKP 2002 yılında iktidara geldiğinde çokça janjanlı sözler söyledi ama bugün geldiğimiz nokta nedir? Türkiye'nin bir iş cinayetleri rejimiyle yönetilmesi gibi bir gerçekle karşı karşıyayız. 2002'de 146 işçi yaşamını yitirmişken 2023 yılında 1.932 işçi çalışırken yaşamını yitirmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – 9'uncu dakikaya giriyoruz.

Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim.

AKP döneminde toplam 32.478 işçi çalışırken yaşamını yitirmiş. Bu ne demek? Aslında bu ülkede iki gerçek var. Bir, işsizlik gerçeği; bir de iş bulduğunda işçilerin işbaşında ölmesi gerçeği var. AKP'nin hâlâ iş güvenliğini sağlamamış olması, işçilerin yaşam hakkını gözetmemiş olması temel bir problemdir. Sadece Antep'te 7 Ocaktan bugüne kadar 7 işçi yaşamını yitirmiş, 7 işçi! Bakın, bu bir savaş bilançosudur, buna “Dur!” demek gerekiyor. Bu konuda hızlı bir şekilde yasal düzenlemeler yapılmalı ve bu iş cinayeti rejimine karşı tabii ki bütün sendikalar ve meslek örgütlerinin de dâhil olduğu bir süreç yürütülmeli diyorum. Meclisi de bu konunun takipçisi olmaya ve bu işçi kıyımına “Dur!” demeye davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Başarır, buyurun.

35.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Merkez Bankası Para Politikası Kurulunun politika faizini yüzde 45'e çıkarmasına, ekonominin itibarına, vatandaşın kredi kartı borcuna, ekonomik sıkıntıdan dolayı intihar eden İstanbul Teknik Üniversitesi Uzun Mühendisliği Bölümü mezunu Okan Bayram'a, Türkiye'nin geldiği durumda zeytinyağını yurt dışından getirtmenin daha uygun olduğuna, Çukurova Havaalanı'na, “sahibinden.com” sitesinin aralık ve ocak ayında kira artışlarıyla ilgili yayınladığı rapora ve Genel Kurulda görüşülen 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklamaları

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz de az önce belirlenen faiz artırımıyla konuşmalarımıza başlamak istiyoruz Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak. Merkez Bankası Para Politikası Kurulu az önce politika faizini 2,5 puan daha artırarak yüzde 45'e çıkardı. Bu ekonomi böyle gittiği sürece daha faizin çok artacağını maalesef ki görüyoruz. Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan “Bu kardeşiniz iktidarda olduğu sürece faiz yükselemez, faiz devamlı düşecektir.” diyordu. Maşallah, sürekli faiz düşüyor gördüğümüz gibi(!) Bu sözleri söylediğinde Merkez Bankasının politika faizi yüzde 8,5'tu; seçimlerden sonra 36,5 puan artırılan faiz bugün yüzde 45. Maalesef ki paramızın değeri günden güne düşüyor.

Değerli milletvekilleri, en büyük Türk lirası banknot olarak 200 lira. Eylül 2021'de 200 lira 23 dolar ediyordu, şimdi 7 dolar ediyor yani paramızın, ekonomimizin itibarı ortada. Faiz oranları düşse, vatandaş faiz ödeyemeyecekti; ticari kredi faizi yüzde 55'in üzerinde, ihtiyaç kredisi yüzde 63'ün üzerinde, konut kredisi yüzde 50'ye doğru gidiyor. İnsanların ihtiyaç ve konut kredisi çekebilmesi hayal, çekse de ödeyemez zaten. Bunun sebeplerinden bir tanesi, dâhi ekonomistleriniz kur korunmalı mevduatı getirdi, 600 milyara yakın para ödendiği iddia ediliyor ama hâlâ çıkıp da kur korunmalı mevduat denilen rezaletin 85 milyonun sırtına ne kadar yük olduğunu da öğrenemiyoruz.

Şimdi, vatandaşın kredi kartı borcuna baktığımız zaman, geçen yıla göre yüzde 157 artmış, 1 trilyon 200 milyara yükselmiş ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun verilerine göre kredi kartı borçlarının 684,3 milyarı taksitsiz, 510 milyarı taksitli ve BDDK diyor ki “Limit artırma ve bu konularda kredi kartlarıyla ilgili kredi ve kullanımı sınırla.” Şimdi, durum bu, veriler bu ve bunun sebebi neyi ortaya koyuyor? İstanbul Teknik Üniversitesi Uzun Mühendisliği Bölümü mezunu Okan Bayram, üniversitenin Ayazağa kampüsünde bulunan inşaat alanındaki binadan atlayarak intihar ediyor maalesef. Mezun olduktan sonra işsiz kalan bu çocuğumuz aslında uzay mühendisi, aslında önemli yerlerde olması gerekiyor -iktidarın son dönemlerde çalıştığı ve övüldüğü bir alan- ama kampüsündeki bir kafede kahve satıyor ve ekonomik sıkıntıdan dolayı, düştüğü durumdan dolayı intihar ediyor. İşte, kötü yönetim, ekonominin durumu, paranın değeri, insanların geçinememesi gencecik çocuklarımızı intihar noktasına getiriyor; bunlar bilinenler. Gerçekten ülkeye, gençliğe, gençlere, emekliye yazık oluyor.

Bakın, bir örnek vermek isterim. Ülkenin geldiği durum: Marmara'da, Ege'de, Akdeniz'de her yerde zeytin yetiştiriliyor ama bugün markette 5 litrelik sızma zeytinyağının tenekesi 1.800 lira. 4 bin kilometre uzaktaki İspanya'dan zeytinyağı almak isterseniz 1.050 lira, kargoyla beraber 1.371 liraya geliyor; bakın, işte, kargo dâhil fiyatı. Türkiye'nin her yerinde zeytin ve zeytinyağı üretiliyor, gelinen nokta bu. İnsanlar internet üzerinden İspanya'dan zeytinyağı siparişi veriyor ve daha ucuz. Ha, tabii bununla da övünürler, buna da bir kulp bulurlar.

Diğer bir durum: Mersin Milletvekili olarak gerçekten üzüldüyorum, on üç yıl önce Çukurova Havaalanı'nın ihalesi yapıldı, yaklaşık 6 kez açılış yapıldı, temel atıldı; ocak ayında orada uçaklar inip kalkacaktı ama görüyorum ki ocak ayında da Çukurova Havaalanı açılmadı. Peki, neden?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çukurova Havaalanı'ndan çok sonra temelleri atılan havaalanları bitti. Nedir Mersin'in, Adana'nın, Çukurova'nın suçu? Neden yapılmıyor? Çünkü yapılan tüm ihalelerde bir yolsuzluk, bir usulsüzlük, bir hesapsızlık var. Bir şehirde bir havaalanıyla ilgili neden 9 kez açılış yapılır, o kadar bakan değişik; hâlâ açılmaz? Maalesef ki Çukurova'da bir seyahat engeli var, seyahat sorunu var, insanlar bekliyor.

Şimdi, bir veri vermek istiyorum; üzülererek söylüyorum ki Türkiye'nin geldiği nokta, emekli aldığı maaşla -tutarını bir yere koyuyoruz- yirmi günlük kirasını ödeyebilecek hâlde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bakın, "sahibinden.com" aralık ve ocak ayında kira artışlarıyla ilgili bir rapor yayınladı. Şimdi, biz emekliye yüzde 49 zam yaptık, bununla övünüyoruz ama "sahibinden.com"dan aldığımız verilerde Kahramanmaraş'ta yüzde 190, Ordu'da yüzde 193, Diyarbakır'da yüzde 180; toplamda yüzde 100'e yakın kira artışlarında müthiş bir patlama var ama enflasyona bakıyoruz... TÜİK'e bakıyoruz, ne açıklıyor enflasyonu? Gerçek enflasyonun yarı oranında açıklıyor. Ben buradan TÜİK'e sormak isterim: "Sahibinden.com"a bakıyorlar mı, kira artışlarına bakıyorlar mı? Gerçekten bu ülkede; Ordu'da, Diyarbakır'da ya da Muğla'da ya da Türkiye'nin birçok yerinde kira yüzde 100 artmışsa, Ordu'da yüzde 200'e yakın bir artış varsa bu enflasyonu, bu rakamları nereden buluyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Tabii ki.

İşte, bugün emeklinin de işçinin de memurun da bu durumda olmasının sebebi TÜİK'tir. TÜİK -dün de söyledim, bugün de söylüyorum- kirada da temel gıda, besin maddelerinde de maalesef elektrik, su faturalarında da gerçek verileri vermediği için emekliyi, işçiyi, memuru mağdur etmiştir; üzerinde milyonlarca emeklinin, işçinin hakkı vardır, memurun hakkı vardır ve bir suç işlemektedir. Bunu biz vermiyoruz, "sahibinden.com" ortalamaları alıyor çünkü insanlar internet üzerinden evini kiraya veriyor, internet üzerinden satıyor. Bir AK PARTİ milletvekili çıkıp bu verilere bir baksın, bir yıl önceki kiralara baksın. Emekli, maaşıyla yirmi günlük kirayı ödeyemeyecek durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Cumhuriyet tarihinden bugüne kadar ilk kez bu hâle gelmiştir ve ne acıdır ki dün ve bugün emeklinin durumunu tartışan bir kanun teklifi önümüzde. Hâlâ bugün akşam saatlerine kadar vaktimiz var; çok ciddi önergeler verdik, bugün milletvekilllerimiz konuşacak. Gelin, emeklinin gerçek durumunu tekrar bir gözden geçirelim; saraya göre değil, TÜİK'e göre değil, gerçek hissedilen duruma göre karar verelim diyorum.

Teşekkür ederim.

Saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu.

Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

36.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, İsrail'in zulmünü bir kez daha lanetlediğine, Türk Deniz Kuvvetlerine düzenlenen törenle teslim edilen gemilere ve silahlı insansız deniz aracına, Türkiye Yüzyılı'nın yerli ve millî savunma sanayisinin gücüyle yükselmekte olduğuna, yurt genelinde sürdürülen Narkogüç operasyonlarına ve Kâzım Karabekir Paşa'nın vefatının 76'ncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Teşekkür ediyorum.

Ey Filistin;

Kulakları sağır ediyor bu sessizlik,

İnsanlık üşüyor kaftanı delik,

Göz pınarlarından çağlıyor çaresiz hüznün,

Yeşermeyecek mi bahçelerin, hiç gülmeyecek mi o güzel yüzün?

Ey Filistin;

Yüce dağların, engin denizlerin, bucaksız diyarların kalbinden

bir zafer yaklaşıyor senin için,

Tufan yeniden Nuh'a mağlup olduğunda,

Ateş yeniden İbrahim'den yana durduğunda,

Zalimlik putları devrildiğinde,

Vicdan zulme galip geldiğinde,

Tarih cesurları yazacak!

İşte o gün göklerden muteber bir ses duyacağız,

Keder zindanlarını yıkıp özgürlüğe o gün kavuşacağız!

Eşrefimahlukat olan insan acıyı hissettiği, hüznü görmezden gelmediği, feryada sırt dönmediği, mazluma yüz çevirmediği nispette övgülerin en kıymetlisine mazhar olabilir.

İsrail'in zulmünü bir kez daha lanetliyor, Filistin'de şehit olan kardeşlerimize bir kez daha Allah'tan rahmet, yaralanan kardeşlerimize acil şifalar diliyorum. Bu zulüm karşısında sessiz kalan herkesin bu insanlık suçuna ortak olduğunu ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanımız ve Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın teşriifleriyle düzenlenen törenle mavi vatanın çelik kolları denizlerdeki kahramanlarımız, denizde ikmal muharebe destek gemisi TCG DERYA, (İ) sınıfı fırkateyn TCG İSTANBUL, silahlı insansız deniz aracı MARLIN ve lojistik destek gemisi TCG ÜSTEĞMEN

ARİF EKMEKÇİ Türk Deniz Kuvvetlerine teslim edildi. Donanmamızın gücüne güç katacak ve caydırıcılığını daha da artıracak projelerimizin Türk Silahlı Kuvvetlerine hayırlı olmasını diliyorum.

Türk Savunma Sanayisi 3.500'ü aşkın firması ve 80 bini aşkın çalışanıyla ekonomimize en yüksek katkıyı veren sektörlerden biri hâline gelmiştir. 2023 yılında 185 ülkeye 230 çeşit savunma sanayisi ürünü satarak 5,5 milyar dolarlık ihracat tutarı yakaladık. İHA ve SIHA üretiminde dünyanın dört ülkesinden biriyiz. "Türkiye Yüzyılı" yerli ve millî savunma sanayimizin gücüyle yükselmektedir. Savunma sanayimizin bugün geldiği nokta devletimiz için bir gurur nişanesidir. Yerli ve millî yükselişimiz her alanda kararlılıkla devam edecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; zehir tacirleriyle mücadelemiz amansız bir şekilde devam ediyor. Yurt genelinde sürdürülen narkogüç operasyonlarıyla bugüne kadar binlerce zehir taciri yakalanmış, tonlarca uyuşturucu madde ele geçirilmiştir. Bu bağlamda dün gerçekleştirilen Narkogüç-45 Operasyonu kapsamında 109 kilogram kokain ele geçirilmiştir. Bizim teröre de uyuşturucu baronlarına da kaptıracağımız tek bir evladımız dahi yoktur. Uyuşturucuyla mücadeleye çok yönlü bir bakış açısıyla yaklaşıyoruz. Bir taraftan arzla mücadele ediyor, bir taraftan tedavi ve rehabilitasyon çalışmalarını yürütüyor, bir taraftan da önleme faaliyetleri gerçekleştiriyoruz. Uyuşturucu sebebiyle evlatları bir karanlığa saplanan annelerin gözyaşını, babaların feryadını dindirmek için kararlılıkla mücadeleye devam edeceğiz. Bu vesileyle zehir ve zehir tacirleriyle kararlı bir mücadele yürüten İçişleri Bakanımız Sayın Ali Yerlikaya ve güvenlik güçlerimizi tebrik ediyor, görevlerinde başarılar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yarın Kurtuluş Savaşı kahramanlarımızdan Kâzım Karabekir Paşa'nın vefatının 76'ncı yıl dönümü. "Şark Fatihi" olarak anılan Karabekir, Millî Mücadele boyunca Edirne Milletvekili ve Doğu Cephesi Komutanı olarak görev yaptı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Kâzım Karabekir, Doğu'daki başarısının ardından emrindeki ordunun büyük kısmını Batı Anadolu'daki ordularını desteklemek üzere sevk etti. Savaş süresince gösterdiği kahramanlıkların yanında merhametiyle de yetim kalan çocuklara kol kanat gerdi; bu yönüyle çok şefkatli bir devlet adamı, yetim babasıydı. Anadolu'da 6 bin çocuğu himaye etmiş, barınma ve eğitim imkânına kavuşturmuş, onların her türlü masrafını üstlenmişti. Bu duygularla vefatının 76'ncı yılında kendisini rahmetle yâd ediyorum, mekânı cennet olsun.

Genel Kurulu ve Başkanlığınızı saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Cumhuriyet Meclisi Başkanı Zorlu Töre'nin vaki davetine icabetle, Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Millî Savunma Komisyonu Başkanı Hulusi Akar Başkanlığında Komisyon üyelerinden oluşan bir heyetin, 4-6 Şubat 2024 tarihleri arasında KKTC'ye resmî bir ziyarette bulunmasına ilişkin tezkeresi (3/833)

25/1/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Cumhuriyet Meclisi Başkanı Sayın Zorlu Töre'nin vaki davetine icabetle, Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Millî Savunma Komisyonu Başkanı Sayın Hulusi Akar Başkanlığında, Komisyon üyelerinden oluşan bir heyetin 4-6 Şubat 2024 tarihleri arasında KKTC'ye resmî bir ziyarette bulunması hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş  
Türkiye Büyük Millet Meclisi  
Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VIII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, İstanbul'un kentsel dönüşüm çalışmalarının yetersiz olmasının sebeplerinin araştırılması, ayrıca sürecin aksamamasının şehre ve ülkeye oluşturacağı telafisi olmayan zararların araştırılması ve gerekli önlemlerin alınması amacıyla 25/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Ocak 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 25/1/2024 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

İsa Mesih Şahin  
İstanbul  
Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili İsa Mesih Şahin tarafından, İstanbul'un kentsel dönüşüm çalışmalarının yetersiz olmasının sebeplerinin araştırılması, ayrıca sürecin aksamamasının şehrimize ve ülkemize oluşturacağı telafisi olmayan zararların araştırılması ve gerekli önlemlerin alınması amacıyla 25/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 25/1/2024 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın İsa Mesih Şahin.

Buyurun Sayın Şahin. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Grubumuz adına, İstanbul'daki kentsel dönüşüm çalışmalarının yetersiz olmasının nedenlerinin ve aynı zamanda İstanbul'da yaşanabilecek bir depremin ortaya çıkarılabileceği telafisi mümkün olmayan sorunların araştırılması ve bunlarla ilgili önlemlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması önergemiz var, bunun gerekçesini açıklamak üzere söz almiş bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, burada bu konuyu defalarca konuştuk ama çözüm bulana kadar bu konuyu konuşmaya devam edeceğiz. Bana göre Türkiye'nin en önemli sorunlarından biridir bu bahsettiğimiz konu. Mecliste İstanbul Milletvekili olarak ilk yaptığım konuşma; Sayın Numan Kurtulmuş bütün milletvekillerine ilk gün söz vermişti, oradan ilk gündeme getirdiğim konu da buydu: İstanbul depremi, benim deyimimle Türkiye depremi. Neden Türkiye depremi? Çünkü İstanbul yıkılırsa Türkiye yıkılır, mesele bu, İstanbul yıkılırsa Türkiye yıkılır.

Şimdi, buradaki mesele şu: İstanbul'un birçok sorunu var; İstanbul'un ulaşım sorunu var, İstanbul'un yoksulluk sorunu var, eğitim sorunu var ama İstanbul'un en önemli sorunu, can güvenliği sorunu yani deprem gerçeği. Bu gerçek gün gibi ortadayken bu gerçeğe kapıları kapatamayız, kulaklarımızı kapatamayız. Mesele şu: Burada siyasetüstü bir konu olarak konuyu ele almaya çalışacağım, onun için "İktidar şunu yapamadı, İstanbul'u yönetenler bunu yapamadı." değil. Bugüne kadar görev makamında olan herkes bu konuyu ihmal etmiştir; bunun altını özellikle çiziyorum. İstanbul'un son beş yılında da bu konu ihmal edilmiştir, ondan önceki dönemlerde de bu konu ihmal edilmiştir. Yapılan, atılan adımlar yok mudur? Vardır ancak yeterli değildir, anlatmak istediğimiz husus bu. Bu konu halının altına itilecek bir konu değildir değerli milletvekilleri.

İstanbul'un her yerini gezen bir milletvekili olarak, daha önce il başkanlığı, ilçe başkanlığı yapmış bir siyasetçi, bir kardeşiniz olarak İstanbul'un sokaklarını gördüğümde benim uykularım kaçıyor. İstanbul'da gün gibi ortada bir gerçek var. Şimdi, İstanbul'un...

Burada ilçe başkanlarımızdan notlar istedim, her yerden notlar geldi, bizim de bildiğimiz notlar var. Mesela, Kadıköy'de İlçe Başkanlığı yaptım ben. Kadıköy'de Fikirtepe bölgesinde on üç yıldır tamamlanamayan bir kentsel dönüşüm çalışması var. Bakın, 2011 yılında başladı, tamamlanan bölümler var, Emlak Konutun el attığı bölümler var ama hâlâ bir çivi bile çakılmayan yerler var. Benim Fikirtepe'li hemşehrilerim, kardeşlerim, kırk yıldır, elli yıldır Fikirtepe'nin çamurunu, çilesini çeken kardeşlerim hâlâ orada on üç yıldır İstanbul'u yönetenlerden, Türkiye'yi yönetenlerden bir çözüm bekliyor arkadaşlar. Bu çözümün gelmesi için depremin olması mı gerekiyor? İnsanların bu depremde bu evlerin altında kalması mı gerekiyor? Bu anlamda on üç yılda çözülemeyen bir sorundan bahsediyoruz, tamamlanamayan bir sorundan. Bu konuların hızlı bir şekilde çözülmesi gerekiyor.

Yine, Güngören Tozkoparan'a İl Başkanlığım döneminde gitmiştim; bakanlıklar, belediye başkanlıkları koltukta oturularak yönetilecek yerler değildir demiştim. Bir gün sonra Sayın Kurum -o zaman Çevre Bakanıydı- bölgeyi ziyaret etmişti. Tozkoparan'daki kentsel dönüşüm çalışmasının bir bölümü tamamlandı, bir bölümü hâlâ duruyor arkadaşlar. Yine, aynı bölgedeki Küba mahallesindeki -Küba mahallesi olarak tanımlanıyor- tapu sorunu öyle duruyor arkadaşlar, tapu sorunu duruyor, vatandaş orada mağdur bir şekilde bekliyor.

Sultangazi'yi gezdim geçen gün. Burada birçok mahallemizdeki siteler -Seçkinler, Sultankent, Palmiye, Dostluk, Mavi Evler- Yunus Emre, Cumhuriyet Mahalleleri, bütün bu mahalleler kentsel dönüşüm çalışmasını bekliyor arkadaşlar. Bu kentsel dönüşüm çalışmasının olması için daha kaç bilim adamının bizi uyarması gerekiyor veya Maraş depreminden daha büyük bir ibret olabilir mi?

Yine, Sultanbeyli adayımızla konuştum az önce, "Sultanbeyli'de en önemli sorun, imar emsalinin düşük olması nedeniyle ilçeyi dönüştüremiyoruz Sayın Başkanım." diyor. Bu anlamda da yeni bir imar planına ihtiyaç var. İlçenin yüzde 85'i riskli yapı. Yani bu deprem gerçeği gün gibi ortadayken Sultanbeyli'yi de hızlı bir şekilde, gerçekçi bir imar planıyla dönüştürmek zorundayız.

Üsküdar Kirazlıtepe'de ilçe belediyesinin güzel bir çalışması var ama Üsküdar'ın boğaz gören mahallelerinde büyük bir imar sorunu var. Bunların hepsini hızlı bir şekilde çözmek zorundayız.

Yine, Bayrampaşa, Esenler, Gaziosmanpaşa, Bağcılar, bu havzada çok büyük bir kentsel dönüşüm ihtiyacı var. Fatih, Tarihî Yarımada'mız, tarihin bize emaneti olan bölge büyük bir dönüşüm bekliyor ama bu dönüşüm için bir şekilde hâlâ adım bile atılamamış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Değerli milletvekilleri, buradan bir yasa çıktı ama bu yasa, inanın, İstanbul'u dönüştürmek için yeterli değil. İstanbul için yapıcı her çalışmaya, doğru olan her çalışmaya destek verimiz. Biz diyoruz ki İstanbul'u bütüncül bir şekilde ele almadan İstanbul'un kentsel dönüşüm çalışmasını yürütemeyiz, İstanbul'u depreme hazırlıklı hâle getiremeyiz; anlatmak istediğimiz husus bu. İstanbul'u bölgesel bazlı çalışmalarla dönüştüremeyiz, İstanbul'u bütüncül bir şekilde masaya yatırıp İstanbul'un tamamını dönüştürecek bütüncül bir çalışma ortaya koymak zorundayız ve bu çalışmayı da siyasetüstü ele almak zorundayız. İstanbul'a özel bir yasa çıkarmak zorundayız; merkezî yönetim, yerel yönetimler, muhalefeti, iktidarı herkesin İstanbul için elini taşın altına koyması gerekiyor diyorum. Bu anlamda bir Meclis araştırması önergemiz var; hepinizin, İstanbul adına, İstanbul'un geleceği adına, bir daha bu konuları Mecliste konuşmama adına desteğini bekliyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Ersin Beyaz.

Buyurun Sayın Beyaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERSİN BEYAZ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisinin İstanbul'da kentsel dönüşüm konusunda yaşanan aksaklıklar hakkındaki önergesi üzerinde İYİ Parti Grubumuz adına söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Uygarlık tarihi içinde yerleşim yerlerinde yoğunlaşan nüfus her zaman muhtelif sorunları da beraberinde getirmiştir. İstanbul tüm dünyada müstesna bir yere sahip önemli bir kenttir. 1950'li yıllardan itibaren başlayan kırsaldan kentlere göç dalgasının en büyük örneğini İstanbul'da görmek mümkündür. İstanbul'un orantısız büyümesi, bunun yanında yeteri kadar gelişememesi ve değişimin getirdiği doğal sonuç kontrolsüz ve plansız şehirleşmeye sebep olmuştur. Özellikle üzerinde duracağım konu kontrolsüz ve çarpık kentleşme konusu, İstanbul'u büyük bir felaketin beklemekte olduğu konusudur. Önergede de belirtildiği üzere, İstanbul depremi milletimizin tüylerini ürperten bir şekilde yaklaşmaktadır. Deprem bize gelmeden biz depreme hazır olmalıyız. Bilim insanlarının açıklamaları, yıllardır üzerinde çalışılan deprem analizleri ve İstanbul özelinde can güvenliği üzerinden değerlendirilen bu durum İstanbul'un depreme hazır olmadığı gerçeğini ortaya koyuyor.

Değerli milletvekilleri, olası İstanbul depremi bu ülke için bir millî güvenlik meselesi olacaktır. Dünyanın metropol merkezleri arasında çok özel bir yere sahip olan İstanbul'un yıkımı, öncelikle can güvenliği, sonrasında ticari, kültürel, sosyal değerlerimizin geri dönüşü olmayan bir yıkımı demektir. Bu bir risktir, bu riski göz ardı edemeyiz. Yirmi bir yıldır ülkeyi yöneten AK PARTİ iktidarı, İstanbul konusunda ranttan başka bir şey düşünmemiş, dünyanın merkezi konumundaki güzel şehrimiz İstanbul'u ihmal etmiştir. Bu bağlamda, daha önce de ifade ettiğimiz üzere, kentsel dönüşüm başta ve özellikle İstanbul'da hızla hayata geçirilmelidir. Geçtiğimiz on beş yıl boyunca devam eden bölgesel kentsel dönüşüm projeleri maalesef verimli değildir, bu projeler gerektiği hızda gitmemektedir. Bu hâliyle bölgesel bazlı projelerle, günübirlik siyasetle İstanbul'u kurtaramazsınız. Topyekûn bir seferberlikle muhtemel felakete İstanbul'u en iyi şekilde hazırlamalı ve depremden en az hasarla çıkılması için elimizden geleni

yapmalıyız.

Değerli milletvekilleri, biz İYİ Parti olarak, ülkemizin her bir karış toprağını mukaddes biliyor, her bir ilimizin müreffeh ve bayındır olmasını hedefliyoruz. İstanbul'un bu şiarla dünya kentleri arasında en gelişmiş ve hazır bir şehir olmasını istiyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle önergeye destek vereceğimizi belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Hakkâri Milletvekili Sayın Öznur Bartin.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) – Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin deprem gerçeğini ve iktidarın depreme dönük hazırlıksızlığını en açık şekilde ortaya koyan kent İstanbul'dur. İstanbul'un karşı karşıya olduğu deprem riski ve yaşanacakların fotoğrafı neredeyse diğer tüm kentler için de geçerlidir. 6 Şubat Maraş merkezli depremde bunu en acı şekilde yaşadık. Yaklaşık 14 milyon insanın etkilendiği depremin yaralarını daha sarmadık. Deprem bölgesindeki kadınlar, çocuklar, yaşlı ve hastalar; dondurucu soğuklara rağmen hâlâ branda ve çadır altında; kalıcı bir konuta erişemedi. 15 milyonu aşkın bir nüfusa sahip ve birinci derecede deprem bölgesinde yer alan İstanbul'da olası bir depremin felakete dönüşmemesi veya bu riskin minimize edilmesi elbette alınacak önlemlerle doğrudan ilgilidir. "Deprem hazırlığı nedir ve İstanbul buna ne kadar hazır?" sorusu karşısında ne yazık ki cevap veremiyoruz çünkü yirmi yıllık iktidar bugün hâlâ "Bunu yapacağız, bunu edeceğiz." diye boş vaatlerin peşinde; derdi İstanbul değil, seçimi nasıl kazanacağını hesabında. Sormak istiyoruz: Yirmi yılı aşkın hem ülke iktidarınızda hem İstanbul yerel iktidarınızda olası bir deprem hazırlığına dönük ne yapmak istediniz de elinizi tutan oldu? Bugün seçime giderken hâlâ vaat vermenin ötesine gidemiyorsunuz. Çevre ve Şehircilik Bakanı 28 Şubat 2023'te yaptığı bir konuşmada İstanbul'da deprem riski altında 1,5 milyon konutun olduğunu ifade etmişti. Cumhurbaşkanı İstanbul başta olmak üzere ülkede 6,5 milyon yapının acilen dönüşmesi gerçeğinin karşımızda durduğunu belirtmiş ve süreci geciktirmenin vebalinin çok ağır olacağını söylemişti ancak baktığımızda bir ilerlemenin olmadığını görüyoruz. Evet, ülkede sadece deprem nedeniyle değil iklim değişikliği sonucu olası her türlü doğa olayının afete, felakete dönüşmesinde iktidarın sorumluluğu vardır. Yitirdiğimiz her bir canın vebali bu iktidarın boynunadır.

Değerli milletvekilleri, deprem bir doğa olayıdır ve sonuçları itibarıyla, gerekli tedbirler alınmazsa, tıpkı 6 Şubatta ve diğer birçok depremde olduğu gibi korkunç bir felakete dönüştüğünü de gördük. İstanbul'da beklenen büyük deprem için zaman iyice daralmış ve İstanbul depreme hazır değildir. İktidar, bir an önce, imar barışı gibi diğer tüm rantsal politikaları bir kenara bırakmalıdır; İstanbul başta olmak üzere tüm ülkede kentsel dönüşüme öncelik vermeli, toplanma alanları, gıda ve tıbbi lojistik merkezleri oluşturmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZNUR BARTİN (Devamla) – Palyatif ve seçim endeksli değil, bilimsel metotlarla ve bir bütünlük içerisinde yürütülmesi gereken afet yönetimine ilişkin çalışmalar başlatılmalıdır. Depreme dayanıklı yapılaşmayı sağlamak, afete acil müdahaleyi yapabilecek personeli ve donanımı hazır hâlde tutmak ve afet sonrası yaraları sarmaya dönük her çalışma insan hayatına verilen önemi ortaya koyacaktır; aksi hâlde, sadece İstanbul'a değil, ülkenin tümüne dönük devam eden ihanetinizin bedeli daha da derinleşecek ve tarihte daha ağır veballerle yerinizi almaya devam edeceksiniz.

Herkesi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Fethi Açıkel.

Buyurun Sayın Açıkel. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA FETHİ AÇIKEL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisinin İstanbul'un kentsel dönüşüm çalışmalarının yetersiz olmasının sebeplerinin araştırılması amacıyla verdiği grup önerisi hakkında Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; "İstanbul" ve "kentsel dönüşüm" denilince, aklımıza, 1999 Marmara depremleri ve üzerinden geçen yirmi beş yılda yani çeyrek asra yakın bir sürede ülkenin sorunlarını ertelemiş, kaynaklarını israf etmiş, çarçur etmiş, ağustos böceği misali yan gelip yatmış AK PARTİ hükûmetlerinin ve yerel yönetimlerinin ertelediği bir kentsel dönüşüm kâbusu gelmektedir. Daha bugün AK PARTİ'nin İstanbul adayı Sayın Kurum'un -sözüm ona- vizyon lansmanında bizzat kendisinin bir başarısızlık itirafı olarak sunduğu gibi, İstanbul'da acilen dönüştürülmesi gereken en az 600 bin konut bulunmaktadır. Yine, bu sunumundaki itirafa göre, İstanbul'daki 7,5 milyon bağımsız bölümden 1,5 milyon konut yani yüzde 20'lik bir konut riskli durumdadır. Değerli milletvekilleri, Sayın Kurum'un bu itirafını 2012'den bugüne kadar geçen on iki yılın altı yılını Emlak Konut Müdürü olarak, diğer altı yılını ise Çevre ve Şehircilik Bakanı olarak görev yapmış birisi olması hasebiyle 2 kez daha büyük bir talihsizlik olarak kabul ediyoruz. İstanbul'un talihsizliği, 1994 yerel seçimleriyle başlayan, 2011 yılından itibaren İstanbul'u ve tüm ülkemizi Kanal İstanbul gibi kentsel ve çevresel bir ihanet projesiyle oyalayan, altın değerindeki yılları ve kaynakları harcayan on üç yıllık sorumsuzluktan gelmektedir.

Değerli milletvekilleri, zararlı ve sanal bir proje olan Kanal İstanbul ihaneti bir yandan "özel iletişim" ya da "deprem vergisi" adı altında yıllara sâri olarak toplanan 38 milyar dolarlık ve ardından 2018-19 yılları arasında imar afları çerçevesinde toplanan 24 milyar liralık, dönemin kur fiyatlarıyla 4 milyar doları kapsayan toplam 40 küsur milyar dolarlık kaynak AK PARTİ'nin 2019'a kadarki İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı dönemi boyunca siyasi rant hesapları uğruna belli zümreler için harcanmış, İstanbul ihaneti derinleşmiştir.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

FETHİ AÇIKEL (Devamla) – AK PARTİ'nin ağustos böceği aymazlığı yüzünden Sayın Kurum'un döneminde, son on bir yılda, İstanbul'da 2000 yılı öncesi inşa edilen 800 bin binadan sadece 84 bin bina dönüşmüştür. Bu ağır ihmal ve başarısızlığa ek olarak AK PARTİ belediyeleri 470 toplanma ve çadır alanının 300'ünü AVM, rezidans ve lüks konut projelerine dönüştürmüş, bu da yetmezmiş gibi askerî alanlar şehir dışına taşınarak 15 bin hektar askerî alan statüsü kaldırılıp lüks konut ve AVM projelerine tahsis edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 yılında yapılacak olan 31 Mart seçimlerinde, Ekrem İmamoğlu yönetimindeki İBB tarafından AK PARTİ'nin bu kara mirası ortadan kaldırılacak, kentsel dönüşüm sorunları hızla çözülecektir. İstanbul'un bir muhafızı vardır.

Saadet Partisi Grubunun önerisini destekliyoruz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Nurettin Alan.

Buyurun Sayın Alan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NURETTİN ALAN (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Saadet Partisinin grup önerisi hakkında AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi ve bizleri izleyen saygıdeğer vatandaşlarımızı

saygıyla selamlıyorum.

Gazze'de insanlar bugün de bir yandan bombalar bir yandan açlık ve susuzluk nedeniyle ölmeye devam etmektedir. Aslında, ölen Gazzeliler değil insanlıktır, insanlığın vicdanıdır. Bir an önce bu ölümlerin, bu vahşetin, bu soykırımın son bulmasını diliyorum.

Gündeme ilişkin konuşmama geçecek olursak, biz AK PARTİ olarak İstanbul depreminin siyasetüstü bir zeminde, polemiklerden uzak, milletimizin menfaatine, can sağlığının, can güvenliğinin korunmasına ilişkin olduğunu ve bütün partilerin bunda el birliğiyle hareket etmesi gereken bir konu olduğunu düşünerek hareket etmek istiyoruz. Bu çerçevede, İstanbul'da şu anda var olan 5,8 milyon bağımsız bölümün 1,5 milyona yakınının riskli olduğunu, 600 bine yakınının belki ilk anda yıkılacak binalardan oluştuğunu, bunların derhâl dönüştürülmesi gerektiğini biliyoruz. Aslında, biraz önceki arkadaşımız konuşurken bunları bir itiraf olarak söyledi ama bunlar itiraf değil tespitler. Hatta bu tespitlere, bizim kentsel dönüşümlerle ilgili şu anki yaptığımız çalışmalara her zaman karşı çıkılması gerektiğini söyleyen yerel yönetimlere rağmen yaptıklarımızı da biraz sonra arz etmek istiyorum.

İstanbul'da, 2012'den bugüne kadar, kentsel dönüşüm kapsamında 127 milyar 926 milyon liralık yatırım yaptık. Kentsel dönüşüm kapsamında 815.973 bağımsız bölümün dönüşüm süreci tamamlanmıştır, 67 bin bağımsız bölümün dönüşümü de devam etmektedir. Riskli yapıdan dönüşümü tamamlanan konutlarda yaklaşık 2.428.896 kişi oturmaktadır. İstanbul ilimizde 6306 sayılı Kanun kapsamında 34.015 yapı ve 116.599 adet bağımsız bölümün bulunduğu yaklaşık 1.144 hektar alanda 68 adet riskli alan, 73.515 adet yapı ve 211.489 adet bağımsız bölümün bulunduğu yaklaşık 44.470 hektar alanda 219 adet rezerv yapı alanı belirlenmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

NURETTİN ALAN (Devamla) – Tamam efendim.

Yerel yönetim tarafıyla AK PARTİ'nin İstanbul Büyükşehir Belediyesini yönettiği dönemlerde deprem çalıştay ve buna ilişkin planlamalar yapılmış olup bu planlamaların bir kısmı hayata geçirilmiş, bir kısmı da hayata geçirilmeden belediye şu anki mevcut yönetime geçtiği için bu planlar akamete uğramıştır. Bugün Sayın Murat Kurum'un da lansmanında açıkladığı üzere, inşallah, 31 Marttan sonra hem yerel yönetimiyle hem genel yönetimiyle, ilk etapta 600 bin riskli konut olmak üzere, İstanbul'un artık bir deprem sorununun olmadığı, bizce de millî güvenlik sorunu olan, insanın can ve mal güvenliği sorunu olan, ülkemiz için de millî güvenlik sorunu olan bu sorunun sona erdiğini hep birlikte göreceğiz. İnşallah, 31 Mart bizim için bir zafer ve mutluluk günü olacaktır.

Hepinizi saygı ve hürmetle selamlıyor, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Şahin.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

37.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, iktidarın, muhalefetten gelen Meclis araştırması önermelerini kabul etmemeyi teamül hâline getirdiğine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, tabii, iktidarın teamül hâline gelen bir uygulaması var kendi içinde, muhalefetten gelen hiçbir Meclis araştırması önergesi kabul edilmiyor; eyvallah. Ancak arkadaşlar, konu İstanbul, konu Türkiye'nin geleceği; İstanbul depreminden bahsediyoruz. Siz getirin, biz destek verelim. Bu konuda bütüncül bir çalışma yapmadıktan sonra, İstanbul'a özel bir yasa çıkarmadıktan sonra, bu konuyla ilgili özel olarak ilgilenmedikten sonra biz bu depremin altında kalacağız. Bu anlamda, iktidar partisindeki arkadaşlara, İstanbullu hemşehrilerimiz adına, 85 milyon milletimiz adına "Siz getirin, biz destek verelim." diyoruz, "İstanbul depremine Türkiye'yi hazırlayalım." diyoruz.

Teşekkür ediyorum Başkanım. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bektaş, buyurun.

38.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, sağlık yönetimi mezunlarına kadro açılması gerektiğine ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YÖK'ün 2023 verilerine göre 74 üniversitede sağlık kurumları işletmeciliği, 80 üniversitede ise sağlık yönetimi bölümü var, bu bölümlerden mezun olan 100 bini aşkın gencimiz var. Buna karşın ne yazık ki Sağlık Bakanlığı ve Bakanlığa bağlı kuruluşlarda sağlık yönetimi mezunlarının istihdam edilmediğini görüyoruz. İstihdama yönelik adım atılmadığı gibi daha önce söz verilen atamalar da gerçekleştirilmemiş, sağlık yönetimi mezunlarına âdetâ sırt çevrilmiştir. Sağlık kurumlarının idari, teknik ve mali hizmetlerini daha profesyonel yönetmek ve sağlık hizmetlerinin verimliliğini artırmak için sağlık yönetimi mezunlarına kadro açılması gerektiğini ve sağlık yönetimi mezunlarının yıllardan beri süregelen mağduriyetinin son bulması gerektiğini Meclisimizin dikkatine sunuyorum.

Saygılarımla.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 19 milletvekili tarafından, geçim sıkıntısı çeken vatandaşların sorunlarının araştırılması ve alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 23/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Ocak 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağız ve oylarınıza sunacağım.

25/1/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 25/1/2024 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu

İzmir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 19 milletvekili tarafından, geçim sıkıntısı çeken vatandaşların sorunlarının araştırılması ve alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 23/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 25/1/2024 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partimizin grup önerisi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

“Selam sana, ey yılları heba olan genç/İstikbalin gitti diye tasalanma sakın/Haydi artık bitsin bütün ızdırapların.” Ekmeğinin peşindeki işsiz gençler, selam sizlere.

Resmî tanımla, çalışma irade, istek ve gücüne sahip olmasına ve asgari ücret düzeyinde iş aramasına rağmen iş bulamamış ve karşılaştığı bu durum kesinlikle kendi isteği dışında olan, 15-24 yaş aralığında bulunan kişiye “genç işsiz” denir. Lakin, genel manada, 35 yaşına kadar da bir insana “genç” denir. TÜİK verilerine göre ülkemizde 15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı yüzde 17’nin üzerinde. 35 yaşa göre bakacak olursak da gençlerimizin üçte 1’i işsiz durumda. Öğrenci olan gençlerimiz “işsiz” tanımına girmediğine göre, öğrencilerimizi de TÜİK verilerinden düşecek olursak gençlerimizin neredeyse yarıya yakını işsiz.

Yapılan çeşitli araştırmalara göre gençlerimizin yüzde 80’i daha iyi bir gelecek için yurt dışına geçmek istiyor. Her 2 gençten 1’i mutlu olmadığını ifade ederken yüzde 77’si torpilin yetenekten daha etkili olduğuna inanıyor yani torpilsiz iş bulamayacağını söylüyor. Maalesef ki çaresiz kalan gençlerimiz çareyi yurt dışında arıyor.

TÜİK’in 2023’te yayımladığı Uluslararası Göç İstatistikleri verilerine göre Türkiye’den yurt dışına 287.651 kişi göç etmiş. Bu rakamın büyük bir çoğunluğunu eğitilmiş gençlerimiz oluşturuyor. Gençlerimiz, sadece insanca kazanıp insanca yaşayamadıkları için değil, insan yerine konulmadıkları için, ülkemizde gelecek görmedikleri için yurt dışına gitmek istiyor; aslında, gelecekle ilgili hayalleri artık ülkemizin içinde değil. Yurt dışına çıkabilen gençlerimiz kendini kurtarıyor, kalanlar ise umutsuz ve çaresiz. Kimi İstanbul Teknik Üniversitesi Uzay Mühendisliği Bölümü öğrencisi olan ve kampüs içindeki bir iş yerinde çalışan Okan Bayram gibi intihar ediyor, kimi uyuşturucu ve alkol bataklığına saplanıyor, kimi de illegal grupların tuzağına düşüyor ve kolay para kazanma yöntemlerine sapıyor. Peki, kanser hastası olan Dilek Özçelik’i hatırlayanınız var mı; dönemin Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar’dan kanser ilaçlarının temini için yardım isteyen ve kendisine verilen parayı “Dilenci değilim.” diyerek geri çeviren onurlu Dilek Özçelik’i? Ben söyleyeyim, bu kızımız 27 yaşında hayata gözlerini yummuştu.

İktidar sıralarına sesleniyorum: Bu eser sizlerin. Pırlanta gibi gençlerimiz ya ülkemizi terk ediyor ya pes edip hayatına son veriyor ya da kalıp yılları heba oluyor. Toplumdan o kadar kopuksunuz ki anlamıyorsunuz, anlayamıyorsunuz, dinlemiyorsunuz, dinlemek bile istemiyorsunuz, çare olmuyorsunuz, bir kulağınızdan giriyor ve transit bir şekilde öbür kulağınızdan çıkıyor. Sizin beğenmediğiniz, adam yerine bile koymadığınız gençlerimizi ise gelişmiş ülkeler âdeta kapışıyor, en iyi ve en güzel yerlere yerleştiriyor. Soruyorum sizlere: Bir doktor olmak kolay mı? Kolay mı yetişiyor bir doktor? “Giderlerse gitsinler.” ne demek? “Eskiden doktorlara bir şey diyemezdik, artık AK PARTİ’si sayesinde doktor bile dövebiliyoruz.” diyebilen bir toplum zihniyeti oluşturmak hangi aklın, hangi vicdanın ürünü?

Arkadaşlar, gençlerimiz, ülkemizin dünü değil, bugünü değil, yarınlarıdır, geleceğidir. İktidar sahipleri bunu asla unutmamalı, gelecek planları yaparken gençleri asla göz ardı etmemelidir. Ancak gençlerimizin sorunlarını çözmek için yıllardır hiçbir müspet adım atmayan AK PARTİ’sinin bu konudaki en büyük icraatı gençlerimizin sorunlarını görmezden gelmek, onları yok saymak olmuştur.

AK PARTİ’si milletvekilleri, sözüm sizlere; sorun ortada, sorun belli, çözüm de ortada. “İşveren, çalıştıracak vasıflı insan bulamıyor.” diyorsunuz ya “İnsanlarımız, gençlerimiz iş beğenmiyor.” diyorsunuz ya, alın size çözüm yolu: Mesleki eğitim merkezlerinin sayısını çoğaltın, işverenler ve mesleki eğitim merkezleri arasındaki organik bağı oluşturun, bu bağı denetmeni ve kollayıcısı olun, teşvik edin, bu merkezlerde eğitim alan gençlerimize iş garantisi verin, kölelik sistemine değil de akla ve vicdana uygun bir maaş politikası belirleyin. Bu bir çözüm değil mi? Bu çözüm yolu bir tek bizim mi aklımıza geliyor? Hayır, eminim ki sizlerin de bu çözüm yollarını bildiğini... Peki, neden bu çözüm yollarının üzerine yoğunlaşmıyorsunuz, elinizi kolunuzu kim bağlıyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜMMÜĞÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Niye 1 tane genç vekiliniz yok?

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Laf atma! Laf atma! Biraz sonra gelsin, senin buradaki partilin cevap versin.

Ülke, bir milletin egemenliği altında bulunan, başkenti ve bayrağı olan bağımsız toprakların tümüne denir. Bir ülkenin vatandaşı olmak, bir ülkede özgür bir şekilde yaşamak en büyük zenginliktir. Bir ülke nitelikli genç nüfusuyla güçlüdür. Gençlerimiz umutsuz, gençler mutsuz. Gençleri dünyanın dört bir yanına dağılmış, gençleri uyuşturulmuş bir Türkiye için dış güçler zaten yıllarca çalıştı. Hani “dış güçler” diyorsunuz ya, dış güçlerin de ekmeğine yağ sürmeyin. Lütfen, Türk’e, Türk gencine layık işler yapın, gençlerimizin umudunu çalmayın, ülkemizin geleceğini karartmayın.

Bütün Türk gençliğini ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tanal, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal’ın, sıra sayılarının tüm milletvekillerine gönderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Değerli Başkanım, teşekkür ediyorum.

Tüm milletvekillerine saygı ve hürmetlerimi sunuyorum.

Değerli Meclis Başkan Vekilim, şu anda benim elimde 16 Kasım 2023 tarihli mutabakat metni var. Bu mutabakat metnine göre milletvekillerine, sadece bağımsız milletvekillerine bu sıra sayılarının gönderilmesi hususunda bir karar alınmış ama biz diğer milletvekillerine, grubu olanlara bu şekilde sıra sayılarının gönderilmemesi hususunda bir karar alınmıştır. Bu karar, Parlamentonun temel ilkelerine aykırıdır, milletvekilinin haklarına aykırıdır, vatandaşın bilgilendirme, öğrenme hakkına aykırıdır. Kapalı kapılar arkasında bu Parlamentonun çalışmasını biz asla ve asla kabul etmiyoruz. Meclis Başkanının ve tüm grupların bu mutabakat metnini geri çekmesini ve bu sıra sayılarının tüm milletvekillerine gönderilmesini ıstırham ediyorum. Milletvekillerinin hakları burada gasbediliyor, çalışması engellenmiş oluyor, şeffaflığı engellenmiş oluyor. Bu antidemokratik bir uygulamadır, bundan vazgeçilmesini ıstırham ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Tanal.

NURETTİN ALAN (İstanbul) – On-line geliyor Sayın Tanal, on-line.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Yok kardeşim, yok!

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Geliyor, geliyor.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Ya, ne geliyor geliyor; gelmiyor işte, ben alamıyorum.

BAŞKAN – Sayın Tanal, Grup Başkan Vekillerinin oluşturduğu bir protokol sonucu ortaya çıkan bir karar.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Yanlış.

BAŞKAN – Anladım, Grup Başkan Vekilleriyle görüşmeniz lazım.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Grup Başkan Vekiline söyle.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Hiç gülmeyin, sizin hakkınızı savunuyorum. Üzülmeniz gerekir, teşekkür etmeniz lazım bana.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 19 milletvekili tarafından, geçim sıkıntısı çeken vatandaşların sorunlarının araştırılması ve alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 23/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Ocak 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Bitlis Milletvekili Sayın Semra Çağlar Gökalp. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Bitlis) - Genel Kurulun sayın üyeleri, bu ülkede açlık, yoksulluk ve gelir adaletsizliği zirve yapmış durumdadır. Birleşmiş Milletler 2023 Sürdürülebilir Kalkınma Raporu'nun sıfır açlık hedefine yönelik açıklamış olduğu verilere göre Türkiye'de 14,8 milyon kişi yeterli gıda tüketemiyor, nüfusun yüzde 98'i açlık ve yoksulluk sınırının altında yaşıyor. Geline aşamada açlık, yoksulluk ve işsizlik sorunlarından en çok etkilenen kesimlerin başında gençler ve çocuklar yer alıyor. Her ile üniversite açmakla övünen iktidar, her üniversite öğrencisine iş imkânı sağlama sorumluluğunu unutmuş görünüyor. Üniversiteden mezun olup iş bulamayan gençler çareyi ya ülkeyi terk etmek ya da maalesef ki intihar etmekte buluyor. "Giderlerse gitsinler." diyerek veya pembe tablolar çizerek bu gerçekleri örtemezsiniz. Bakın, dün bu kürsüden, işçileştirilen çocuk ölümlerini dile getirmiştik, aynı gün İstanbul Teknik Üniversitesi Uzun Mühendisliği Bölümü mezunu olan Okan Bayram yaşamına son verdi. Mezun olduktan sonra işsiz kalan Okan bir kahve satış mekânında barista olarak çalışıyordu. Öncelikle Okan'a Allah'tan rahmet, ailesine ve sevenlerine başsağlığı diliyoruz. Maalesef, her gün buradan yoksulluktan, çaresizlikten ve güvencesizlikten intihara sürüklenen, denetimsizlik ve ihmalden yaşamını yitirenlerle ilgili taziye mesajı paylaşıyoruz. Oysa bu Meclisin bundan çok daha fazla sorumluluğu vardır, çözüm olma sorumluluğu var. Bu iktidar, 55 milyon dolar harcayarak bir kişiyi uzaya gönderebilen ama ne yazık ki Okan'a yaşama tutunabilecek bir ülke bırakmayan bir iktidar. Öyle bir ülke yarattınız ki küçücük çocukların gündemi enflasyon, açlık, yoksulluk oldu. Çocuklar, derslerini değil okuldaki tost, simit fiyatlarını dert edinir oldu. Peki, gençler, çocuklar bu hâldeyken iktidar ve yüzde 98'lik kesimin dışında kalan azınlık ne durumda? Tabii ki şatafat ve lüks içerisinde. Bir tarafta en temel besin ihtiyaçlarını karşılayamayan milyonlarca çocuk, diğer tarafta milyonlarca liraya yazlık, kışlık, baharlık saraylar yaptırıyorlar; bir tarafta çaresizlikten intihara sürüklenen ve intiharı eşiğinde olan gençler, diğer tarafta milyon dolarlık ihale alan yandaşlar; vaziyet gelir eşitsizliğini geçmiş, gelir uçurumu hâlini almıştır. Bu uçurumdan düşenler ve bu uçurumun kenarında yaşayanlar ile manzaranın keyfini çıkaran iktidar ve yandaşları arasındaki fark bu uçurumu derinleştirmektedir. Hamasi nutukları bırakın, gerçekleri perdelemeye çalışmaktan bir an önce vazgeçin. Geçici çözümlerle enflasyona, yoksulluğa çare bulamazsınız. Öncelikle barışı, demokrasiyi ve adaleti tesis edin, savaşı durdurun, savaşa akan canları yaşatın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Devamla) – Yoksulun, yetimin hakkını, gençlerin, çocukların geleceğini savaşa akıtmaktan vazgeçin. Barış, huzur ve adaletle dolu olan bir ülkeyle mümkün. Bu ülkenin kaynakları herkesi refah ve huzur içinde yaşatmaya yeter.

Genel Kurulu selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Saadet Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Sema Silkin Ün.

Buyurun Sayın Ün.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubunun geçim sıkıntısının sebeplerinin araştırılması önergesi hakkında Gelecek-Saadet Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında bu kürsüden hemen her gün konuştuğumuz bir konu bu. Göreli yoksulluk, mutlak yoksulluk, ülkelere göre değişen yoksulluk, yoksulluk kriterleriyle milletimizin başını daha fazla ağrıtmaya gerek yok zannediyorum. Millet zaten yoksulluk konusunda son altı yedi yıldır iyiden iyiye uzmanlaştı maalesef, o kadar çok konuştuk ki yoksullaşmanın sebeplerini. Mesela, kâğıt üzerinde kuvvetler ayrılığını savunup kuvvetler birliğini uygulamak yoksullaşmanın en temel sebebidir. Avrupalı parlamenterler önünde insan hakları strateji belgesi açıklarken aynı gün "AYM kapatılsın." diye feryat eyleyip hukuksuzluğa methiyeler düzmek yoksullaşmanın sebebidir. "Nas var." deyip "Faiz sebep, enflasyon sonuçtur." diye eklemek, arka kapı operasyonlarıyla kasadaki yüz milyarları buhar etmek, sebebini açıklamaktan aciz siyasetler izlemek, "Rekabetçi kur iyidir; ihracat artar, cari açık kapanır." diye milleti aylarca oyalamak yoksullaşmanın sebebidir. Kamudaki israf, itibardan tasarrufa yanaşmamak, Varlık Fonu gibi bütçe dışı fonlar oluşturup devlet kurumlarını zarar üstüne zarar ettirmek, yüzde 1'lik, 2'lik dilimleri istisnalar, aflar, ötelemelerle ödüllendirip bütçe açıklarının yüklerini çalışana, emekliye yüklemek yoksulluğun sebebidir. "Ticari sır" denilerek şeffaflığı maskelenen, 200'e yakın kanun değişikliğine sebebiyet veren ihaleler düzenlemek, hazine garantili mega projeleri tamahkâr hesaplara kurban vermek, "mega işler" dendiğinde akla denetimsizliğin geldiği yönetim sistemi kurmak yoksulluğun en temel sebepleridir. Sayıştaya "İnce eleyip sık dokumayın, açık aramayın." demek, yargı ve güvenlik bürokrasisindeki maaşların ortalaması belliyken milyon dolarlık yatırımlar almak ve bunların araştırılmasının engellenmesi yoksulluğun sebebidir. Bakanlıklarda, üniversitelerde, bürokraside, Merkez Bankası gibi kurumlarda nepotizmi önü alınamaz, üzerinde konuşulamaz şekilde sürdürmek yoksullaşmanın sebebidir. Altı ayda çeyreği kadar ek bütçe getiren hesaplar yapmak, 2,7 trilyon açığı emeklinin, ücretlinin sırtına bindirmek, iş isten geçtikten sonra "hissedilen enflasyon" diye bir açıklama yapıp milletin alacağı zammı göz dikmek yoksulluğun sebebidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) – "Gri listelerden çıkacağız." mottosuyla rasyonaliteden bahsedip her türlü irrasyonelliğe gözü kapalı devam etmek, yoksulluğun sebebidir. Ezcümle, bu sistem yoksulluğun ana sebebidir; gerisi lafûğûzaftır.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Süreyya Öneş Derici.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları karşısında bizi izleyen kıymetli vatandaşlarımız; İYİ Parti grup önerisine ilişkin, Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunuyorum.

Türkiye, geçmişte üretim ve kalkınmada pek çok başarı hikâyesine imza atmış olmasına rağmen gelişmekte olan ülke konumundan bir türlü gelişmiş ülke konumuna ulaşamamaktadır. Bir toplumun gelişmişliği o toplumun vatandaşlarına, özellikle de emeklilerine ve yaşlılarına verdiği değerle ölçülür. Sosyal devlet olmanın en temel gerekliliklerinden biri de vatandaşlarını,

yaşlılarını ve emeklilerini korumak, onların hayatlarını kolaylaştıracak düzenlemeleri yapmaktır. Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılındayız fakat gûnaşırı değıştirilen ekonomi politikalarıyla bugün her bir Türk vatandaşı sadece en temel kaygıya odaklanabilmektedir: Geçim kaygısı.

Değerli milletvekilleri, “dünyanın en fazla uçağına sahip hava yolu şirketi”, “en büyük havalimanı”, “en geniş köprüsü” diye bizlere sunulan yatırımlar neden refah artışımıza katkıda bulunamıyor? Vatandaşlarımız neden giderek yoksullaşıyor? Cevabı açık: Bu iktidar, neredeyse dünyanın en yüksek enflasyonuna sahip bir ülke hâline getirdiğı Türkiye'mizi yönetemiyor. Hissedilen enflasyonun yüzde 127 olduğı ölkemizde vatandaşıa kemer sıkma politikasını öğütleyen iktidarın kamudaki israflarına ve lüks harcamalarına, bunların bedelini ödemeye vatandaşı daha ne kadar dayanabilecek? Bu yılı “emekliler yılı” ilan eden iktidar, dalga geçer gibi “Şartları zorlama pahasına emeklilerin refah seviyesini yükseltmek için tüm imkânlarımızı seferber ettik.” dese de yapılan zamla emeklilerimiz açık sınırının altındadır. Bu göstermelik ve seçim öncesi popülist şovu görüyoruz ve diyoruz ki fakirliğı ve açlığı vatandaşlarına reva gören bu iktidara milletimiz en kısa zamanda hak ettiğı cevabı verecektir.

Değerli milletvekilleri, içinde bulunduğumuz bu ekonomik girdapta dikkate alınması gereken bir başka konu da Türkiye'nin önde gelen liselerini bitirip üniversite tercihini yurt dışından yana kullanan öğrencilerin sayısının giderek artmasıdır. Yani genç beyinler, çocuklarımız ilk fırsatta bu ölkeden ayrıлып başka bir ölkede hayat kurmayı planlamaktadır. Seçim bölgesi Muğla'dan örnek verecek olursam örneğın, turizm alanında girişimci olacak ya da çalışacak genç bulunamamaktadır. İktidarın yol açtığı büyük beyin göçü yüzünden giden gençlerimiz ailelerini, arkadaşlarını, sevdiklerini, vatanlarını arkalarında bırakıp gitmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Devamla) – Teşekkürler.

Tüm bu yanlış politikalar yüzünden üreten değil tüketen bir toplum olarak geleceğimiz büyük risk altındadır. Beka sorunu konusunda bize ahkâm kesen iktidara ve yönetemedikleri her konuyu “beka” ifadesiyle konuşulamaz konu hâline getirmeye çalışan iktidara hep birlikte hatırlatalım: Beka sorunu açıktır, işsizliktir, adaletsizliktir, tarikatlara teslim edilen millî eğitim politikalarıdır, Anayasa'nın askıya alınmasıdır, liyakatsizlik sebebiyle yönetilemeyen devlet kurumlarıdır ve beka sorunu güvenliğini sağlayamadığınız, kimin geçtiğini kontrol edemediğiniz millî sınırlarımızdır. Dolayısıyla biliniz ki her bir Türk vatandaşı bu beka sorununun farkındadır ve 31 Martta gereğini yapacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Aksaray Milletvekili Sayın Hüseyin Altınsoy.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Malatya'da meydana gelen deprem nedeniyle vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimizi iletiyorum.

Bilindiğı üzere, küresel ekonomi son yıllarda tarih boyunca eşine az rastlanır bir dönemden geçmektedir. Covid-19 salgını, Ukrayna savaşı ve yaşadığımız ağır deprem felaketinin yanı sıra Orta Doğu'da beliren jeopolitik gelişmeler küresel ekonomiyi olumsuz etkilemiş ve yavaşlamasına neden olmuştur.

Türkiye ekonomisi, yaşanan zorlu küresel finansal koşullar ve jeopolitik gerginliklere rağmen büyüme eğilimini sürdürmektedir. 2023 Şubat ayında yaşanan depremlere rağmen aynı yılın ilk yarısında yüzde 3,9'luk bir büyüme kaydedilmiştir. Deprem felaketi nedeniyle ağır hasar alan illerimizde toplam 110.407 kişiye kısa çalışma ödeneğı kapsamında 979.4 milyon TL ödeme yapılmıştır. Ayrıca toplam 81.120 kişiye nakdî ücret desteğı kapsamında 695 milyon TL ödeme yapılmıştır.

Çalışanlarımızın ve emeklilerimizin ücretlerinde enflasyonun üzerinde önemli artışlar yapılmıştır. 2024 Ocak ayı itibarıyla yüzde 49,25 oranında yapılan zamlarla en düşük memur maaşı 32.800 TL'ye yükseltilmiştir. Emeklilerimizin bayram ikramiyesi 2 bin TL'ye yükseltilmiş, ayrıca emeklilerimize tek seferlik olmak üzere 5 bin lira ödeme yapılmıştır. SSK ve BAĞ-KUR emeklilerimizin emekli aylıklarındaki artışı ocak ayı itibarıyla yüzde 49,25'e yükseltiyoruz.

1 Ocak 2024 tarihinden geçerli olmak üzere net asgari ücret 17.002 lira olarak belirlenmiştir. Belirlenen tutarla, çalışanlarımızı enflasyona ezdirmeme sözümüzü bir kez daha yerine getirmiş bulunmaktayız. Asgari ücretin gelir vergisi ve damga vergisinden istisna tutulmasına yönelik düzenlemeyi hayata geçirmiştik. Devletimiz tüm kurum ve kuruluşlarıyla işçisinin, işverenin ve tüm vatandaşlarının yanında yer almaya devam edecektir.

Kısa çalışma ödeneğinden yararlanabilmek için son üç senede gereken asgari prim ödeme gün sayısını 600 günden 450 güne indiriyoruz.

İhtiyaç sahibi hanelere, elektrik tüketim desteğı ile hanedeki kişi sayısı kriteri dikkate alınarak aylık 150 kilovatsaat karşılığı tutara kadar destek verilmektedir.

Sakarya Gaz Sahası'nın devreye alınmasıyla birlikte konut, ibadethane ve cemevi abonelerinin aylık ortalama 25 metreküpe denk gelen tüketimlerinin bir yıl boyunca ücretsiz olması sağlanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

HÜSEYİN ALTINSOY (Devamla) – Gençlerimize ve yeni evlenecek çiftlerimize Aile ve Gençlik Fonundan 150 bin TL faizsiz kredi verilmesi uygulamasını hayata geçirdik. İşini kuran gençlerimize genç girişimci istisnasını uygulamaya koyduk. İşsizlik oranı yüzde 23'lerden yüzde 8'lere düşürülmüştür.

2022 yılında enflasyonla mücadele kapsamında 290 milyar TL vergi gelirinden vazgeçtik. Esnaf muaflığı sistemini getirerek yaklaşık 850 bin esnafımızın kazancına vergi istisnası getirdik. Tarımsal destek ödemelerinde tevkifatı kaldırdık, geçmişte yapılan kesintileri iade ettik. Gelir vergisi tarifesinde en alt dilime uygulanan vergi oranını yüzde 22'den yüzde 15'e düşürdük.

Türkiye Yüzyılı'nı inşa yolculuğumuzda güçlü ve müreffeh bir ülke olma vizyonu ile toplumumuzun tüm fertlerinin refahını arttırmak, ölkemizin dünyadaki konumunu güçlendirmek esas amacımız olmaya devam edecektir.

Bu duygu ve düşüncelerle verilen Meclis araştırması önergesine katılmadığımızı ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Kuveyt-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı Mohammed Haif Al-Mutairi ve beraberindeki heyete “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, ölkemizi ziyaret etmekte olan Kuveyt-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı Mohammed Haif Al-Mutairi ve beraberindeki heyet şu anda Meclisimizi teşrif etmiş bulunuyorlar. Kendilerine Meclisimiz

adına hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, İstanbul Milletvekili Özgül Saki ve arkadaşları tarafından, çocuk işçi çalıştırılmaması için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 25/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Ocak 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

25/1/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 25/1/2024 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Kars

Grup Başkan Vekili

Öneri:

25 Ocak 2024 tarihinde İstanbul Milletvekili Özgül Saki ve arkadaşları tarafından (4112 grup numaralı) çocuk işçi çalıştırılmaması için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 25/1/2024 Perşembe günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Sayın Tanal bir bilgi vermek istiyor, önemli bir bilgi.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, merkez üssü Malatya'nın Battalgazi ilçesi olan 5,2 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Değerli milletvekilleri, merkez üssü Malatya'nın Battalgazi ilçesi olan, Şanlıurfa ve diğer çevre illerde hissedilen 5,2 büyüklüğündeki depremden etkilenen tüm vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Bir istirhamım da tüm vatandaşlarımıza: Vatandaşlarımızın hasarlı bina ve evlerden uzak durmalarını istirham ediyorum olası bir sıkıntının yaşanmaması adına.

Teşekkür ederim Başkanım, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN – Buyurun.

41.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Malatya'da merkez üssü Battalgazi olan 5,2 büyüklüğündeki depreme ve 25 Ocak 2001 yılında gözüktünde kaybedilen Serdar Tanış ile Ebubekir Deniz'in ölüm yıl dönümlerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Malatya'da merkez üssü Battalgazi olan 5,2 büyüklüğündeki deprem nedeniyle başta Malatya ve çevre illerdeki bütün yurttaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimi iletmek istiyorum ve bir kez daha deprem gerçeğini bütün Meclisin dikkatine sunmak istiyorum. Deprem değil, önlem almamak insanları öldürüyor. Yurttaşlarımızın yaşamlarına değer biçelim, Meclisimiz sorumluluk alsın çağrımızı tekrardan yenilemek istiyorum.

Sayın Başkan, söz almışken müsaade ederseniz bir şeyi daha dile getirmek istiyorum: Bugün 25 Ocak 2001 yılında gözüktünde kaybedilen Serdar Tanış ve Ebubekir Deniz'in ölüm yıl dönümleri. Ben, buradan kendilerini bir kez daha saygı ve minnetle andığımı ifade etmek istiyorum. Ne olmuştu? 25 Ocak 2001 tarihinde Serdar Tanış ve Ebubekir Deniz, Silopi Jandarma Karakoluna çağırılmışlardı; 3 görgü tanığı karakola girdiklerini görmüş olmasına rağmen, ne aileleri ulaşabildi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim.

Ailelerin merak etmesi üzerine, Jandarma karakoluna gidildi ama gözüktünde olmadıkları ifade edildi; bütün yerel ve genel basında yer alması sonucunda, o dönemki Jandarma şöyle bir açıklama yaptı: "Geldiler ama yarım saat sonra ayrıldılar." Fakat öyle olmadığını hepimiz biliyoruz. Özellikle, dönemin Şırnak Alay Komutanı Levent Ersöz'ün hem Serdar Tanış'ı hem de babasını çağırıp tehdit ettiği, Serdar Tanış'ın Silopi'de HADEP ilçe binası kurmaması yönünde baskı yaptığı bütün kamuoyuna yansımıştı ama ne yazık ki bütün bunlara kulak verilmedi. Etkin bir soruşturma yürütülmediği için 2015 yılında takipsizlik kararı verildi ve bu takipsizlik kararına yapılan itiraz da ne yazık ki Cizre Sulh Ceza Mahkemesi tarafından reddedildi. Bunun üzerine aile, 17 Ağustos 2015'te Anayasa Mahkemesine başvurdu ama Anayasa Mahkemesi de 18 Temmuz 2019 tarihinde başvuruyu zaman aşımından karara bağladı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tamamlayayım hemen Başkanım, son cümle.

BAŞKAN – Ama başlı başına bir gündem sizin...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Hemen...

BAŞKAN – Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Başvuruyu zaman aşımı gerekçesiyle reddetti.

Bu ülkede faili meçhullerin olmadığını, faili belli cinayetler olduğunu hep ifade ettik, bir kez daha ifade ediyoruz; bunu Meclisin dikkatlerine sunuyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

42.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Malatya Battalgazi merkezli 5,2 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Efendim, saat 16.04'te Malatya Battalgazi merkezli 5,2 büyüklüğünde bir deprem olduğunu öğrendik. Depremden etkilenen tüm vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz. Herhangi bir can kaybı ve mal kaybının yaşanmaması en büyük temennimiz. Rabb'im ülkemizi ve milletimizi her türlü afetten korusun efendim.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, İstanbul Milletvekili Özgül Saki ve arkadaşları tarafından, çocuk işçi çalıştırılmaması için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 25/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Ocak 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili

Sayın Gülcen Kaçmaz Sayyığıt. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLCAN KAÇMAZ SAYYIĞİT (Van) –Ekranlı başında bizleri izleyen halklarımızı ve cezaevinde tutsak edilen tüm siyasi mahpusları saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, siyasi iktidarın politik tercihlerinin mağdur ettiği kesimlerin başında elbette çocuklar gelmektedir. Bu sebeple DEM PARTİ Grubu adına mesleki eğitim merkezlerinin yapısını ve çocuk işçiliği üzerindeki etkisini anlatacağım çünkü eğitim ve sağlık sistemi başta olmak üzere Türkiye’de hiçbir şey çocukların üstün yararına göre dizayn edilmiş durumda değil maalesef. Öyle bir sistem inşa edilmiş ki çocukların ve gençlerin heyecanını söndürüyor, merak ve yaratıcılığını ortadan kaldırıyor. Bu sebeple, çocukluklarını güvenli ve sağlıklı bir ortamda özgür bir şekilde yaşaması gereken çocuklar, bizzat devlet politikaları yüzünden sosyal yaşamdan her gün biraz daha uzaklaştırılmaktadır. AKP iktidarı sürecinde çocukların, gençlerin, öğrencilerin yaşadığı deneyimler, maalesef, hiç de iç açıcı değil çünkü Kürt coğrafyasında askerî ateşle veya zırhlı araç çarpmasıyla ölen çocuk, kahvaltı dahi yapamadan okula giden öğrenci, okul sıralarında olması gerektiği hâlde ağır işlerde çalıştırılan çocuk gerçekliği var bu topraklarda. Bu yüzden, Türkiye’de ciddi bir boyutta çocukların işçileştirilmesi olgusuyla karşı karşıyayız. Bırakın devletin, Hükümetin buna karşı mücadele etmesini bizzat bunu teşvik ettiğini görüyoruz. Özellikle, mesleki eğitim kurumunda yapılan düzenlemelerle mesleki eğitim yaygınlaştırıldı, çocukların ucuz iş gücü olarak çalıştırılmasının önü açıldı çünkü MESEM, en nihayetinde, çocukların ucuz iş gücü olarak kamu kaynaklarının patronlara aktarılması şeklinde tasarlanmıştır.

Çocukların yaşadığı koşullara, hayatını kaybetme sebeplerine baktığımızda onlar için neden harekete geçmemiz gerektiğini de anlayabiliriz. Bakın, İş Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisinin Dünya Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Günü sebebiyle açıkladığı bir rapor var; orada, AKP’nin yirmi bir yıllık iktidarında en az 888 çocuğun iş cinayetlerinde hayatını kaybettiği belirtiliyor. Yine, 2023 yılında 14 yaş ve altı 22, 15-17 yaş arası 32 olmak üzere iş cinayetlerinde yaşamını yitiren çocuk sayısı maalesef 54. Bu, en az olarak saptanabilen veriler yani bu, buz dağının sadece görünen yüzü şeklinde karşımıza çıkmaktadır.

Esas tablo bundan daha vahim; bunu kabul ederek “Artık çocukların hayatı önemlidir, harekete geçmeliyiz.” demek zorundasınız, bizler bunu demek zorundayız. Bu kapsamda, Hükümet, özellikle Millî Eğitim Bakanlığı çocukların işçileştirilmesini cazip göstermekten vazgeçmeli. MEB verilerine bakıldığında 1 milyon 405 bin öğrencinin bu program çerçevesinde kayıtlı olduğu görülüyor; bunun dışında kalan, işçileştirilen çocukları da eklediğimizde sayı 2 katına ulaşıyor. MESEM’in çarkları, çocukların belirlenen bazı sanayi işletmelerinde “staj” adı altında çalıştırılmasıyla dönüyor. Çocuklar sadece hayati tehlikeyle karşı karşıya kalmıyor, asgari ücretin üçte 1’i oranında staj ücreti verilmesiyle çocukların emeği de sermayeye peşkeş çektiliyor. Peki, sonuç nedir? Sonuç: Çocukların devletin çarklarında ezilmesidir, sömürülmesidir.

Sayın milletvekilleri, Eylül 2023’ten bugüne kadar baktığımızda 8 çocuğun MESEM’lere devam ederken çalıştırıldıkları işletmelerde hayatını kaybettiğini görüyoruz. Beyzanur Hatmorioğlu, bir lise öğrencisiydi, Antalya’da kalfalık eğitimi aldığı yerde yaşanan patlamada vücudunun yüzde 80’i yandı. Bir kız çocuğunun yaşadığı bu acıyı acaba Meclis hissedecek mi hissetmeyecek mi gerçekten merak ediyoruz. Arda Tonbul, daha 14 yaşında “staj” adı altında çalıştığı işletmede başı makineye sıkıştı ve hayatını kaybetti. Gençlerin bu şekilde yaşamdan koparılmasını kanıksayamayız; iktidarın “kader” ve “fitrat” söylemlerine sığınarak hiçbir tedbir almamasını da kesinlikle kabul etmiyoruz, kabul etmeyeceğiz çünkü sorunun kaynağı ortada, can kayıplarının sebebi bizzat iktidarın politikalarıdır. MESEM’ler siyasi iktidarın öğrencilerin okul ve iş hayatını birlikte sürdürecekleri tezine uygun işlemiyor; bu sistem, tamamen işverenlere kurnasız ve güvencesiz bir şekilde eleman yetiştirme şeklinde çalışıyor. Buna bağlı olarak can kayıpları, kazalar ve meslek hastalıkları da sıklıkla yaşanmakta. Aynı zamanda, MESEM’lerdeki meslek lisesi öğrencilerinin zorunlu eğitimden özgünlükten uzaklaşması da kaçınılmaz hâle gelmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYIĞİT (Devamla) – Gelin, meclis araştırması komisyonu kuralım, çocukların hakkını da hayatını da birlikte savunalım çünkü MESEM’ler çocukları ögütüyor.

Teşekkür ediyorum. DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Grup adına talebiniz varmış.

Buyurun Sayın Tahtasız.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

43.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız’ın, Malatya Battalgazi merkezli 5,2 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuz adına Malatya’nın Battalgazi ilçesinde meydana gelen depremde etkilenen vatandaşlarımıza geçmiş olsun diyorum, can kaybı ve mal kaybının olmamasını temenni ediyorum; tüm halkımıza geçmiş olsun diyorum.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, İstanbul Milletvekili Özgül Saki ve arkadaşları tarafından, çocuk işçi çalıştırılmaması için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 25/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Ocak 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Söz, Saadet Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Şerafettin Kılıç’a ait.

Buyurun Sayın Şerafettin Kılıç. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de Malatya’da yaşanan deprem hadisesinden dolayı duyduğum üzüntüyü ifade ederek sözlerime başlıyorum; geçmiş olsun dileklerimi iletmek istiyorum.

DEM PARTİ’nin grup önerisi üzerine Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Biz, her bir gencimizin bir dünya olduğunu düşünüyor ve çalışmalarımızı bu ilkeyi merkeze alarak sürdürüyoruz. Evet, her bir gencimiz bir dünyadır ve gençlerimizin bugünlerini, yarınlarını düşünmek ve yükseltmek amacıyla çalışmak her birimizin boyun borcudur. Bırakın bir gencimizin hayatını kaybetmesini, kılına zarar gelmesini dahi asla kabul edemeyiz, böyle bir şeye asla ama asla izin veremeyiz. Bunun için iktidar olarak gerekli tedbirleri almalı ve gençlerimiz için tehdit oluşturan uygulamalara son verilmelidir. Bugün uyuşturucu bağımlılığı yaşı ortaokul çağına kadar düşmüşse iktidar olarak siz bu sonuçtan mesulsünüz. Önergede bahsi geçtiği gibi, çocuk işçi ölümleriyle sonuçlanan, çocukların çalışmak zorunda kaldığı ve çalışırken hayatını kaybettiği bir ortam varsa bu ortamın mimarları sizlersiniz. Bugün gençlerimiz ekonomik sebeplerden dolayı eğitimine devam edemiyor ve bir iş bulma telaşına giriyorsa bunun müsebbibi iktidar olarak sizlersiniz. Daha önce defalarca gündeme gelen ve çözümü için verilen önerileri reddettiğiniz KYK yurtlarındaki asansör sorunları ve intiharlar hâlen daha devam ediyorsa bunun mesulü iktidar olarak sizlersiniz.

Değerli milletvekilleri, bu gençler bizim geleceğimiz. Önergede bahsedilen Millî Eğitim Bakanlığı Mesleki Eğitim Merkezlerinden (MESEM) iş yerlerine çırak olarak gönderilen çoğu 15-17 yaş grubundaki çocuklarımızın iş yerlerinde

karşılaştıkları sorunların titizlikle takip edilmesi ve denetlenmesi şarttır. Bu kapsamda, çırak olarak çalışırken hayatını kaybeden çocuklarımızın ölümüne yol açan ihmallerin tespit edilmesi ve sorumlularına en ağır yaptırımların uygulanmasını sağlamak hepimizin sorumluluğu, iktidar olarak sizin ise görevinizdir. Bakınız, biz Saadet Partisi eğitimin dört duvara, sınıflara, amfilere ve kampüslere kapatılmasına karşıyız. Bir gence işine yaramayacak ve hayata pratik anlamda fayda sağlamayacak bilgi yığınları yüklemek yerine sevdiği, gönül verdiği ve yeteneğini geliştirebileceği alanlara yönetilmeli ve önlerini açmalıyız. Bunu sadece istihdam üretim için değil, bir gencin iş dünyasına huzuru ve saadeti tesis etmek için de yapmak zorundayız. Yıllar boyunca zorunlu tutulan ve sonucunda elinde hiçbir tutunacak dalı olmayan, mutsuz, hayattan kopmuş gençler yerine yeteneğini, enerjisini ve nice duygularını yönlendirerek mutlu bir hayat yaşayabilmesini sağlayacak bir mesleki eğitimin gerekli olduğuna inanıyoruz. Ancak mesleki eğitim verirken evvela çocuklarımızın ve gençlerimizin can güvenliğini sağlamak olmazsa olmaz şartımızdır.

Bu düşüncelerimle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Bilal Bilici.

Buyurun Sayın Bilici. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BİLAL BİLİCİ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin de imzacısı olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi 18 yaşın altındaki her bireyin çocuk olduğunu söyler. Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener, çocuk hakları meselesini herkesten evvel Türkiye'nin gündemine taşımış ve TÜİK verilerini ortaya koyarak ülkemizde 700 binden fazla çocuğun çalışmak zorunda bırakıldığını da ifade etmiştir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının faaliyet raporlarına göre sadece 2022 yılında çocuk işçi sayısı 101 bin artmıştır. TÜİK'in resmî rakamlarının bu boyutta olması aslında fiilî durumun çok daha vahim olduğunun en açık göstergesidir. Bir ülkede hem genel işsizliğin hem de çocuk işçiliğinin bu kadar yüksek olması birbiriyle doğrudan da bağlantılıdır.

OECD'nin son verilerine göre çocuk yoksulluğu konusunda üye ülkelerin ortalaması yüzde 12 olarak açıklanırken Türkiye'de bu oran yüzde 20'nin üzerindedir. Bu tablo, kanunen ve ahlaken dünya üzerindeki tüm çocukların doğuştan sahip olduğu yaşama, barınma, eğitim, sağlık ve her türlü sömürden korunma hakkıyla da bağdaşmamaktadır. Ucuz çocuk işçi gücünün teşvik eden ve bunun altyapısını oluşturan eğitim sistemine ve eğitim politikalarına son verilmesini İYİ Parti olarak da beklemekteyiz. Kayıt dışı çocuk işçi çalıştıran kişi ve kurumlara asla fırsat verilmemeli, caydırıcı cezalarla bu emek sömürsünün derhâl önüne geçilmesini de bekliyoruz. İYİ Parti olarak biz üzerimize düşeni yapmaya hazırız.

Değerli milletvekilleri, her şeyden evvel çocuk işçiliği sorunu ile çocuk yoksulluğu arasında ilişkinin de idrak edilmesi şarttır. 2024 Türkiye'sinde en büyük hazinemiz geleceğimiz olan evlatlarımızın bir bölümünün gıdaya dahi erişememesi, hayatını idame ettirmek için çalışmak zorunda bırakılması ülkemiz açısından da üzücü bir durumdur. Bu kapsamda İYİ Parti olarak Millî Eğitim Bakanına bir çağrıda bulunuyoruz: Gelin, önümüzdeki dönemin bütçesine okulda ücretsiz yemek programını da ekleyelim. Bizler İYİ Parti olarak bu programa destek vermeye hazırız. Gelin, 2024 yılı itibarıyla Türkiye'de hiçbir çocuk sınıfa aç girmesin. Çocuklarımız gözlerindeki ışığı, içlerindeki umudu ve kalplerindeki mutluluğu kaybederek büyümesin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

BİLAL BİLİCİ (Devamla) - Çocuklarımızın bugünleri ve gelecekleri çalınmasın diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Suat Özçağdaş.

Buyurun Sayın Özçağdaş. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında ya da sosyal mecralarda bizi izleyen kıymetli yurttaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bugün, son günlerde mesleki eğitim merkezlerinde yaşanan facialar sonrasında DEM PARTİ'nin vermiş olduğu grup önerisi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunuyorum.

Geçtiğimiz hafta mesleki eğitim kisvesi altında çalıştırıldığı iş yerinde 14 yaşındaki Arda Tonbul evladımızı kaybettik. Arda'nın acısı hâlâ tazeyken salı günü ise 16 yaşındaki Erol Can Yavuz evladımız Kütahya'da bir iş yerinde hayatını kaybetti. Böylece son beş ayda toplam 8 çocuğumuz çalıştırılırken hayatını kaybetmiş oldu. Arda da Erol Can da mesleki eğitim merkezi öğrencileriydi. Yaşanan facialar üzerine mesleki eğitim veren kurumlarda neler olduğuna dair ve bu çocuklarımızın ölümlerinin önüne geçebilmek için atılabilecek adımlar konusunda bir araştırma yapma ihtiyacı doğdu. Fikir ve Sanat Atölyesi Derneği tarafından mesleki ve teknik Anadolu liselerinde iş kazaları üzerine hazırlanan rapora göre 2013-2019 yılları arasında meslek liselerinde 11.196 iş kazası gerçekleşmiş. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisinin araştırmasına göre ise 2002-2023 yılları arasında toplam 931 çocuk iş cinayetlerinde hayatını kaybetmiş. Bu acı rakamlar bize çocuklarımızın güvencesiz ortamlarda çalıştırıldığını ve maalesef gececik yavrularımızın, ana-baba kuzularının hayatlarını kaybettiklerini göstermektedir.

Değerli milletvekilleri, öncelikle şunu söyleyelim: 18 yaş altı çocuklarımızın bu merkezler üzerinden çocuk işçi olarak çalıştırılması kabul edilemez. Buralar çocukların ucuz iş gücü olarak iş gördükleri yerler değil, uzman ve yetişkinlerin gözetiminde iş öğrendikleri yerler olmalıdır. İş güvenliği, tedbir, denetim gibi konular eğitim kamuoyunda çok tartışıldı. Son yaşadığımız hadisede “İş yerindeki sorumlu kişi o an orada olsaydı bu kaza gerçekleşmezdi.” gibi derinlikten yoksun sözler söylendi ve bu olayın üzerine birkaç kişi tutuklandı.

Peki, bunun asıl sorumlusu kimdir sevgili arkadaşlar? Tarih 20 Mayıs 2014, AKP Genel Başkanı, dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'a kulak verelim, ne diyor Sayın Erdoğan: “Bu ülkenin Başbakanı olarak açıkça ifade ediyorum ki Dicle'nin kenarında kurdun kaptığı bir koyun bile benim mesuliyetim altındadır.” O Dicle'nin altından çok sular akmış gibi gözüküyor. Peki, 19 milyon çocuğumuzu kime teslim ediyoruz sayın iktidar milletvekilleri? Tabii ki Millî Eğitim Bakanına.

Peki, Millî Eğitim Bakanının bu iş cinayetlerinde sorumluluğu yok mu? Çocuklarımızın mesleki eğitim alarak geleceğe hazırlandıkları iş alanlarının güvenilir ortamlar olmasının sağlanması Millî Eğitim Bakanlığının sorumluluğudur. Bakanlık çocuklarımızın iş öğrendikleri yerlerin koşullarını denetlemek, her tür güvenlik önleminin alındığından emin olmak zorundadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (Devamla) – Sayın Bakan, değerli iktidar partisi milletvekilleri; en az düzeyde saygın ve ahlaki bir siyasal düzende herhangi bir sorumlu siyasinin bir gün dahi yerinde kalmayacağı, harakiri değil ama onurlu bir istifayla devam edeceği bir süreçte Sayın Bakan olayları tam bir gamsızlık ve kayıtsızlıkla izlemektedir. Bu ölen çocuklarımızın vebali, ana-babaların gözyaşları Sayın Bakan ve çalışma arkadaşlarının boynuna asılmıştır. Arda Tonbul, Erol Can Yavuz ve daha nice kayettiğimiz evlatlarımız tıpkı sizin çocuklarınız gibi, bizim çocuklarımız gibi, anne-babalarının nezle olsa “Allah'ım o değil, ben olayım.” dediği, üzerine titrettiği yavrularımızdır. Her biri bir Sümeyye, her biri bir Bilal, her biri bir Burak'tır. Bu, başkalarının yavrularına bu kadar kolay kıyan bir düzen, iktidarı ve muhalefetiyle hepimiz için bir yüz karasıdır.

Bu düşüncelerle, bu öneri çerçevesinde bir kez olsun başkalarının bu evlatlarını düşünün, bu sorunun etrafıca

araştırılmasına kulak verin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Orhan Erdem.

Buyurun Sayın Erdem. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN ERDEM (Konya) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önergedeki konu mesleki eğitim. Hepimiz alanlarda dolaşıyoruz ve iş gücünde ara elemana ne kadar ihtiyaç olduğunu görüyoruz. Tabii, bu 28 Şubat'taki bir mesele. Önce orada imam-hatiplilerin önü kesilmek üzere yanına meslek liseleri de konulmuş ve ta 2011'e kadar katsayı farkları giderilerek tekrar alanı açabildik ve çok önemli değişiklikler yaptık çünkü ihtiyaç duyulan alanlarda öğrencileri istihdama hazırlamak, iş becerilerini geliştirmek ve önemli bir eğitim ve tecrübeyle alana sürebilmek mesleki eğitim merkezleri veya mesleki eğitim liseleriyle olur. Bu, dünyada da böyle, Türkiye'ye mahsus bir alan değil, bazen başka ülkelerin uygulamalarını da inceliyoruz ki daha iyi noktaya gelelim. Ve gençleri çok kısa zamanda iş hayatına hazırlayan, hemen liseden mezun olduğunda, ön lisanstan sonra, alanına göre üniversiteden sonra iş edindikleri bir alan hâline gelen önemli bir konu. Bunu AK PARTİ iktidarı alanlardaki ihtiyaçlara, istihdama göre de cazip hâle getirdi. Bugün çırak olarak 9, 10, 11'inci sınıftaki çocuklarımızı asgari ücretin yüzde 30'u, 5 bin lira veriliyor. 12'nci sınıftaki öğrenciler hem mesleğini öğreniyor hem de 8 bin lira ücret alıyor.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) – Peki, o şirketler ne kadar kazanıyor çocukların kanı üzerinden? Hiç ondan söz etmiyorsunuz.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Grup Başkanınızın cevap verir, lütfen... Söz alır, cevap verir.

ORHAN ERDEM (Devamla) – Şimdi, sayın milletvekilim, buradan rahatsız olacak kişiler, bu gençlerin boş kalarak dağa, sağa, sola, oraya gitmesine mâni olduğu içindir. Bu çok önemli bir sistemdir ve dünyada iş kazalarını önlemek için mesleki eğitim alanı geliştirilmiştir; bütün dünya bunu bir sistem dâhilinde, kontrol dâhilinde yapabilmek için bu alanı geliştirmiştir. Aksine bizim bu alanı daha güçlü, daha takip edilir hâle getirmemiz lazım ve dediğim gibi çocukların, çocuk işçiliğinin istismarının önlenmesi için bütün dünyanın seçtiği önemli bir alandır. Bundan rahatsız olmayacağız çünkü çocukların çok daha dikkatle, devletin 12 kanun ve yönetmelik ve buna bağlı mevzuatla kontrol altında tutuldukları bir alan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN ERDEM (Devamla) – Hemen bitiriyorum.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Peki, niye ölüyorlar Sayın Vekilim?

ORHAN ERDEM (Devamla) – İş kazasında hiç kimsenin yaralanmasını, kaybedilmesini istemeyiz; hayatın her alanında olan bir şey. Meslek liselerinde değil, diğer alanlardaki çocuklarımızın da okula giderken farklı nedenlerle yaşadıkları oluyor, bunları da en aza indirmek hepimizin görevidir. AK PARTİ döneminde, 2011'den sonra bilhassa Ömer Dinçer'le başlayan, Mahmut Özer'le çok daha kapsamlı bir hâle getirilen ve Yusuf Bey'in de önemle yürüttüğü bir alan olarak biz de destekliyoruz.

Önergeye "ret" vereceğimizi belirtiyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

44.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Konya Milletvekili Orhan Erdem'in DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, gerçekten bazı konuşmaları hayretle dinliyoruz. Niye hayretle dinliyoruz? Biz, burada MESEM'lerdeki çocuk ölümlerini konuşuyoruz ama AKP bildik ezbere sığınıyor. "İşte, dağa çocuk gitmesin diye MESEM'lerde çocukları öldürdük." diyor. Şimdi, biz bunun neresinden turalım Sayın Başkan? Bakın, hatibimiz kürsüde "Sadece yirmi bir yıllık AKP iktidarında 888 çocuğun iş cinayetlerinde hayatını kaybettiğini." söyledi. Ben, yirmi bir, yirmi iki yıllık AKP iktidarında -az önce burada yerimde konuşurken- bilançoymu ortaya koydum. Ya, bunların hiç mi bir önemi yok? Şimdi, resmîleştirilmiş bir çocuk işçiliğini gelip PKK üzerinden savunan bir akla karşı biz ne diyelim? Vallahi hayret ediyoruz Sayın Başkan, ne diyebiliriz yani!

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, İstanbul Milletvekili Özgül Saki ve arkadaşları tarafından, çocuk işçi çalıştırılmaması için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 25/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Ocak 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bülbül, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

45.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Malatya Battalgazi merkezli 5,2 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, az önce ajanslara düşen bilgide Malatya'da 5,2 büyüklüğünde bir depremin olduğu bildirilmiştir. Bütün Malatyalı hemşehrilerimize zaten zor olan süreçlerinde kolaylıklar diliyorum, geçmiş olsun diyorum. Şu ana kadar herhangi bir mal kaybı, can kaybı bildirilmemiş ama inşallah bir sıkıntı yoktur diyor, saygıları sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Şahin, buyurun.

46.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Malatya Battalgazi merkezli 5,2 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Ben de Malatya'da yaşanan depremden dolayı hemşehrilerimize geçmiş olsun dileklerini iletiyorum. Az önce konuştuğumuz deprem gerçeğini. Deprem Türkiye'nin en önemli gerçeklerinden biri. Bu gerçekle yaşayacağız ama bu gerçeğe hazır olmak gerekiyor. Bu anlamda her depremde yüreğimizin ağzına gelmemesi adına depreme Türkiye'yi, şehirlerimizi hazır hâle getirmemiz gerekiyor. Biz, depremde yıkılmayan binalarıyla övünen bir ülke olmak istiyoruz diyorum. Tekrar, Malatyalı hemşehrilerimize geçmiş olsun dileklerini iletiyorum.

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, buyurun.

47.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Malatya Battalgazi merkezli 5,2 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Efendim, biz de yeni muttali olduk. Malatya'da 5-5,5 şiddetinde bir deprem olmuş. Tesellimiz herhangi bir can kaybının olmaması. Diler ve umarız ki kötü bir haber almayız. Malatya'daki vatandaşlarımızı geçmiş olsun dileklerini iletiyorum ben de şahsım ve partim adına.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Başarır, buyurun.

48.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Malatya Battalgazi merkezli 5,2 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; biz de Malatya'da meydana gelen depremden dolayı tüm Malatyalı hemşehrilerimize, ülkemize geçmiş olsun dileklerimizi sunuyoruz. Umarım can ve mal kaybı yoktur; takipçisi olacağız; Malatya'nın, Malatyalının yanında olacağız.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından, faili meçhul cinayete kurban gidenlerin ailelerinin adalet ihtiyacının karşılanması ve vatandaşların güvenliğinin temini amacıyla ülkede yaşanan tüm faili meçhul cinayetlerin incelenmesi, sorumlularının bulunması amacıyla 25/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Ocak 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

25/1/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 25/1/2024 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır  
Mersin  
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından, faili meçhul cinayete kurban gidenlerin ailelerinin adalet ihtiyacının karşılanması ve vatandaşların güvenliğinin temini amacıyla ülkemizde yaşanan tüm faili meçhul cinayetlerin incelenmesi, sorumlularının bulunması amacıyla 25/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (431 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 25/1/2024 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Umut Akdoğan.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu öneriyi neden veriyoruz? Bu öneriyi verdiğimizde konuşacağız, anlatacağız, sizleri de dinleyeceğiz ama sonucunu hepimiz biliyoruz: "Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir..." Ancak faili meçhul cinayetlerle ilgili Uğur Mumcu'nun katledilmesinin 31'inci yıl dönümünün ertesinde tarihe bir kez daha not düşmek istiyoruz. Yani sizin ne yapacağınızı öngörebiliyoruz ama bu notu düşmeyi de bir görev biliyoruz.

"Hazreti Ömer'in adaletini getireceğiz." dediniz ama yezidin düzenini kurdunuz bu yirmi bir senede. Bir ömrümüz, bizim kuşağın bir ömrü cenazelerde geçti, hastanelerde geçti, cezaevlerinde geçti. Sizler, koca bir toplumun birbiriyle bağlarını koparttınız. Ölümü öyle sıradanlaştırdınız ki ölüme karşı öyle kayıtsız kaldınız ki bu sıradanlaşma hayatımızın bir biçimi hâline geldi.

Bakın, hayatımın en acı günlerinden bir tanesi Gar katliamının olduğu o gündü. Gar katliamı yaşandıktan sonra bizler Adli Tıbb'a gittik. Adli Tıpta bende bir hukukçu olarak görev aldım, o acının içinde bulundum. Aileler geliyor, çocukları paramparça olmuş o aileler teşhis yapmaya çalışıyordu ama Adli Tıbbın olduğu bölgede, ilçede 2 ayrı düğünden davul, zurna sesleri geliyordu değerli arkadaşlarım.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ sıralarına dönerek bunları söylüyorum: Maalesef toplumun acılarının birbirinden bu kadar kopuk olması, sevincimizi ve acımızı ortaklaştıramamamız sizlerin eseridir. Kimin eseridir, sizler kimsiniz? Sizler otuz bir yıldır bir kere olsun Uğur Mumcu'nun evinin önüne gelmeyenlersiniz. Sizler, bir kere olsun 21 Ekimde Ahmet Taner Kışlalı'yı anmayanlarsınız. Sizler, ayağında yırtık bir ayakkabıyla katledilen Hrant Dink bir güvercin tedirginliğiyle yaşarken onu anlayamayanlarsınız. Sizler Tahir Elçi'ye yanmayan, Diyarbakır Türküsü ciğerlerine saplanmayanlarsınız. Sizler, faili meçhul cinayetlerin sembolü olan Cumartesi Annelerine Galatasaray Meydanı'nı kapatanlarsınız. Sizler, Galatasaray Meydanı'ndaki annelerle Diyarbakır'daki annelerin acısını yarıştıracak kadar kalbi taşlaşmış olanlarsınız. Sizler, Suruç'taki çocukların gözündeki ışıltıyı görmeyenlersiniz. Sizler, Gaffar Okkan'ın katillerini, domuz bağcılarını bu kutsal çatı altına utanmadan, sıkılmadan sokanlarsınız.

Değerli milletvekilleri, sizler bu kadar lafı işittikten sonra buna en ufak bir tepki vermeyeceklersiniz. Bakın, bunun canlı, somut göstergesini burada yaşıyoruz. Gelin tuğlayı hep birlikte çekelim, gelin bu duvarı hep birlikte yıkalım, gelin bu binayı hep birlikte çökertelim, gelin bu binanın temelini inelim ama Türkiye'yi bu ayıptan kurtaralım. Türkiye'de bir Mercedes bir kamyonla çarpıştı, irin aktı, irin. Sizin iktidarınız döneminde, devriktidarınızda o Mercedeslerden binlercesi sokaklarda dolaşıyor. Bunların farkındasınız. Bunların birçoğu işinize geliyor. Bunların birçoğunu toplumu sindirmek, yıldırma, korkutma için, seçim dönemleri geldiğinde kullanmak için elinizde tutuyorsunuz, biliyoruz. Ama değerli milletvekilleri, bunların hiçbirimize hiç ama hiç faydası yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

UMUT AKDOĞAN (Devamla) – Türkiye Büyük Millet Meclisinin en büyük görevlerinden bir tanesi, bu cinayetleri; bu faili meçhul cinayetleri, daha doğrusu bu faili malum cinayetleri aydınlatmaktır. "Faili meçhul cinayetler aydınlatılsın." diye burada verilen ilk önerge değildir bu. Ancak bugün hepimize büyük görevler düşmektedir. Türkiye bu ayıpla yaşayamaz; Türkiye bu ayıplarla gelişemez. Türkiye'de birçok sorunu halledebiliriz. Hep birlikte tarımla ilgili, dış politikayla ilgili, ekonomiyle ilgili, sanayiyle ilgili çokça şeyi birlikte çözebiliriz. Ama bu faili meçhul cinayetlerin faillerini, faillerinin arkasındaki güçleri ortaya çıkarmadığımız sürece; duygudaşlığı tekrar yakalayamadığımız sürece, memleketimizin ikbalini hiç de aydınlık göremeyiz.

Hepinize teşekkür ediyor, saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Saadet Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Sayın Mahmut Arıkan.

Buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MAHMUT ARIKAN (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Cumhuriyet Halk Partisinin faili meçhul cinayetler hakkındaki grup önerisi adına Saadet Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

"Faili meçhul cinayet" kavramı, siyasetin çeteleşmesi, çetelerin siyasileşmesiyle ilgili bir kavram. Faili meçhul cinayetlere

bu kürsülerden “kavram” demek, haber yapmak, üzerine kitaplar yazmak kolay fakat cinayete kurban gidenlerin aileleri için tarifi mümkün olmayan acılar demektir. Ülkemizde faili meçhul cinayetleri engellemenin iki tane yolu var. Bunlardan birincisi hukuk, ikincisi düzen. Hukuk, toplumun düzenli bir şekilde işlemesi için gerekli olan kurallar ve yasalar bütünüdür. Bu yasalar engelleyici, caydırıcı olmak mecburiyetindedir ama daha önemli bir konu var, bu da hukukun iktidar tarafından kâmil bir manada işletilmesidir. Düzen ise bir toplumun veya kurumun genel istikrarını, işleyişini ve yapısını tanımlar. Bugüne kadar maalesef başarılamadığı gibi, hukuk ve düzeni tesis etmez, kurumsallaştırmazsak çeteler bugün olduğu gibi siyasallaşacaktır. Siyasallaşmış çetelerin faili meçhul cinayetler olacaktır. Yani kıymetli milletvekilleri, faili meçhul cinayetlerin faili temelde bellidir. Bu konu Türkiye’de yakın tarihin en karanlık ve tartışmalı bölümlerinden birini oluşturur. 1980’li yılların sonundan itibaren, özellikle 1990’lar boyunca birçok faili meçhul cinayet işlendi. Şu an Genel Kurulda bulunan birçok milletvekili bunların canlı şahididir. Doğruyu söylemek gerekirse değerli arkadaşlar, ülkemizde, maalesef, anlatılmayan ya da anlatıldığı zannedilen karanlık ve kanlı bir tarih var. “Faili meçhul cinayet” deyince herkesin aklına onlarca isim geliyor, bugün hâlâ açıklığa kavuşturulamamış birçok faili meçhul cinayet var. Bunların açıklığa kavuşturulması Türkiye Cumhuriyeti’nin, Parlamentomuzun en önemli vazifelerinden biridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MAHMUT ARIKAN (Devamla) – Bakın, daha dün partisini değiştiren bir aday için birileri çıktı “Uyarılar dikkate alınmazsa olacaklardan biz sorumlu değiliz.” dedi. “Yeri gelir elimizde kalem olur, yeri geldi mi Zülfikar bulunur.” dedi. Bu, daha dün oldu, 2024’ün Türkiye’sinde oldu. Hangi hukuk, hangi düzen birilerini bunu söylemekten hatta bunu yapmaktan alıkoyacak?

Değerli milletvekilleri, unutmayınız ki faili meçhul cinayet çürüten, çeteleşen anormal bir düzenin normal bir sonucudur. Bunu engellemek için faili meçhul cinayetlerin, hukukun, düzenin bu çatı altında konuşulmaya ihtiyacı var.

Bu vesileyle vefat yıl dönümlerinde Uğur Mumcu’yu, Ali Gaffar Okkan’ı rahmetle anıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Uğur Poyraz.

Buyurun Sayın Poyraz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA UĞUR POYRAZ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her cinayetin faili meçhuldür. Failleri meçhulden maluma devlet döndürür, yargılar ve cezalandırır; suçu, suçluyu övmez, övdürmez. Siyaset ise suçun kim tarafından, hangi amaçla işlendiğine bakmaksızın karşısındadır. Suç kutsanmaz, suçlu himaye edilemez. Bunlar olması gerekenler, olana gelirse o da bu önerenin konusu: Muammer Aksoy, Bahriye Üçok, Uğur Mumcu, Çetin Emeç, Ahmet Taner Kışlalı, Gaffar Okkan ve sayamadığımız diğerleri: Ayakkabısındaki delikle yerde yatan Hrant Dink’in hâlen bitirilemeyen kamu görevlileri davası; Sinan Ateş’in başkentin ortasında, Külliye’ye 900, iktidar partisine 500 metre mesafede işlenen cinayeti; biri Ermeni, biri Türk; biri gazeteci, biri akademisyen; ikisi de evlat, ikisi de baba, ikisi de eş, ikisi de bu toprakların çocukları. Dikkatinizi çekiyorum, tetiği çeken emanet bıçaklardan bahsetmiyorum, yardım eden, iradesi ipoteklenmiş kuklalarından bahsetmiyorum, devletin memuru olmak yerine kendisini devlet sanan hatta görevi gereği kendisine duyulan güvene ihanet eden kullanışlı aparatlardan da bahsetmiyorum; toplumsal barış ve huzurumuzu hedef alan gerçek iradeden bahsediyorum yani meçhul olan failden bahsediyorum, devletin malum edip, yargılayıp cezalandırması gerekenlerden bahsediyorum. Devlet, kutsal değil saygın olur, saygınlığı da vatandaşına ihtimamıyla ölçülür. Devlet, taraf değil adildir. Vatandaşın devlet karşısındaki güvencesi de hukuktur. Devlet hukuka uygun karar verir ve uygular. Vatandaş devletinden şüphe etmez. Polis, jandarma, hâkim, savcı suç ve suçluyla kararlılıkla mücadele eder. Mücadelenin öncülü ise önmektir. İstihbarat birimlerimiz ise bu öleyici sürecin başrolüdür. Mesela, 10 Ekim 2015’te Ankara’da 109 insanımızın can verdiği gar patlaması. Bomba malzemesi tedarik edip teröristleri Ankara’ya getiren Yakup Şahin hakkında patlamadan önce Nizip Emniyetine gelen ihbar Terörle Mücadele tarafından istihbarata bildiriliyor. Hedef şahsın fiziki takibi yerine teknik takibi yapılıyor. Patlamadan sonra bu bilgi Ankara’ya raporlanıyor ancak adliyedeki soruşturma dosyasında olmaması dikkat çekici olduğu kadar da düşündürücü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

UĞUR POYRAZ (Devamla) – Yani konumuz failerin meçhul olması değil, konumuz, failleri maluma döndürme, yargılama ve cezalandırma iradesinin meçhul olmasıdır. Büyük Türk milleti huzurunda milletin vekilleri olarak siyasi kariyerlerimiz değil milletin huzur ve güveni için varız. Şer duvarlarından sadece bir tuğla çekmek değil devlet ile millet arasında örülen duvarları örenlerin altında kalacakları şekilde, millettten aldığımız yetkiyle sizler onay verirsiniz bugün hep beraber, vermezseniz bir gün muhakkak biz başlarına yıkacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan konuşacak. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Önergeyi okudum, baktım, şöyle bir cümle dikkatimi çekti: “Uluslararası terör örgütlerinin ya da küresel güç odaklarının devreye girmesiyle gerçekleştirilen faili meçhul cinayetler...” Önergenin sahibi CHP. Peki, bu faili meçhul cinayetlerin sahibi devletse ya da devlet adına işleniyorsa kim yargılayacak bu katilleri, bu cinayetleri kim ortaya çıkaracak?

Bazı şeyler gizlenmeye çalışılmış bence çünkü 90’lardan itibaren binlerce insan yaşamını yitirdi. Musa Anter, Muhsin Melik, Serdar Tanış ve Ebubekir Deniz -katledilişinin yıldönümü, 25 Ocak 2001- Metin Göktepe, Faik Candan, Abdülsamet Sakık, Hrant Dink, Behçet Cantürk ve binlercesi. Soruyorum bu Meclise: Eğer devlet adına bir cinayet işleniyorsa faili kim bulacak? Şundan da bahsedeyim: 2015 çözüm sürecinin ortadan kaldırılmasına dönük gerekçe gösterilen olay: Feyyaz Yumuşak, Okan Açar; 22 Temmuz 2015 Ceylânınar. Çözüm sürecinin ortadan kaldırılacağı zemin oluşturulacak ve 2 polis öldürülüyor Sayın Başkan, faili meçhul. Devlet istese bunu açığa çıkaramaz mı? Ben buna inanmıyorum, binlerce faili meçhul, Ankara’da, İstanbul’da, bölgede, Amed’de her yerde ve en son, önemli bir gidişata sebebiyet veren 2 polis öldürüldü. 5 kişi bir gün sonra tutuklandı, feci işkenceler yapıldı, cinayetten beraat ettiler. Karanlık bir olay ama araştırılmadı. Şimdi, buna “karanlık devlet” dersiniz, “gizli devlet” dersiniz, “karanlık işler” dersiniz; zaten bu işler böyle oluyor, devlet, üstlenmediği şeyi birilerine yaptırır, bunu meçhul bırakır; Musa Anter zaman aşımı, Muhsin Melik zaman aşımı. Birçok cinayeti devletin yargısı çözmedi, çözmek istemedi - binlerce- üzerine gitmedi çünkü işin içinde var. Tabii ki devleti temsil eden insanlar var; ilçe jandarma komutanlarından, il jandarma komutanlarından, istihbarattan, JİTEM’den, şuradan, buradan... Bunların dizisi yapıldı, bunların filmi çekildi ama şu yapılabilir mi Sayın Başkan; bu Meclis irade gösterir mi, eksikleri olmasına rağmen bu önergeye destek verir mi? Ben zannetmiyorum ama siyasi irade tavrını ortaya koymalıdır, geçmişle yüzleşmelidir günahıyla, sevabıyla. Şu an iktidar AKP’dir, AKP bu geçmişle yüzleşecek mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – “Bir daha asla...” demek için, bir daha faili meçhul cinayetlerin yaşanmaması için, bir daha

aydınların, yazarların, siyasetçilerin, birçok mesleğe mensup insanların yaşamını yitirmemesi için elini taşın altına koyacak mı? Zannetmiyorum çünkü bu parti çatısı altında mertçe ve namertçe işlenen cinayetlerden bahsediliyor. Niye? Cinayet, cinayettir, faili meçhul de faili meçhuldür, ölen de candır, insandır. Birileri yapınca mertçe, birileri yapınca namertçe mi olacak? Biz bunu kabul etmiyoruz. Bu devlet geçmişiyse yüzleşmelidir, eksikliklerini tamamlamalıdır. Demokrasiyi inşa etmek için biz buradayız. Hakikatleri araştırma komisyonu mu dersiniz, bu bahsedilen komisyon mu dersiniz; biz her şeye varız ama "Bir daha asla..." demek için büyük, onurlu barıştan yana olduğumuzu belirtmek isteriz.

Saygılarımı sunarım. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Demir, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

49.- Gaziantep Milletvekili Şahzade Demir'in, Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ŞAHZADE DEMİR (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün de aynısı olmuştu, bugün de aynısı oldu. CHP, Türkiye'nin bütün sorunlarını bir kenara bırakarak HÜDA PAR'ı direkt hedef alıp siyasetini bunun üzerinden geliştirmeye çalışıyor; HÜDA PAR, 2012 yılında kurulmuş bir partidir, çok öncesinden olayları getirip HÜDA PAR'a mal etmeye çalışıyor. O zaman, biz de tek partili dönemde işlenen bütün cinayetlerden, katliamlardan sizi sorumlu tutarız; siz katilsiniz, siz canisiniz, o zaman böyle diyeceğiz. Ya, Türkiye'nin dünya kadar sorunu var; sizin gelip, bunları gündem edip Türkiye'nin asıl sorunlarına odaklanmanız gerekirken böyle basit şeyler üzerine zaman geçirip Türkiye'yi de meşgul etmenin bir anlamı yoktur.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Adalet ve...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım, şimdi partimiz için söyledikleri...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başarır.

50.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Gaziantep Milletvekili Şahzade Demir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; HÜDA PAR denen partinin milletvekili, az önce partimizle ilgili bazı iddialarda bulundu. Şimdi, tabii ki seçim meydanlarında da biz aynı şeyi söyledik. Daha dün Ali Gaffar Okkan'ın ölüm yıl dönümüydü, katledilmişti ve "Hizbullah" denen terör örgütünün bu cinayeti işlediğinde hiçbir tartışma yoktu. Çıktı partinizin Genel Başkanı "Hizbullah, bir terör örgütü değildir." dedi. Oysa herkes biliyor ki Hizbullah, canı bir terör örgütüdür. (CHP sıralarından alkışlar) Sizin Genel Başkanınız "Türkiye'de özerkliği tartışabiliriz." dedi. Benim kızgınlığım, Adalet ve Kalkınma Partisinin sizi Parlamentoya taşıması. Söylüyorum: Ne işiniz var bu Parlamentoda? Ben rahatsızım.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Millet oy verdi.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ben rahatsızım Misakımillî sınırlarına inanan bir partinin, kurucu partinin milletvekili olarak. Siz Hizbullah'ı savunamazsınız!

REFİK ÖZEN (Bursa) – Onun aynısını DEM'lilere söyle!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Siz bu ülkede özerkliği tartışamazsınız!

REFİK ÖZEN (Bursa) – Aynı şeyi DEM'lilere söyle, DEM'lilere!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Siz cumhuriyetten bugüne kadar bizim partimizi tartışabilecek en son parti ve milletvekilisiniz.

O yüzden, Cumhuriyet Halk Partisi konuşurken liderinizin, sizlerin Hizbullah'la ilgili, bu ülkenin bölünmez bütünlüğüyle ilgili sözlerinize dikkat edeceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından, faili meçhul cinayete kurban gidenlerin ailelerinin adalet ihtiyacının karşılanması ve vatandaşların güvenliğinin temini amacıyla ülkede yaşanan tüm faili meçhul cinayetlerin incelenmesi, sorumlularının bulunması amacıyla 25/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Ocak 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Mahmut Atilla Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi hakkında AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, burada siyasi saiklerle, hamasetle söylenmiş sözler duyduk. Konumuz, faili meçhul cinayetler; 1990'lı yılların başında başlayıp 93 yılında, ben de Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinde bir öğrenciyken, bir ocak ayında gazeteci yazar Uğur Mumcu'nun bombalı suikast saldırısıyla öldürülmesiyle devam eden ve özellikle 93 yılından sonra yoğunlaşan bir faili meçhul cinayetler zamanından bahsediyoruz.

Bunu alıp, bundan on yıl sonra iktidar olmuş ve faili meçhul cinayetler üzerinden, Türkiye'nin demokratikleşmesi adına, Türkiye'nin geleceğinin aydınlanması adına cesurca ve kararlılıkla giden AK PARTİ'yi suçluyoruz. Bu, bir defa hem tarihle hem gerçeklerle asla örtüşmeyecek bir yaklaşımdır. Siyasi saiklerle, hamasetle gelip bunları, burada ifade edebilirsiniz ama 93 yılında, işte, burada, AK PARTİ Grubuna bakarak konuşma yapan, özellikle Cumhuriyet Halk Partisi hatibine söylüyorum: 93 yılında iktidarda Sosyal Demokrat Halkçı Parti vardı, siz kendi partinizin geçmişini bile bilmiyorsunuz, o dönemde iktidar olduğunuzu da bilmiyorsunuz ve o dönemde özellikle bu noktadaki gelişmelerde ne yaptınız, neler yaptınız size, anlatayım.

Bakın, biliyorsunuz bu faili meçhul cinayetlere ilişkin olarak Meclisimiz 20'nci Döneminin İkinci Yasama Yılında bir komisyon kurdu faili meçhul cinayetlerin incelenmesi noktasında. Bakın, 16 ana başlıkta çok önemli tespitler gerçekleştirdi bu komisyon ve o dönemde iktidarda siz varsınız, bakın özetle neler diyor: "İstihbarat birimleri arasında yeterli eş güdüm yoktur. İhbarlara rağmen gerekli güvenlik ve koruma tedbirleri -Uğur Mumcu'ya yönelik olarak, bakın- alınmamıştır. Adli makamların güveni sarsıcı davranış ve eylemlerde bulundukları tespit edilmiştir." Ve yine "Adli Tıp Kurumunda -demin de bahsettiğiniz Adli Tıp Kurumuna ilişkin bir konuda- zafiyet olmuştur." diyor. Yine, soruşturmayı yürütenlerin -iktidarda siz varsınız- çağın gerektirdiği teknolojik imkânları yeterince kullanmadığını ifade ediyor bu rapor. Yine, bakın, operasyon tutanaklarında -burası önemli- tahribat yapıldığını ifade ediyor ve yine, delillerin toplanmasında, ifadelerin alınmasında gerekli özenin ortaya konmadığını işte o dönem Türkiye Büyük Millet Meclisinde kurulan komisyon, bu noktada ifade etmiş. Peki, siz ne yaptınız? Hiçbir şey yapmadınız. İşte, daha sonra AK PARTİ geldi ve AK PARTİ kararlılıkla bu faili meçhul cinayetlerin üzerine gitti ve o karanlığın üzerindeki, o karanlıkla ilgili özellikle aydınlanmayı da bu dönemde sağlamış olduk.

Şimdi, buradan belli siyasi amacı olmayan, münferit cinayetleri alıp ya da açık olarak PKK terör örgütünün işlediği cinayetleri alıp gelip burada AK PARTİ'yi suçlayamazsınız. Bu cinayetlerin faileri de bellidir, failerinin hepsi de teker teker tespit

edilmiştir ve bundan sonraki olarlarda da aynı şekilde yol izlenecektir.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Faili meçhul, faili meçhul Ceylânpınar'ın; 2 polisin katili yakalanmadı. Faili meçhul kaldı, üzerini kapattınız.

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) – Yine bir yol, eğer maddi gerçekiğin ortaya çıkmasını istiyorsanız; elinizdeki delilleri, verileri Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna -biliyorsunuz, diğer komisyonlarımızdan farklıdır, daha özel yetkilerle donatılmıştır- gidersiniz, verirsiniz. Güvenlik hakkına, yaşam hakkına yapılmış tüm saldırıları ve ihlalleri İnsan Haklarını İnceleme Komisyonumuz inceler diyor, yüce heyetinizi tekrar saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, 90'lardan gelerek...

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

51.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya'nın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; grubumuzun verdiği önergede bir partiyi suçlamadık, faili meçhul cinayetlerin ortaya çıkması, araştırılması için bir önerge verdik. Niye üzerine alındı, bilmiyorum ama şunu da söyleyeyim: 90'lardan bugüne kadar gelen, özellikle Susurluk'ta ortaya çıkan birçok rezalet, bu ülkede açığa çıkarılmalıdır.

Biz 90'larda, 2000'lerde faili meçhul cinayetlerle mücadele ediyorduk, faili meçhul cinayetlerin katillerini arıyorduk ama bugün faili belli cinayetlerin sorumlularını yargılayamıyoruz. İşte Sinan Ateş; bilgi verdik, belge verdik, polis konuştu, 3 kez savcı değişti. "Faili meçhul" diyorsun, Sinan Ateş'in failleri belli, onu yargılamaktan aciz durumdayız. Yine, geliyorum, Tahir Elçi... İşte, çok yakın bir dönemde oldu, kameraların karşısında oldu, nereye varabildik? Yahu, Dilek Doğan, annesinin-babasının önünde öldürüldü, faili ceza almadı bu ülkede. Evet, bir dönem faili meçhul cinayetlerden bahsediyorduk, bugün faili belli, katiller, elini kolunu sallayarak bu ülkede geziyor; bu bizi üzüyor, bu. Onları bulamadık, birileri sakladı, birileri gizledi ama Sinan Ateş'in katilini niye gizliyorsunuz? Savcısını niye değiştiriyorsunuz? Savcısını niye en son iki ay izne çıkardınız? Ankara'nın göbeğinde, sarayın dibinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Çok kısa, bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başarır, beni zorlamayın lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Tamam.

AKP Genel Merkezinin dibinde işlenen bir cinayet; 3 kez savcı değişti yani söylediklerinizde lütfen samimi olun biraz.

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.29

## İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.47

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 53'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Adıyaman Milletvekili Resul Kurt ve Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız ile 46 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

### IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

#### A) Kanun Teklifleri

1.- Adıyaman Milletvekili Resul Kurt ve Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız ile 46 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1918) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 91) (\*)□

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Değerli milletvekilleri, konuşma yapan milletvekillerimize en son selamlamaları için bir dakika süre tanıyorduk ancak milletvekillerimizden gelen talep üzerine, "Erken bitirelim." düşüncesinden yola çıkarak o bir dakikaları kaldırıyoruz; süresi içerisinde milletvekillerimizin konuşmalarını tamamlamalarını rica ediyorum.

Dünkü birleşimde, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde gruplar adına yapılan konuşmalara başlamıştık.

Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin konuşacaktır.

Buyurun.

Süreniz on dakika.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerine Grubumuz adına söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, değerli milletvekilleri, yine bir torba yasa teklifiyle karşı karşıyayız. Yasa yapma tekniğine aykırı torba yasa uygulamasına son verilsin diye ısrarla itirazlarımıza devam ediyoruz. Tabii ki birbirinden farklı kanun değişikliklerinin burada görüşülüyor olması açıkça yasa yapma tekniğine aykırı oluyor. Kanun teklifi içerisinde kabul edeceğimiz maddeler oluyor, karşı çıkacağımız maddeler oluyor ama sonunda bütünü reddetmek zorunda kalıyorsunuz. Bu anlamda, bu torba yasa uygulamasına son verilmesi gerektiğinin bir kere daha altını çizmek istiyoruz. Esasında, ben geçen gün yaptığım konuşmaların birinde "Torba yasayı öyle bir hayırla yâd edelim ki içine Türkiye'nin bütün önemli sorunlarını koyalım, o şekilde torba yasa uygulamasına bir son verelim." demiştim; ona konuşmamın sonunda süre kalırsa tekrar değinmek istiyorum.

Şimdi, Bahadır Bey dün Ahmet Hamdi Tanpınar'ın dizeleriyle başladı konuşmalarına, benim de aklıma Tanpınar'ın şu

(\*) 91 S. Sayılı Basmayazı 23/1/2024 tarihli 51'inci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

sözleri geldi: "Türkiye, evlatlarına kendinden başka bir şeyle ilgilenme lüksü vermiyor." diyor Tanpınar. Evet, bu misyonu taşımayı yüksünmüyoruz yani yakınmıyoruz; tam aksine, ülkemiz için, milletimiz için, bu coğrafya için mücadele etmeyi, koşmayı şeref olarak görüyoruz. Tabii, milletimiz için mücadele etmek çok değerli bir şey ancak milletimizi insan onuruna yakışır bir şekilde yaşatabiliyorsak çok değerli bir şey.

Şimdi, soru şu değerli arkadaşlar: Milletimizi, özellikle de emeklilerimizi insan onuruna yakışır bir şekilde yaşatabiliyor musunuz? Bugün için bu sorunun cevabı "Hayır." 2024 yılı için "Hayır." 2023 yılı için "Hayır." Ancak bu soruyu, "Emeklimizi insan onuruna yakışır bir şekilde yaşatabiliyor musunuz?" sorusunu, "Milletimizi insan onuruna yakışır şekilde yaşatabiliyor musunuz?" sorusunu 2016 yılında sormuş olsaydık, bu soruya vereceğimiz cevap "Evet." olurdu. İşte, siz, bugün emeklimizi insan onuruna yakışır şekilde yaşatamıyorsanız, bu, 2018-2023 yılları arasında yapmış olduğunuz yanlışların bedelidir değerli milletvekilleri, değerli iktidar partisindeki arkadaşlarımız. Evet, bu bedeli ülke ödüyor. Ne yaptınız bu dönemde, buna ayrıca geleceğim.

Şimdi, burada vurgulamak istediğimiz, emeklilerimizle ilgili bir artış söz konusu ancak bir gerçekliğe dikkat çekmek istiyoruz: Emekli 10 bin lira maaşla nasıl geçinecek? Arkadaşlar, çok basit bir soru. Burada onlarca milletvekilimiz aynı soruyu sordu ama bu gerçek Türkiye'nin şu anda en önemli gerçeklerinden biri. Emekli 10 bin lira maaşla ne yapacak, kirayı nasıl ödeyecek, çocuğunu nasıl okutacak, sofraya ne koyacak? Emekliyi 10 bin lira maaşla insan onuruna yakışır bir şekilde nasıl yaşatacaksınız, temel soru bu. Buyurun, vicdani olan bir arkadaşımız varsa az sonra çıksın, buradan cevaplasın.

Şimdi, arkadaşlar, 2018-2023 arasını irdelememiz gerekiyor. Ne yaptınız bu dönemde de Türkiye bugün bu bedeli ödüyor arkadaşlar? 2018-2023 yılları arasında önce liyakatten uzaklaştınız, dünya piyasalarının kabul ettiği bir hazine bakanını gönderip yerine ekonomi bilgisi tartışılır olan, piyasalara güven veremeyecek damat bakanı getirdiniz, sonraki dönemleri de hep beraber hatırlıyoruz. Önce piyasalardaki güven iklimini yok ettiniz, sonra hukuka olan güven iklimini yok ettiniz. Hukuku ayakta tutamazsanız, hukuk güvenliğini ayakta tutamazsanız Türkiye'de yatırımcıyı tutamazsınız; şu anda yaşadığımız sorunlardan birisi de bu. Tasarruftan uzaklaştınız, şeffaflıktan uzaklaştınız, ısrarla, dilimizde tüy bitmesine rağmen, bütün itirazlarımıza rağmen Türkiye'de yanlış bir para politikası uyguladınız; itiraz ettik, dinlemediniz. İçinizden bir babayiğit çıkıp "Sayın Cumhurbaşkanım, bu konuda yanlış yapıyoruz." diyemediniz. Şimdi hep beraber bu bedeli ödemek zorunda kalıyoruz.

Şimdi, soruyorum arkadaşlar: Bu bedeli emeklimize ödetmeye ne hakkınız var? Emekliye "Temmuz ayını bekle." diyorsunuz. Soruyorum arkadaşlar... Emekliye çok kolay "Bekle." diyebiliyorsunuz "Temmuzdan ocağa kadar bekle." dediniz, şimdi tekrar temmuz ayını işaret ediyorsunuz. Ya, çok basit bir soru soracağım: Mesela, hazine garantisıyla büyüyen müteahhitlere de "Bekle." diyebiliyor musunuz? "Önce milletim." diyebiliyor musunuz? Bu soruyu da özellikle sormak istiyorum.

Şimdi, geçen gün, burada Yavuz Bülent Bâkiler'in "Ben Anadolu'yum" şiirine atıfta bulundum. Yavuz Bülent Bâkiler şiirlerinde Anadolu insanımızın bütün yokluklara rağmen devletine olan vefasına, devletine olan bağlılığına hep dikkat çeker.

Değerli milletvekilleri, bizim insanımız devletine bu kadar vefalıyken, bu kadar devletine bağlıyken siz, devletin el uzatmasını beklediği insanımıza eğer bu eli uzatamıyorsanız insanımızın bu manevi duygularını törpülersiniz diye korkuyoruz; bunu da özellikle paylaşmak istiyorum.

Şimdi, meramımız şu: 2007-2016 yılları arasında emekli maaşı asgari ücretin ortalama yüzde 20 üzerinde, asgari ücretin üzerinde, bugün geldiğimiz noktada neredeyse asgari ücretin yarısı seviyesine düşmüş en düşük emekli maaşı. Önerimiz çok net: En düşük emekli maaşı asgari ücret seviyesinin altında kalmamalıdır. İki önerimiz daha olacak. Geçen gün emekli temsilcilerimiz Türkiye Büyük Millet Meclisinde bizleri ziyaret ettiler. İki önerimiz olacak burada. Asgari ücret desteği çalışan emekliler için verilmiyor, burada bir çelişki var. Emekli niye çalışır arkadaşlar? Yetiremediği için, geçinemediği için çalışır, dolayısıyla bu asgari ücret desteği çalışan emeklilerimiz için de verilmelidir; birincisi bu. İkincisi de gelir adaletsizliğinden en büyük payı maalesef, emeklilerimiz alıyor. Emeklilerimiz için 2018 yılında çıkarılan bayram ikramiyeleri o zaman bir asgari ücret seviyesindeydi arkadaşlar; bunun da, Ramazan ve Kurban Bayramı ikramiyelerinin de bir asgari ücret seviyesine çıkarılmasını öneriyoruz.

Şimdi, Bahadır Bey dün ve bugün şiirlerden gidiyor, az önce Tanpınar'dan bir atıfta bulundum, emeklilerimiz size içinden bir şiir söylemek isteseydi...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Ama güzel okuyorum değil mi? Güzel okuyor muyum?

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Güzel okuyorsunuz ancak acı şiirler de var, şimdi oraya değineceğim. Emeklilerimize, iktidara bir şiir okuyun deseydik ne okurlardı, biliyor musunuz arkadaşlar? Üstadın dizeleriyle: "Ne hasta bekler sabahı/Ne taze ölüyü mezar/Ne de şeytan bir günahı/Seni beklediğim kadar."

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Güzel şiir.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Emekli sizi bekliyor, emekli sizin el uzatmanızı bekliyor ama sizin o elinizi uzatmadığınızı görüyor, maalesef.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Önergeyi verdik.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Ama emekli size ikinci kıtada çok güzel bir cevap veriyor: "Geçti, istemem gelmeni/Yokluğunda buldum seni/ Bırak vehminde gölgeni/Gelme, artık neye yarar?" "Gelme, artık neye yarar?" sözü size çok özel bir uyarıdır, çok önemli bir uyarıdır; emeklimizin bu feryadını bu dizelerle de dile getirmek istedim değerli milletvekilleri.

Son olarak, torba yasa uygulamasına itirazlarımızı dile getirdik, yasa yapma tekniğine aykırı bir uygulama dedik. Allah aşkına, şu torba yasa uygulamasına gelin, bir son verelim. Son kez bir torba yasa yapalım, bakın, bunu tekrar söylüyorum; bir muhalefet milletvekili olarak söylüyorum, o torba yasanın içine milletimizin beklentisi olan bütün maddeleri koyalım. Benim uzun süredir dile getirdiğim şu mülakat uygulamasıyla ilgili, mülakatin kaldırılmasıyla ilgili bir maddeyi koyalım, siz de gençlerimize vermiş olduğunuz sözü tutmuş olun, liyakatli bir sistemi hep beraber inşa edelim. Yine, bir madde daha koyalım, en düşük emekli maaşını asgari ücret seviyesine çıkaralım. EYT'lilerimizle ilgili eksik kalan hususlar var, onlara da bir göz atalım, hakkaniyetli bir şekilde o süreci de tamamlayalım. Yine, bu torba yasa içerisinde kamudaki taşeron işçilerimizin sorununu çözelim, belediye şirket işçilerimizin sorununu çözelim, KHK mağduriyeti yaşayan vatandaşlarımızın sorunlarını çözelim, suçlu ile suçsuzu birbirinden ayıralım, 3600 ek gösterge sorununu, 7200 prim gün sayısı sorununu çözelim, staj ve çıraklık sigortası mağdurları sorununu çözelim. Son madde olarak da "Torba yasa uygulamasına son vereceğiz." diye bir madde ekleyelim, torba yasa da milletimizde hayırla yâd edilsin değerli milletvekilleri.

Evet, bu duygularla emeklimizin feryadını bir kere daha iktidara haykırmak istedik. Emeklilerimiz gerçekten zor durumda, ne olur emeklimizi de bir seçim yatırımı olarak görmeyelim, bunu siyasetüstü bir konu olarak ele alalım. Bu konuyu iktidarın bir kere daha gözden geçirmesini özellikle beklediğimizi ifade ediyor, bu duygularla Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Sayın Enginyurt, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

52.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, 3600 ve 5000 prim günü üzerinden emekli olmayı bekleyenlere, emeklilikte bir günden on yedi yıl sonra emekli olacak olanlara, staj ve çıraklık mağdurlarına ilişkin açıklaması

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) – Sayın Başkanım, bu yasa teklifi görüşülürken milyonlarca emekli, özellikle 3600 ve 5000 prim günü üzerinden emekli olmayı bekleyenler, emeklilikte bir günden on yedi yıl sonra emekli olacak olanlar, staj ve çıraklık mağdurları “Bizim sesimiz niye duyulmuyor? Bu torbalara biz niye girmiyoruz?” diyorlar. Dolayısıyla, Çalışma Bakanına 10 bin lira maaşı 10 bin liraya yükselttiği için, bu becerisinden dolayı teşekkür ederken bu kesimlerin de sesini duyurmak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Adıyaman Milletvekili Resul Kurt ve Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız ile 46 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1918) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 91) (Devam)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) – Sayın Genel Kurul, kanun teklifinin ikinci bölümü üzerine konuşmamı yapacağım.

Yeni bir torba yasa, ihtisas komisyonlarında tartışılmadı, alelacele geçirilmek isteniyor, çoğunlukçu bir dayatmanın hükmünde bir oldubittiye getiriliyor. Yasa hazırlanırken toplum kesimlerinin katılımı yok. Emek meslek örgütleri ve onların temsilcileri, TTB, TMMOB, DISK, KESK başta olmak üzere alanında çalışan bilim insanlarının katkı ve görüşleri esas alınmamıştır.

Sayın Genel Kurul, emekliler ve bu ülkenin tüm emekçileri söz konusu olduğunda iktidar yıllardır aynı söylemlerle hareket ediyor: “Sizleri enflasyona ezdirmeyeceğiz.” ve “Kaynak yok.” Oysaki bu 2 söylem de gerçek dışı. AKP iktidarlara boyunca enflasyon ve artan hayat pahalılığı karşısında tüm emekçi kesimleri ezildi, “Kaynak yok.” aldatmacasıyla kandırılmaya çalışıldı, çeşitli bahanelerle emeklilere dönük iyileştirmelere karşı çıkıldı. Bugün sayıları 15 milyona varmış durumda ve sefalet aylıklarına mahkûm edilmişler. Emekli aylıklarının gayrisafi yurt içi hasıla içindeki payı da bütçeden emekliler için ayrılan kaynaklar da düştü, emeklilik koşulları zorlaştırıldı, yaş ve prim gün sayısı arttı. Yeni eşitsizlikler ve yeni adaletsizlikler. Emekli aylıkları, asgari ücret ve memur maaşları söz konusu olduğunda, iktidarınızın özellikle enflasyon üzerinden kurduğu “Enflasyona ezdirmedik, ezdirmeyeceğiz.” söylemleri gerçekleri perdelemekten öte değil. TÜİK’in resmi verilerinin şaibeli olduğu ve güvenilir olmadığı toplum tarafından bilinen bir gerçek. Yani toplumsal bir inandırıcılığı olmayan bu verilerle, evet, büyük bir aldatmaca ve kandırmaca söz konusu ama kendinizi kandırıyorsunuz çünkü toplum birebir gerçek yaşam verileriyle mutfakta, ulaşımda, sağlıkta, yaşamın her alanında her gün yüz yüze gelmekte, yoksullaşmakta ve açlıkla sınanmakta.

İki gün önce açıklanan yeni maaş artış oranıyla da bu aldatmaca sürdürülmeye devam ediliyor. SSK ve BAĞ-KUR emeklilerine yüzde 37,57 olarak hesaplanan zam 5 puan ek artışla 42,6'ya yükseltildi. Bunu bir torba yasaya eklenen 7'nci maddeyle düzenlediniz; şimdi de muhtemelen gelen tepkiler üzerine, zam oranının diğer emeklilerle eşitlenerek 49,25'e yükseltileceği açıklandı fakat kök emekli aylıklarına yapılan zammın yükseltilmesi ancak en düşük aylığın değişmeyerek 10 bin TL'de kalması milyonlarca emekli için sonucu değiştirmeyecek, milyonlarca emekli 10 bin TL almaya devam edecek. Biz, DEM PARTİ olarak, torba yasanın komisyon görüşmeleri sırasında, emekli maaşlarının en az asgari ücret seviyesinde olmasını teklif ettik fakat AKP ve MHP oylarıyla maalesef ki önergemiz reddedildi, bunu buradan tekrar önerdiğimizizi açıklamak isterim.

Sonuç olarak toplumu kandırıyorsunuz; yıllardır, konu emekçi ücretleri olduğunda kaynak olmadığını, yapılacak artışların hazineye yük olacağını söylüyorsunuz. Açıkça söylüyoruz: Halklarımız da bilsin ki burada bir kaynak sorunu yok, tercih sorunu var. Mesele kaynakların kime aktarılacağıdır. Bugün için bütçeden SGK'ye mevcut oranların daha fazlası kaynak aktarmanın önünde hiçbir engel yoktur. Geniş emekçi kesimlerinin cebinden alınan, sermayeye, savaşa, yandaşa ayrılan bütçe aranan kaynağın tam da kendisidir. Tek engel AKP ve onun toplum karşısı, sermaye yanlısı neoliberal zihniyettir.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifinde yer alan bir diğer konu da İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası'na getirilen değişiklik, 6331 sayılı Yasa, 2012 yılında kabul edilen bir yasa. Maalesef ki çıkarıldığı o günden bugüne on iki yılda iş kazası sonucu ölümler azalmadı, meslek hastalıkları ise yine tespit edilemez durumda. Bu kanun teklifiyle getirilen ek düzenlemeler bu durumu değiştirmeyecek çünkü bu yasayla işçi sağlığı ve güvenliği alanı taşeronlaştırılmış, piyasa koşullarına terk edilmiş, iş cinayetleri artarak devam etmiş ve meslek hastalıkları da görünmez kılınmaya devam edilmektedir. 6331 sayılı Yasa'yla işçi sağlığı ve güvenliği alanı “ortak sağlık ve güvenlik birimi” adıyla pıtrak gibi kurulmuş şirketlere bırakılmıştır. Devlet denetleme görevini bile gerçekleştirilmemektedir.

Sermaye-iktidar iş birliği işçi sağlığı ve iş güvenliği alanında da kendini göstermektedir. TOBB Başkanının 2018 yılındaki bir açıklaması var: “İş ve yatırım ortamı önündeki engelleri tespit edip Hükümetimizle birlikte kaldırdık. İş sağlığı ve güvenliği mevzuatı KOBİ'lerimize büyük yükler getiriyordu, bunları kaldırttık.” Bu sözler sermaye ve iktidar iş birliğini apaçık, aleni bir şekilde iş sağlığı ve iş güvenliği konusunda da açığa çıkarmaktadır.

Bugün piyasalaşan işçi sağlığı hizmetleri ortamında iş yeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları OSGB'lerde kiralık işçi konumundadır. Birkaç patronlu bir çalışma düzeni içinde olup özlük hakları ve mesleki bağımsızlıkları ortadan kaldırılmıştır. Düşük ücretlerle ve güvencesiz olarak çalıştırılmaktadırlar. İş yerleri ve işveren en ucuz hizmet verme teklifinde bulunan OSGB'lerle anlaşmakta ve masraf çıkarmayan yani işveren sorumluluklarını göz ardı eden OSGB'yi, iş güvenliği uzmanını ve iş yeri hekimini tercih etmektedir.

OSGB'ler neoliberal politikaların işçi sağlığı alanındaki temel uygulama biçimidir ve işçi sağlığı hizmetlerini üretim alanlarının dışına taşımıştır, yarattıkları piyasayla emek yoğun bir sömürünün aracıdır. Oysaki iş yeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları çalıştıkları iş yerlerinde karşılaştıkları sorunları, eksiklikleri, tedbir ve tavsiyeleri işverene yazılı olarak bildirmekle, işveren de gerekli önlemleri almak, tedbir ve tavsiyeleri yerine getirmekle sorumludur. İşverenin bu sorumluluğunu yerine getirmediği durumda ise iş yeri hekimi veya iş güvenliği uzmanı bu durumu Bakanlığa bildirmekle mükelleftir. Ama maalesef uzmanlar, işveren tepkisi, OSGB'nin olumsuz tutumuyla karşılaşma ve işini kaybetme kaygısıyla çalışmak zorunda bırakıldıklarından sorumluluklarının gereğini tam olarak yerine getirmemektedirler. Bu da uzmanların ücretlerini aldıkları işverenlerini şikâyet mekanizmasıyla sağlıklı denetlemelerini imkânsız hâle getirmiştir. Bunun yansıması ise yerine getirilemeyen işçi sağlığı ve iş güvenliği uygulamaları, daha fazla iş cinayeti ve iş kazalarıdır. 6331 sayılı Yasa Soma, Ermenek, Torunlar, Kozlu, Şirvan, Sakarya Hendek başta olmak üzere toplu katliamları önleyememiştir ve maalesef, yargı zeminini dahi oluşturamamıştır çünkü bu yasa bu katliamları işin fitratında, doğasında var olarak tanımlayan anlayışın ürünüdür ve bu kaderci anlayış iş cinayetlerini önlemeye çözüm olamaz. İş kazaları kader değildir, önlenebilir.

SGK verilerine göre, 2003-2021 yılları arasında 3 milyon 800 bin iş kazası, 24 bin ölüm gerçekleşmiştir, 12.608 meslek hastalığı ve meslek hastalığından 113 ölüm bildirilmiştir. Uluslararası literatürde bir ülkenin sınırları içerisinde yaşanan ölümlü iş kazalarının 1 ila 12 katı kadar meslek hastalığından ölüm olması gerekiyor. Meslek hastalığına bağlı ölüm on sekiz, on dokuz yıllık süreç içerisinde 113 olamaz. Bu da meslek hastalıklarına tanı konulmadığının ve ölümlerin tespitinin yapılmadığının göstergesidir.

İktidar iş kazalarındaki artışların yıllara bağlı istihdam artışından kaynaklandığını ileri sürebilir. Burada iş kazası sıklık hızına bakıldığı zaman bu durum açıkça ortaya çıkmaktadır. 2007 yılında iş kazası sıklık hızı 100 kişide 0,8 iken 2021'de 2,76'ya yükselmiştir. Veriler de göstermektedir ki 6331 sayılı Yasa kamu yararına değildir, işçinin sağlığını ve güvenliğini sağlamadığı bütün yönleriyle açığa çıkmaktadır. 6331 sayılı Yasa üzerinde bu şekilde düzenlemelerle çözüm üretilemez. Bu yasadan vazgeçilmeli, işçi sağlığı alanını taşeronlaştırarak piyasaya açan OSGB'ler kapatılmalıdır.

Saygılarımla. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Cavit Arı.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika, uzatmaları vermiyoruz Değerli Milletvekili.

CHP GRUBU ADINA CAVİT ARI (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Ülkemizde 15 milyon emeklimiz var, kendileri emek çekerek, gece gündüz demeden çalışarak ülkemiz adına, faydalı olabilmek adına tüm emeklerini sergiledikten sonra emekli oldular. O büyüklerimizin hak ettikleri şekilde maaşlara kavuşmaları, rahat etmeleri bizim en büyük temennimiz. Ancak buradan emeklilerimize seslenmek istiyorum. Bu 15 milyon emeklimiz eğer ki bugün AKP iktidarının emeklilere uyguladığı bu zulmü tam olarak görürse bu AKP iktidarına ilk seçimde kaybettirir. Eğer bugün emekli sıkıntı yaşıyorsa, kendine yapılan bu kötü muameleyi maalesef, sandıkta gereği gibi değerlendirmemesinden kaynaklanmakta. Ben emeklilerimize gerçekten seslenmek istiyorum: Ya, size bu kadar eziyet eden, süründüren, hak ettiğiniz ücreti vermeyen bu AKP'ye niye oy veriyorsunuz? Bunu sormak istiyorum.

Bakın, şimdi zam dönemi geldi, maaşlara zam gelecek. TÜİK denilen bir kurum var, biliyorsunuz sevgili emeklilerimiz, sevgili büyüklerimiz; bu TÜİK -tam size zam verilecek, memura, işçiye, emekliye zam verilecek döneme gelindi- aralık ayında yıllık enflasyon oranını yüzde 64,77; yine, emekli ve memur zamlarının belirlenmesinde gösterge olarak kullanılacak yılın ikinci yarısındaki enflasyon oranını yüzde 37,5 olarak açıkladı. Sevgili emekliler, tekrar size seslenmek istiyorum: TÜİK'in belirlemiş olduğu bu enflasyon oranı sizce doğru mu, değil mi? Sokakta böyle bir oran var mı? "Yüzde 37,5" diye bir oran siz görüyor musunuz? Nereye el atsanız bugün yüzde 100, yüzde 150, hepsi pahalı. Daha on gün önce gidip de aldığınız yağın fiyatı artıyor, tuzun fiyatı artıyor, şekerin fiyatı artıyor, etin fiyatı artıyor, her geçen gün kira artıyor. Siz böyle, bir yüzde 37,5 enflasyonu bu piyasada, çarşıda, pazarda görüyor musunuz? Mümkün değil. Ne var piyasada? Yüzde 100'ler, yüzde 150'lerde her şeye zam. Ama bu TÜİK'in görevi ne? İşte, tam böyle sizin maaşınıza zam geleceği zaman enflasyonu yüzde 37,5'lerde -düşük- gösteren bir kurum. Bu Kurumu kim idare ediyor? Bu Kurumu AKP idare ediyor; bu Kurumu, işte, tek adam anlayışıyla bu ülkeyi yöneten iktidar idare ediyor. Sevgili emekliler, gelin, şu iktidara bir sarı kart gösterin şu yerel seçimde. Bakın, önümüzde bir yerel seçim var, bir uyarı yapalım; gelin, şu yerel seçimlerde 15 milyon emekli şu iktidara şöyle bir "Durl" deyin ya, bir "Durl" diyelim hep beraber. Eğer biz bu defansı gösterebilirsek işte zam dönemi geldiğinde böyle kandırmacaları bu iktidar yapamayacak.

Şimdi, 3 Ocakta, SSK ve BAĞ-KUR emeklilerine yüzde 37,57 oranında zam yapılacağı, memur ve memur emeklilerine yüzde 49,3 oranında zam yapılacağı açıklandı. Ben tekrar buradan SSK ve BAĞ-KUR emeklilerine seslenmek istiyorum: Gördünüz mü, bakın, bu iktidar sizinle dalga geçti, dalga, 3 Ocakta sizi yok saydı. Her ne kadar... Yüzde 49,3 oranı da bugünkü enflasyon ortamında düşük mü? Düşük. Ama SSK ve BAĞ-KUR emeklilerine önce ne denildi? Yüzde 37,57. Eğer ki başta Cumhuriyet Halk Partisi olarak muhalefet bu artışa tepki göstermeseydi, emekli dernekleri, emeklilerin bir kısmı buna itiraz etmeseydi, komisyonlarda, meydanlarda Genel Başkanımız başta olmak üzere eğer biz bu tepkiyi göstermeseydik sizin bu artışınıza ilave bir artış yapmayacaktı bu iktidar; bunu lütfen görün, yapmayacaktı. Ama ne oldu? Sesimiz yüksek çıktı "Emeklimizi ezdirmeyeceğiz." dedik "Emeklimizi zor duruma bırakmayın." dedik. İşte, ne oldu? Geçen hafta, önce bir lütfettiler beyefendiler, yüzde 5'lik bir artış yaptılar; onu da Sayın Cumhurbaşkanı müjdeymiş gibi "Veriyorum." dedi "Bir müjde veriyorum." dedi, yüzde 5 artış yaptı. Şimdi ne oldu? Bizim sesimiz yine yüksek çıktı, emeklinin hakkını savunmaya devam ettik. Son değişiklikle emekliye, SSK ve BAĞ-KUR emeklisine yüzde 7 bir artış daha.

Sevgili emekliler, bakın, aslında burada sizi kandırmaya dönük bir tiyatro oynandı. Efendim, işte, önce "Bakın, gördünüz mü, yüzde 37,5 verildi, Sayın Cumhurbaşkanı devreye girdi, o girdi, bu girdi, a, bakın, gördünüz mü, yüzde 49'lara yeniden artırıldı." tiyatrosu, kandırmacası, aldatmacası oynandı. Madem bu artacaktı niye 3 Ocakta aynı oranı açıklamadınız? Dalga mı geçiyorsunuz bizim emeklilerimizle, büyüklerimizle? İşte, bu durumu sevgili emeklilerin değerlendireceğini umut ediyorum. Yerel seçimlerde şöyle bir sarı kartı gösterelim, bir sonraki seçimde de iktidara kırmızı kart göstererek güle güle diyelim. Bakın, sevgili emekliler, yoksa, bu AKP iktidarı kaldığı müddetçe sizin ekonominiz düzelmeyecek, maaşınız düzelmeyecek; bunlar sizi yok saymaya devam edecekler. Biz varız, Cumhuriyet Halk Partisi olarak emeklinin yanındayız ama sevgili emekliler, siz de bir kere, şöyle güçlü bir şekilde bu seçimde Cumhuriyet Halk Partisinin yanında olun. (CHP sıralarından alkışlar)

En düşük emekli maaşı 10 bin TL'ye çıkarılıyor. Bakın, yine sevgili emeklilerimize sesleniyorum: Eğer ki başta Cumhuriyet Halk Partisi olarak muhalefetin yüksek sesi olmasaydı ve yine, önümüzde bir seçim olmasaydı bu AKP iktidarı ne emekli maaşına doğru düzgün zam yapacaktı ne de en düşük emekli maaşını 10 bin TL'ye çıkaracaktı; bunu böyle bilin. İyi ki CHP var, iyi ki seçim var. Bakın, CHP'nin güçlü sesi ve de gerek genel seçimler gerekse -önümüzde olduğu gibi- yerel seçimler olmasaydı bu AKP iktidarı hatırlamayacaktı. Her ne kadar 2 bin TL olsa da eğer bugün emeklimiz bayram ikramiyesi alıyorsa Cumhuriyet Halk Partisi sayesinde alıyor. Bakın, bu ülkede eğer EYT kabul edilmişse AKP sayesinde değil çünkü Sayın Cumhurbaşkanı önce "Seçim bile kaybedecek olsam ben bu EYT'yi kabul etmeyeceğim." dedi ama gerçekten seçimi kaybedeceğini görünce, Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizim EYT'lilerin yanında olduğumuzu defalarca söylediğimizi görünce en sonunda EYT'yi kabul etmek zorunda kaldı.

İşte, Cumhuriyet Halk Partisi olarak emeklilerimizin sonuna kadar yanında olduğumuz ifade ediyorum. Sevgili emekliler, Cumhuriyet Halk Partisine güvenin diyorum.

Hepinize saygılar, sevgiler. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İkinci bölüm üzerinde gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Şahısları adına ilk söz, Manisa Milletvekili Selma Aliye Kavaf'a aittir.

Süreniz beş dakika Sayın Milletvekili.

SELMA ALİYE KAVAF (Manisa) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz 91 sıra sayılı Kanun

Teklifi'yle İşsizlik Sigortası Kanunu'nda yapılacak düzenlemelerle ilgili söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Gerek kısa çalışma ödeneği gerek işsizlik sigortası ödenekleri gerekse de Esnaf Ahilik Sandığı aylıkları sonuç itibarıyla işsiz kalan vatandaşlarımıza yönelik gelir güvencesi uygulamalarıdır. İşsiz kalan vatandaşlarımız arasında bu ödenekten süre ve uygulama yönünden yasada farklı uygulamaların düzenlenmesi çalışma hayatı açısından iş barışını tehdit eden, sosyal devlet açısından da adaletli olmayan bir durumu ortaya çıkarıyor. İşsiz kalarak kısa çalışma ödeneğine hak sahibi olan vatandaşlarımız için, son üç yılda asgari çalışma süresi şartını dört yüz elli gün olarak belirlerken işsizlik sigortası ya da Esnaf Ahilik Sandığı

sigortası doğrultusunda hak sahibi olan vatandaşlarımızın asgari çalışma süresi şartını altı yüz günde bırakmak çalışma barışı ve sosyal devlet ilkeleriyle örtüşmüyor.

Diğer taraftan, teklifte kısa çalışma ödeneği İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanıyor. Sigortanın esas hak sahiplerine göre diğerleri için daha avantajlı hâle getirilmesinin de yasada makul bir gerekçesi yok. Dolayısıyla bu kanun teklifinin beklentileri karşılayabilmesi ve daha adaletli olabilmesi açısından, 18 Aralık tarihinde verdiğim (2/1873) esas numaralı İşsizlik Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin dikkate alınarak işsizlik sigortası hak sahipliği için asgari sigortalılık süresi şartının altı yüz günden dört yüz elli güne düşürülmesini hem de Esnaf Ahilik Sandığının hak sahipliği için gerekli asgari sigortalılık süresi şartının da dört yüz elli güne düşürülmesini öneriyorum.

Bir diğer husus, teklif aynı zamanda kısa çalışma ödeneğine hak kazanan vatandaşlarımızın yararlandıkları süreleri işsizlik sigortası için kazanacakları süreden düşmektedir. Kısa çalışma ödeneği ve işsizlik sigortası şüphesiz aynı şey değil, böyle bir mahsuplaşma kabul edilemez.

Bir diğer konu, asgari ücret desteklerinin İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanması kabul edilemez. Bu Fon bir hayrat değil, vatandaşlarımızın işsiz kaldıkları günler için önemli bir güvencedir.

Yine, 2'nci maddede istihdam teşviklerinin 2025 yılının sonuna kadar uzatılması, sorunun çözümü için yeterli olmadığı gibi uzun vadeli bir çözüm planı gerektiren devlet anlayışından da uzaktır. Söz konusu teşvikler, orta vadeli program ile kalkınma planındaki hedefler gözetilerek beş yıllık dönemler hâlinde mutlaka uzatılmalıdır. Kamuoyundan gelen tepkilere bakılarak santim santim değiştirilen düzenlemelerin ülkemize ve Parlamentomuza yakışmadığı bir gerçektir. Bir yıla yakın bir süredir tartışılan ve milyonlarca emeklimizin gözünün kulağının olduğu maaş düzenlemeleri buna en büyük örnektir.

Sözünü ettiğim düzenlemeler yapıldığı takdirde yasanın özü daha inandırıcı, mantıklı ve adaletli bir uygulamayı beraberinde getirecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şahısları adına ikinci konuşmacı Amasya Milletvekili Reşat Karagöz.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum. İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum.

Bugün kürsüden, emeklilerimizin karşılaştığı zorlukları detaylı bir şekilde anlatmak istiyorum. Hepimiz biliyoruz ki emekliler uzun yıllar boyunca ülkemize hizmet etmiş, emeği, alın teri ve kazandıkları haklarıyla toplumumuzun ayrılmaz bir parçası olmuştur. Ancak AKP iktidarı döneminde emeklilerimiz de sürdürülen bu kötü yönetimden payını almıştır.

Her zaman diyoruz: AKP iktidarında orta sınıf sistematik bir şekilde, adım adım yok edilmiştir. Eskiden orta direğin en kalabalık temsilcilerinden olan emeklilerimiz günümüzde yoksullukla ve açlıkla sınanmaktadır. Açlık sınırının bile 5 bin lira altında maaşa reva görülen emeklilerimiz, önümüzde yerel seçimlerin de olmasının etkisiyle bir maaş güncellemesi yaşayacaktır.

Değerli milletvekilleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat Işıkhan'ın yaptığı açıklamaya göre, SSK ve BAĞ-KUR emeklilerimizin maaşlarına da -iyileştirme oranı- memur emeklilerimiz gibi yüzde 49 oranında zam yapılacaktır. Bu hesaba göre, en düşük emekli maaşına 450 lira gibi bir fark yansıtacaktır. Yani müjde olarak sunulan bu haberle beraber emeklilerimiz açlık sınırının 5 bin değil, sadece ve sadece 4.500 lira altında kalmış olacak. Lütuf gibi sunulan bu zam oranlarıyla emeklilerimizle âdeta alay edilmektedir.

Emeklilerimize, bu oyunu birkaç ay önce ikramiye verirken yine yapmıştınız. Önce 4 milyon çalışan emeklimize kaynak olmadığı gerekçesiyle “5 bin liralık ikramiye yok.” dediniz, sonra yoğun tepkiler üzerine geri adım atmak zorunda kaldınız ama ne hikmetse, ne özür dilediniz ne de yaptığınız hatanın itirafını yaptınız. Şimdi de önce, zammın oranını 37,5 olarak açıkladınız, baktınız tepkiler artmaya başladı, yüzde 49'a yükselttiniz. Sizin yaptığınız bu ucuz numaraların seçim kaygısıyla yapıldığını halkımız yakından takip etmektedir.

Bu yaptığınızı açıklayan çok da güzel bir laf var aslında. Siz emekliye ölümü gösterip sıtmaya razı etmeye çalışıyorsunuz ama hayır, emeklilerimiz sizin bu ucuz numaralarınıza artık kanmaz. Ne yaparsanız yapın, feraset sahibi emeklilerimiz onları kimin açlığa mahkûm ettiğini çok iyi bilmektedir.

Değerli milletvekilleri, gelin, küçük bir hesap yapaalım, Amasya'da ortalama bir ev kirası ne kadardır arkadaşlar? En az 6 bin lira. Kış aylarındayız, doğal gaz, elektrik, su, telefon ve internet fatura tutarları ne kadar? En az 2.500 lira; etti 8.500 lira. Emeklinin daha boğazından tek lokma geçmeden 2 bin lira bütçesi kaldı. Şimdi, emeklimiz elinde kalan 2 bin lira parayla ay sonunu nasıl getirecek, ne yiyecek ne içecek, hastaneye nasıl gidecek, torunlarına nasıl harçlık verecek? Şunu iyi bilin: Sizin iktidarınız dedelerle, nineler ile torunlarının arasını açan iktidar olarak tarihe geçmiştir. Çalışanlara, işçilere ve emeklilere gelince “Kaynak yok.” diyorsunuz ancak iş sermayeye kaynak yaratmaya gelince koşullar ne olursa olsun mutlaka kaynak buluyorsunuz. Her zaman söylüyoruz, bu ülkede kaynak sorunu yok, sadece tercih sorunu var. Sizin yaptığınız neredeyse bütün tercihler sorunlu. İşçiye, memura ve emekliye karşı sermayeyi tercih ettiniz her zaman. Siz yandaşın zenginleşmesini tercih ederken maalessiz emeklinin, memurun ve işçinin refahından vazgeçtiniz.

Arkadaşlar, gerçekten emeklilerimize değer veriyorsanız, onları açlığa mahkûm etmek istemiyorsanız çözüm çok basit. Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel de grup toplantımızda söyledi. Eğer gerçekten samimiyseniz en düşük emekli aylığını asgari ücrete eşitleyin, en azından hayatlarını bu vatana hizmetle geçirmiş emeklilerimiz açlıkla sınanmasın. En düşük emekli maaşı asgari ücrete eşitlenene kadar, en az 17 bin lira olana kadar konuşmaya, emeklilerin sesini duyurmaya devam edeceğiz.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan 2024 yılının emekliler yılı olacağını ilan etmişti. Biz de buradan tüm vatandaşlarımıza ve siz değerli milletvekillerimize sesleniyoruz, biz de diyoruz ki: 2024 yılında emekliler yerel seçimin sonucunu belirleyecek ve AK PARTİ'ye “Durl!” diyecektir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İkinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o maddeler üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

7'nci madde üzerinde 5 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin

Ali Fazıl Kasap

Sema Silkin Ün

İstanbul

Kütahya

Denizli

Selim Temurci

Hasan Ekici

İstanbul

Konya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap konuşacaktır.

Buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

23 Ocak tarihinde Erol Can Yavuz -15 yaşında- Kütahya Mesleki Eğitim Merkezi İç Mekan Tasarımı Mobilya Bölümü 9'uncu sınıf öğrencisi suntaların altında kalarak vefat etti; 15 yaşında bir öğrencimiz, kendisi stajyer. Hani stajda geçen sürelerini saymadığınız bir öğrencimiz. Ağır ve tehlikeli iş koludur mobilya sanayisi. Ailesine başsağlığı diliyorum, Allah rahmet eylesin.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, bu kanun teklifiyle getirilen, Çalışma Bakanlığının düzenlemelerinde iş yeri güvenliği, iş yeri sağlığıyla ilgili sıkıntı yıllardır var ve sizin döneminizde binlerce iş cinayeti işlendi; ölen insanlarımız var, ölen işçilerimiz var. Bakın, 2023 yılı itibarıyla 1.932 kişi iş yeri cinayetinde hayatını kaybetmiş. Mevcut önlemlerle bunun önüne geçmeniz mümkün değil, denetimler yeterli değil. Yapılan denetimler...

Öncelikle şunu söyleyeyim: OSGB'lerde, organize sanayi bölgelerindeki iş güvenliği merkezlerindeki denetimler neden yeterli değil? İş sağlığı güvenliğinde çalışan tüm arkadaşlar patronek yani işverenden maaş aldıkları için sistem orada baştan tıkanıyor. Siz istediğiniz OSGB'yle anlaşıyorsunuz, eğer işinize gelmezse, denetimler düzgün olmazsa, sizin istediğiniz gibi olmazsa o OSGB ve iş güvenliği uzmanıyla olan sözleşmenizi feshediyorsunuz, size uyan birisiyle çalışıyorsunuz. Hâkim ve savcılarda olduğu gibi veya dünyada olduğu gibi -bunu Türkiye için söylüyorum, bununla ilgili bir kanun teklifi vermiştim 2023 yılında- Türk Tabipler Birliği ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinden, denetimi oradan olan ve o havuzdan gelen iş sağlığı ve güvenliği elemanlarıyla çalışmadığınız müddetçe, havuzdan alınmadığı sürece bu cinayetlerin önüne geçemeyeceksiniz. Artı, aynı Ermenek'te olduğu gibi, Amasra'da olduğu gibi, Soma'da olduğu gibi ve Kütahya'da da olduğu gibi eğer o iş yeriyle ilgili tutanaklar on-line tutulmadığı müddetçe, çevrim içi tutulmadığı müddetçe bu tutanakların değiştirilme, hatta olay gerçekleşikten sonra tutanakların tutulma imkânı var mı? Var. Sizin İSG Kâtip Sistemi'niz şu anda çalışmıyor ve çalışmadığı için de tutanaklar üzerinde her türlü değişiklik ve sonradan müdahale mümkün. Bunun çevrim içi yapılması önem arz etmektedir ve bir an önce yapılması gerekiyor. Siz tanıyorsunuz gerçi ama Türk Tabipleri Birliğinden onay almadıktan sonra iş sağlığı güvenliği elemanı olarak çalışmak ve çalıştırmak doğru değildir. Bunun bir yasal düzenlemeyle kontrol altına alınması gerekmektedir. Sertifikaların oradan alınması gerekiyor yani Türk Tabipleri Birliği ve Mühendis ve Mimar Odalarından; Aksi takdirde sisteme denetim raporlarının -burada da bahsettiğiniz üzere, kanun teklifinde- manuel girildiği zaman, raporlar fiziki olarak tutulduğu zaman ve daha sonra değiştirilme imkânı ya da daha sonra doldurulma imkânı olduğu zaman İSG Kâtip uygulamasının da tam olarak devreye girmemesi sebebiyle iş cinayetleri devam edecektir. Bu yasal düzenlemenin yapılması için... Bakın, bu siyasi bir kanun teklifi değil, siyasi bir kanun teklifi değil; binlerce insanımızın ölmesinin, hastalanmasının, meslek hastalığına maruz kalmasının önüne geçilmesi için iş sağlığı güvenliğinde ve bu mevzuatta değişiklik yapılması gerekiyor. Gelin, bu kanun teklifini -bakın, tarihi vesairesi de var; 24 Ekim 2023, sayı 205- siz getirin, tüm Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak onaylayalım ve iş cinayetlerinin mümkün olduğu kadar en aza inmesini sağlayalım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinde yer alan “% 42,57 oranında” ibaresinin “Sendikalar tarafından son açıklanan yoksulluk sınırının, daha yüksek olanının yarısına denk gelecek bir oranda” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Nevroz Uysal Aslan

Şırnak

Kamuran Tanhan

Mardin

Adalet Kaya

Diyarbakır

Gülcan Kaçmaz Sayyigit

Van

Ömer Öcalan

Şanlıurfa

Ali Bozan

Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Mersin Milletvekili Ali Bozan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ BOZAN (Mersin) – Genel Kurulu ve halkımızı saygıyla selamlıyorum.

“2024 yılını emekliler yılı ilan ettik.” dedi Erdoğan ama bugün anlaşıyor ki Erdoğan yine sarayından büyük bir laf etmiş. Emekliler insanca yaşanabilir bir ücret beklentisiyle şu Genel Kurulu takip ederken buradan çıkardığınız kararla emeklileri yoksulluğun köşesine bıraktınız. Dün gece muhalefetin bütün itirazlarına rağmen milyonlarca emekliye 10 bin lirayı reva görerek “Yeter de artar.” dediniz ve yine yanlış yaptınız ve 2024 yılını emeklilerin canına okuma yılı yaptınız.

Değerli halkımız, yoksulluk en ağır insan hakkı ihlallerindendir ve iktidar bunca yıldır emeklilere yoksulluğu reva görerek bu suçu işliyor. “Parayı veren düdüğü çalar.” misali, 55 milyon dolara uzaya astronot göndermekle övünen ey iktidar, ömrünü çalışmakla geçirmiş emekliye bir aylık ev kirasını karşılayacak kadar maaş vermemekle de övünüyor musunuz? Evine ekmek götüremeyecek durumda bıraktığınız emekliyle de övünüyor musunuz? Çarşı pazarda evinin mutfak ihtiyaçlarını dahi karşılayamayacak durumda bıraktığınız emekliyle de övünüyor musunuz? Maaşı yetmediği için çalışmak zorunda bıraktığınız milyonlarca emekliyle de övünebiliyor musunuz? Ucuz ekmek almak için saatlerce Halk Ekmek büfeleri önünde beklemeye mecbur bıraktığınız emeklilerle övünüyor musunuz? Hiç pazar gezdiniz mi bilmiyorum ama pazar alışverişini en uzun emekliler yapıyor. Bu arada, emekliler en uzun pazar alışverişini yaparken daha fazla alışveriş yapmak için değil, çok şey aldıkları için değil, bir şey alamadıkları için alışverişleri uzun sürüyor çünkü reva gördüğünüz 10 bin TL'yle ayın sonunu getirmek için emekliler en ucuz ürünü arıyor. Bir emekli ne diyor biliyor musunuz? “10 bin TL'yle siz geçinebilir misiniz? Geçinemezsiniz. Emekli en sonunda sokaklara düşecek, dilencilik yapacak. Sürekli market market geziyoruz, nerede ucuzluk varsa oraya bakıyoruz; çok ayıp bir şey, biz bunu hak etmiyoruz.” diyor. Yine, EMEKLİ-SEN Van Şube Başkanı “Açlığa mahkûm edildik. Emekliler ölmek için mahalle pazarı bittikten sonra pazarın çöplerini karıştırıyor.” diyor. Geçen hafta pazarda karşılaştığım bir teyze elindeki pazar poşetini bana gösterdi ve “Bak oğlum, hepsinden tanıyla alıyoruz. Bizi bu hâle getirenlerin Allah belasını versin, hakkımı helal etmiyorum.” dedi.

Değerli milletvekilleri, bu söylediklerim vicdanlarınızı rahatsız etmiyor mu? Emeklilerin dün ve bugün bu Meclisten beklentileri vardı ama siz yine bildiğinizi okuyup sarayda hazırlanan bu yasa teklifine sorgusuz sualsiz “evet” dediniz, verdiğiniz kararla milyonlarca emekliyi elinizin tersiyle ittiniz ve sarayı sevindirdiniz. Yarın seçim bölgelerinize gideceksiniz, sokağa çıkacak,

emeklilerinin yüzüne bakacak yüzünüz var mı bilmiyorum ama olur da çıkarsanız emekliye ne cevap vereceksiniz? Emekliye bu 10 bin TL meselesini nasıl anlatacaksınız? Acaba yine emekliye vatan millet edebiyatı mı yapacaksınız yoksa “55 milyon dolar verdik ve uzaya astronot gönderdik.” mi diyeceksiniz?

Tüm bu anlattıklarına rağmen “Emekli bu parayla geçinebilir, emekli bir ayı 10 bin TL’yle geçirebilir.” diyorsanız size başka bir çağrı yapayım: Emekliye bugün hangi ücreti reva gördüyseniz Cumhurbaşkanı başta olmak üzere devletin üst düzey bürokratlarının ve bizlerin maaşlarını, gelin, aynı seviyeye indirelim. Böylece 2024 yılı yalnızca emeklilerin değil, hepimizin yılı olsun.

Genel kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 7’nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yasin Öztürk

Denizli

Ersin Beyaz

İstanbul

Selcan Hamşioğlu

Tekirdağ

Ayyüce Türkeş Taş

Adana

Hüsmen Kırkpınar

İzmir

Uğur Poyraz

Antalya

Şenol Sunat

Manisa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Antalya Milletvekili Sayın Uğur Poyraz.

Buyurun Sayın Poyraz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

UĞUR POYRAZ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Amerikalı hukukçu Roscoe Pound “Hukuk sabit kalmadan stabil kalabilmelidir.” diyor yani yasama olarak bizler, toplumun değişen ihtiyaçlarını karşılayacak kanunları yaparken birlikte yaşamın, ortak iradenin ön koşulu olan tutarlı ve öngörülebilir bir hukuk düzenini sağlamalı ve sürdürmeliyiz.

Önümüzdeki torba kanun ve içeriğine gelince, tüm uyarılarımıza rağmen, adalet yoksunluğu sadece yargıda değil, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle işlevsizleşen yaşamada, tüm kurumları erozyona uğramış yürütmeye de asli unsur hâline geldi. Emeklilik nedir? Devlet ile vatandaş arasında iki tarafa da sorumluluk yükleyen bir sözleşme. Vatandaş, çalışırken maaşının bir kısmını devlete emanet edecek; devlet de emeklilikte vatandaşını koruyup kollayacak, onu muhtaç etmeyecek. Şartları kesin olan bu sözleşmenin içeriği ve kapsamı da kanunla düzenlenerek güvence altında. Emeklilik, sadece ülkemizde değil, dünyada da toplumların en hassas olduğu konuların başında. Emeklilerimiz bu sözleşmeye güvenerek yine devletçe tespit edilen meblağları kudret ve şefkatine iman ettikleri devletimize yıllarca emanet ettiler ama gel gör ki devriktidarınızda açlık ve yoksullukla boğuşuyorlar. Emeklilik kazanılmış hak liken lütuf gibi muamele edilmesi yıllarca ülkesine hizmet etmiş, üretime katılmış emeklilere açıkça hakarettir. Avrupa’nın, Amerika’nın emeklileri ikinci baharlarında tatil beldelerimizde keyif sürerken bizim emeklilerimiz evin yakıtını, elektriğini hesaplıyor, evlatlarından utanarak yardım istiyor, ilaç bulamıyor, hastanede sıra kovalıyor, torunlarına harçlık veremiyor.

Büyük devlet olmak vatandaşa verilen değerle ölçülür, tank, tüfek, saray, konvoy, bunlar listenin sonunda; vatandaşın itibarı yoksa “devletin itibarı” dediğiniz şey sadece kendini kandırmaktır. Devletimiz ve devletlilerimizin kendilerine hak gördükleri ile vatandaşa reva gördükleri ortadayken bu tezadın muhasebesini milletimizin vicdanına ve tarihin adaletine bırakıyorum. Sayın Cumhurbaşkanı “Enflasyonla mücadelede milletimizden yardım bekliyoruz.” dedi. Sayın Maliye Bakanı, artık toplantılara kâğıt bile koydurmadığı ve defterleri son sayfasına kadar kullandığından bahsetti ama yazlık saray, kışlık köşk, lüks, israf, şatafat, yolsuzluk, hukuksuzluk girila gidiyor. Yani ele talkını verenler salkımı sapıyla yutuyor maşallah.

Üç yıldır cephede dövüşen, topraklarının yarısı savaş meydanı olan Ukrayna’da enflasyon yüzde 5, bizde resmî rakamlara göre yüzde 65, reelde ise 2-3 katı. Kıtıkta mıyız, savaşta mıyız, bu ne hâldir? “Ayda 11.000 lirayla geçin.” dediğiniz emekliler, beşte 1’i işsiz gençler, hayat pahalılığı altında ezilen çalışanlar, enflasyonla mücadele hususunda iktidara hangi konuda yardım edecek? Altı yıldır ekonomistler, akademisyenler, bizler “Ülkede ekonomik kriz derinleşiyor.” diye bas bas bağırırken bu hususta krizi reddettiniz, seçim ekonomisi kapaklarını açtınız, ülkeyi enflasyon, kur, faiz girdabına soktunuz.

Şekeri bitince atılan sakız gibi Merkez Bankası Başkanı değiştirip ekonomide düşmana güven, vatandaşa korku veren hastalıklı öz güveninizle, enflasyonu abaküle hesaplayan TÜİK’in tetikçiliğinde yarattığınız bu felakete rağmen seçmen sizi iktidar yapmayı tercih etti, daha ne yardımı istiyorsunuz? Bunlar seçim meydanlarındaki taahhütleriniz arasında değil miydi? Seçmenden oy isterken ekonomiye dair planınız, vizyonunuz, programınız, öngörünüz yok muydu? Yardımdan kastınızı şöyle mi anlamalıyız? Beslenmeyelim, barınmayalım, dertlenmeyelim, konuşmayalım, sadece güvenliğimizden kaygılanalım, ülkemizi yıkmaktan başka derdi olmayan dış güçlere beraberce sövüp hukuktan, adaletten, demokrasiden muaf iktidarınıza duacı olalım. Maarif Vekili Emrullah Efendi demiş ya “Ne güzel idare ederdim maarifi şu mektepler olmasa.” Siz de aslında ne güzel idare edeceksiniz ekonomiyi bir de şu gariban vatandaşa, şu hukuk denen ayak bağı olmasa.

Emeklilere verilen söz yerine getirilmek zorunda. Bu bir opsiyon değil, mükellefiyet. Emekli, otuz kırk yıl çalıştı, sözünü tuttu; devlete primini ödedi, sözünü tuttu; böyle bir iktidar tarafından hayattan da emekli edilmek için değil, kalan hayatını insanca yaşamak için sözünü tuttu. Şimdi sözünü tutma sırası devlet adına bu Mecliste.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Poyraz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri okutup birlikte işleme alacağız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 7’nci maddesiyle 5510 sayılı Kanun’a eklenen geçici 102’nci maddenin birinci fıkrasında yer alan “% 42,57” ibaresinin “% 49,25” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Özkaya

Afyonkarahisar

Halil Eldemir

Bilecik

Oğuzhan Kaya

Çorum

Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu

Manisa

Kurtcan Çelebi

Ankara

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Rahmi Aşkın Türeli

İzmir

Gülcan Kış

Mersin

Cevdet Akay

Karabük

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu

Manisa

Burcu Köksal

Afyonkarahisar

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerindeki ilk konuşmacı Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Değerli milletvekilleri, 5510 sayılı Kanun'un 55'inci maddesi uyarınca 4/A ve 4/B emeklileri yani SSK ve BAĞ-KUR emeklileri ocak ve temmuz aylarında TÜİK'in açıkladığı altı aylık enflasyon rakamları oranında enflasyon farkı almakta. TÜİK'in enflasyon verilerine göre ocak ayında SSK ve BAĞ-KUR emeklilerine yapılması gereken zam yüzde 37,57. Görüşmekte olduğumuz bu 7'nci maddeyle BAĞ-KUR ve SSK emeklilerine yüzde 5'lik refah payı verilerek maaş zammı yüzde 42,57'ye çıkarılmak istenmekteydi hatta bu oran iktidarın verdiği önergeyle memur emeklilerinde olduğu gibi yüzde 49,25'e çıkarılacak; bizim önergemiz de aynı doğrultuda. Esasında biz bunu komisyonda defalarca dile getirdik, ikaz ettik; bu 5 puanlık artışın çok az olduğunu belirtmiş olmamıza rağmen bizi dinlemediniz, şu anda böyle bir önergeyle düzeltme yoluna gidiliyor.

Değerli milletvekilleri, hatırlarsanız benzer düzenlemeyi 2023 yılının Temmuz ayında da yapmıştık, bir benzerini seçimlerden önce yani Nisan 2023'te hatta Ocak 2023 tarihinde de buna benzer düzenlemeler yapılmıştı. Yani son bir yıl içerisinde 4 defa emeklilerin maaşlarıyla ilgili düzenleme yapmışız, en düşük emekli maaşlarını arttırmışız, refah payları vermişiz ve dikkat ederseniz bu ülkede ocak ve temmuz aylarında en önemli tartışma konusu emekli maaşlarına ve asgari ücrete yapılacak olan zam oranları. Sizce neden? "Efendim, iktidarımız emeklileri çok seviyor, emeklilerimizi enflasyona ezdirmemek için devamlı refah payı veriyoruz." falan demeyin sakın çünkü iktidarınız döneminde emeklilerin millî gelirden aldığı pay her geçen yıl azaldı. 2019 yılında emeklilerin millî gelirden aldığı pay yüzde 8,5'muş, 2023'te EYT çıkmış olmasına rağmen bu pay yüzde 6,7'ye düşmüş. Ülke yaşıyor, emekli sayısı artıyor ancak emeklilerin millî gelirden aldığı pay her geçen yıl azalıyor.

Peki, neden devamlı emekli maaşlarıyla ilgili düzenleme yapmak zorunda kalıyoruz? Bunun nedeni, dünyanın en fazla enflasyonunun yaşandığı ülkemizde TÜİK'in enflasyon verilerinin gerçeğin yanından bile geçmemesinden kaynaklanmakta. Zaten TÜİK'in en son yaptığı açıklaması neredeyse bir itiraf niteliğinde. Ne diyor TÜİK? "Ülkede bizim hesabımıza göre enflasyon yüzde 64 ancak vatandaşın hissettiği enflasyon yüzde 129. Dikkatinizi çekerim, ENAG'ın rakamlarıyla neredeyse aynı. Biz de yıllardan beri aynı şeyi söylüyoruz zaten; açıklanan ile vatandaşın hissettiği enflasyon birbirinden farklı.

Buradan şu çıkıyor: Biz, asgari ücreti, memur ve emekli maaş artışlarını ENAG'a göre yani hissedilen enflasyona göre yapsak yani TÜİK görevini yapmış olsa veyahut da TÜİK'in görevini yapmasına izin vermiş olsalar bu ülkede hiç kimse açlık sınırının altında yaşamak zorunda kalmayacak. Örneğin, 2024 yılı Ocak ayı emekli maaşlarını ENAG'ın enflasyon verilerine göre belirlemiş olsak SSK ve BAĞ-KUR emeklilerine yüzde 50,8; memur emeklilerine yüzde 63,6 maaş zammı yapılması gerekirken SSK emeklilerine yüzde 37,57, memur emeklilerine ise yüzde 49,25'lik bir zam öngörülüyor. Peki, şimdi ne yapıyorsunuz? SSK ve BAĞ-KUR emeklilerinin maaş artışını zaten olması gereken orana yani yüzde 49,25'e bu sefer kanun yaparak çıkarmak zorunda kalıyorsunuz ve bunu bir lütufmuş gibi bize pazarlıyorsunuz.

Peki, memur emeklileri ne olacak, memurlar ne olacak? ENAG'ın verilerini göz önüne alırsak, yasa gereği yüzde 63,6 artış olması gerekirken hissedilen enflasyona göre onlara yüzde 49,25 zammı veriyorsunuz ve daha da vahimi, en düşük emekli maaşını 7.500 liradan 10.000 liraya çıkartıyorsunuz; artış sadece yüzde 33. Bu ne demek biliyor musunuz? 4,5 milyon emeklinin yüzde 33 zam alması demek.

Tüm bu gerçekler ortadayken, milyonlarca emekliyi açlık sınırının çok altında maaş almak zorunda bırakacaksınız, sonra hiç sıkılmadan "Emekliyi enflasyona ezdirmedik." diyeceksiniz, hatta daha ileriye gidip, 2024 yılını emekli yılı ilan edeceksiniz. Böyle bir durumun izahı olabilir mi? Levent Kırca, rahmetli "İzahı olmayan şeylerin mizahı olur." diyordu; izahı olmayan durumun o zaman biz de mizahını yapalım ama kara mizah.

Dün andığımız Uğur Mumcu'nun bir Türk vatandaşı tanımı, hicvi vardı, hatırlıyorsunuz, işte "Türk, İsviçre vatandaşı gibi yaşar..." falan. Bunun için de eğer Uğur Mumcu yaşasaydı şöyle derdi: "Türk emeklisi TÜİK verilerine göre maaşına zam alan ancak maaşını ENAG verilerine göre harcayan, açlık sınırının çok altında yaşamak zorunda kalan..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı yok.

Gerekçesini...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Başkanım... Değerli Başkanım, özür dilerim sizden...

BAŞKAN – Bir dakika ya, bir dakika, bir söz verdik.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle 5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalı ve hak sahiplerine ödenen gelir ve aylıkların yüzde 49,25 oranında artırılarak sigortalı ve hak sahiplerinin refahlarının yükseltilmesi amaçlanmıştır.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Değerli Başkanım...

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Değerli Başkanım, kanundan önce etkili bir şey var Değerli Başkanım, özür diliyorum sizden.

BAŞKAN – Kabul edilen önergeler doğrultusunda 7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Başkanım, o zaman, bu tavrınız nedeniyle ben usul tartışması açıyorum 63'üncü maddeye göre.

BAŞKAN – Ne söylüyorsun kardeşim?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – "Ne söylüyorsun?" değil Değerli Başkanım...

BAŞKAN – Nedir ya, nedir?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Yani bir milletvekiliyle konuşuyorsunuz.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

Ne biçim konuşuyorsun ya Milletvekilim?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Değerli Başkanım, siz ne biçim konuşuyorsunuz?

BAŞKAN – Grup Başkanınız var, konuşun, söz isteyin. Verdik, geldiniz, iki sefer üst üste söz verdim ben size.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Efendim, Grup Başkan Vekilleri milletin üstünde değildir, eşit durumdayız biz.

BAŞKAN – Hayır, anladım da ne istiyorsun kardeşim sen?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Beyefendi, ben, burada millet adına bir şey istiyorum.

BAŞKAN – E, ne istiyorsun, söylesene ya?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Millet adına istediğim şu: Mevcut olan, görüşülen bu madde, Anayasa'mızın 10'uncu maddesine, Anayasa'mızın 2'nci maddesindeki hukuk devleti ilkesine, Anayasa'mızın emeklilerle ilgili 61'inci maddesine göre, Anayasa'nın 90'inci maddesinin son fıkrası uyarınca imzalamış olduğumuz Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 14'üncü maddesindeki ayrımcılık yasağı nedeniyle şu anda Anayasa'ya aykırı. Neden aykırı? Emeklilere yüzde 33... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – 8'inci madde üzerinde 3 tane önerge vardır...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Başkanım...

BAŞKAN – Oturun, ben size söz vereyim.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Başkanım...

BAŞKAN – Oturun, söz vereyim size ben.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Başkanım, bakın, yüzde 33'ü emeklilere veriyorsunuz, çalışana yüzde 49; böyle bir adaletsizlik olmaz! Bu tavrınız nedeniyle ben usul tartışması açıyorum efendim, İç Tüzük'ün 63'üncü maddesine göre usul tartışması açıyoruz.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Evet, usul tartışması, lehte, aleyhte... Aleyhte söz istiyoruz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Usul tartışması açıyoruz efendim.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Evet.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – 63'üncü madde, bu tavrınız nedeniyle...

BAŞKAN – Şimdiye kadar söz...

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Sözle ilgisi yok efendim. Usul tartışması...

BAŞKAN – Yaşar Bey, bir dakika...

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Efendim, İç Tüzük uygulansın, lütfen, rica ediyorum.

BAŞKAN – Bir dakika, durur musunuz.

Şimdiye kadar söz isteyip söz vermediğim milletvekili yok.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Ayağa kalkarak bağırana çağırana söz vermem.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Farklı bir şey söylüyor Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun, oturun.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Mahir Bey şey yapsın, ben söz vereyim size.

8'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri...

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Hayır efendim.

BAŞKAN – Yani, istediğiniz...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım, başka bir şey...

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Bakın, bu maddeyle ilgili...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım, şimdi, milletvekilimizin ortaya koyduğu tez, iddia, talep...

BAŞKAN – Tamam, mikrofonu açayım, konuşun, herkes dinlesin.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

53.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Maddenin Anayasa'ya aykırılığıyla ilgili bir usul tartışması açmak istiyor. O yüzden, gerekçelerini bir anlatsın, ona göre bir karar verin.

BAŞKAN – Beyler, şimdi, Tanal geldi bana dedi ki: "Söz istiyorum." Geçin yerinize dedim, söz verdim; bir daha geldi, bir daha verdim. Ayağa kalkıp bağırarak çağırarak değil, zaten elini kaldırsa ciddiye alacağım, benim itirazım üslubuna.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Tabii.

NURETTİN ALAN (İstanbul) – İç Tüzük'ü değiştiririm, Mahmut Tanal her istediğinde söz verelim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi bir izah edebilirse efendim, bir dakika bir izah etsin.

BAŞKAN – Buyurun.

54.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, burada çalışanlara özgü olarak yüzde 49 küsur zam verilirken emeklilere özgü olarak yüzde 33 veriliyor. Şimdi, bir, bu ikili uygulama... Anayasa'mızın 2'nci maddesi "Türkiye Cumhuriyeti devleti hukuk devletidir." der, 5'inci maddesi "Vatandaşın önündeki ekonomik engelleri devlet kaldırmakla yükümlüdür." der, 10'uncu maddesi "eşitlik ilkesidir" 61'inci maddesi "Emeklileri devlet korur." diyor. Anayasa'nın 90'inci maddesinin son fıkrası "Bizim imzalamış olduğumuz uluslararası sözleşmeler aynı zamanda kanunun üstündedir." diyor yani o anlama geliyor. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 14'üncü maddesi uyarınca ayrımcılık yasağı var. Biz burada bir ayrımcılık yasağı ilkesi... Bu teklif ve bu düzenlemeyle Anayasa'nın 10'uncu maddesindeki eşitlik ilkesi ihlal ediliyor; bu, Anayasa'ya aykırıdır. Bu açıdan ben usul tartışması açmak istiyorum Değerli Başkanım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonu açıyorum, bir dakika.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Yani yoksa ben sizi kırmak, üzmem anlamında değil.

BAŞKAN – Bir dakika, bir dakika...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Eğer böyle algılandıysanız da şahsınızdan ve Türkiye Büyük Millet Meclisinden özür diliyorum.

BAŞKAN – Ya, bir dakika, ben açayım da konuşun Tanal ya.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Yani buradaki mevcut olan düzenleme gerçekten Anayasa'ya aykırı. Yani Anayasa'nın

10'uncu maddesi "eşitlik ilkesi"dir. Yani bugün çalışan bir arkadaşımızın, AK PARTİ sıralarındaki arkadaşlarımızın midesi ile benim midem, emeklinin midesi, çalışan arkadaşların midesi aynı değil mi, ihtiyaçlarımız aynı değil mi? Tüm vatandaşın ihtiyacı aynıysa siz ihtiyaçları eşit olan insanlar arasında "Yok efendim A şahıslarının, B şahıslarının maaşının yüzde 49 küsur artması gerekir; emeklilerin yüzde 33, 10 bine yükseltilmesi lazım." Yani bu, yaşam ilkesine aykırı, onurlu yaşam ilkesine aykırı, insan haklarına aykırı, Anayasa'ya aykırı. Bu açıdan, ben, bu tavrınız nedeniyle 63'üncü maddeye göre usul tartışması açmak istiyorum efendim.

**BAŞKAN** – Sayın milletvekilleri, maddenin Anayasa'ya aykırılığıyla ilgili usul tartışması şu aşamada karşılanabilecek bir talep değildir.

Teklifin görüşmeleri dünden bu yana devam etmektedir. Gruplar ve milletvekilleri görüşlerini paylaşmışlardır. Şu aşamada bu talebi karşılamayacağım. Düşünceleriniz kayda geçmiştir.

**MAHMUT TANAL (Şanlıurfa)** – Değerli Başkanım, bu kararınız üzerine usul tartışması açmak istiyorum.

**BAŞKAN** – Oturun, değerlendireyim.

**IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

**A) Kanun Teklifleri (Devam)**

**1.- Adıyaman Milletvekili Resul Kurt ve Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız ile 46 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1918) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 91) (Devam)**

**BAŞKAN** – 8'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağız.

İlk önergeyi okutuyorum:

**Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına**

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin

Sema Silkin Ün

Selim Temurci

İstanbul

Denizli

İstanbul

Hasan Ekici

Mahmut Arıkan

Konya

Kayseri

**BAŞKAN** – Komisyon önergeye katılıyor mu?

**PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray)** – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

**BAŞKAN** – Önerge üzerinde Kayseri Milletvekili Mahmut Arıkan.

Buyurun.

**MAHMUT ARIKAN (Kayseri)** – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İşsizlik Sigorta Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerine söz aldım.

Adından da anlaşılacağı üzere yine bir torba yasayla karşı karşıyayız. Ama iktidar tarafında herhâlde olumlu bir gelişme oldu; geçen gelen torba yasa 86 maddelik bir torbaydı, epeyce büyük bir torba idi, iktidar tarafı herhâlde çekinmiş olacak "Torba yasa" demeyelim de "uyarlama yasası" diyelim." demişti, bugün görüşmekte olduğumuz torba yasa ise 12 maddeden oluşuyor, önümüze daha küçük bir torba geldi. İktidar torba yasalarını böyle küçülte küçülte herhâlde zamanla bitirecek. Belki de diğer hedeflerde olduğu gibi 2028'e kadar bunu hepten bitirecekler; hatta belli olmaz, 2028'de "Torba yasa uygulamasını kaldıracağız." diye seçim vaadi bile verebilirler.

Kıymetli milletvekilleri, ekran başında bizleri izleyen vatandaşlarımız... "Ekranları başında bizleri izleyen" diyorum çünkü şu an üzerinde konuştuğumuz maddeyle SSK ve BAĞ-KUR kapsamında gelir ve aylık ödenen yaklaşık 13 milyon emekli ve hak sahibi bu kanundan yararlanacak. Yani emin olun, emeklilerimizin gözü kulağı burada, madde öyle bir öneme sahip, fakat emeklilerimizin, aziz milletimizin bunu bilmesi gerekiyor: Normalde bu madde kanun teklifi metninde yoktu; iktidar partisi mensupları Komisyon görüşmeleri esnasında lütfettiler, önergeyle teklif metnine eklediler. Peki, madde ne içeriyor? SSK ve BAĞ-KUR emeklilerine 2024 döneminin ilk yarısında yapılacak artış oranı 5 puan daha artırılarak yüzde 42,57'ye yükseltilmesini içeriyor. Malumunuz, önce yüzde 37,57 oranında yapmıştı; iktidar vicdan mı yaptı, yoksa gelen tepkilerden mi çekindi, yoksa yaklaşan seçimlerden mi korktu 5 puan daha artırdı. Şimdi 42,57'yi duyunca anlık bir mutluluk yaşıyoruz, sonra dönüp TÜİK'e bakıyoruz, oranın herkesçe malum baskılanmış rakamları diyor ki: "Türkiye'de enflasyon oranı yüzde 64,77." Sonra dönüp yine gıdadaki enflasyon oranlarına bakıyoruz: Et ve balık fiyatlarında yüzde 129, meyvede yüzde 104, sebzede yüzde 212, yağ fiyatlarında yüzde 77 artış olmuş. Bu, emekli aç kalmaya devam edecek, yoksulluğa devam edecek demektir. Bir iktidar düşünün; zam yaptığını, yeni düzenlemeler getirdiğini iddia ediyor fakat aslında hiçbir şey yapmamış oluyor. Bu arada en düşük emekli aylığının 7.500 TL'den 10 bin TL'ye çıkarılmasından dolayı birçok emeklimizin durumu bu kapsama girmiyor. Bundan dolayı emekli maaşı 7.013 liranın altında olanlar söz konusu olduğunda artış yüzde 33'ler civarında olacak yani neresinden tutsanız dökülen bir maddeyle karşı karşıyayız. Dahası, 13,5 milyon emekli ve hak sahibinin yararlanacağı düzenlemenin yıllık ek maliyetinin 67,1 milyar TL olacağı tahmin ediliyor. Fakat ne Komisyon'da ne Genel Kurul'da bunun nasıl yönetileceği net bir şekilde ifade edilmedi yani her zaman olduğu gibi bir yeri yapayım derken diğer tarafı lütfen yıkmayın.

Kıymetli milletvekilleri, bu madde elbette reddedilecek bir madde değil. Burada emeklileri çok küçük olsa da rahatlatacak bir gelişme var fakat iktidar vekillerine şunu sormak istiyorum: Siz bu önergeyi yazarken, bu rakamları söylerken hiç vicdanınız sızlamadı mı? Enflasyonun yüzde 64,77 olduğu bir ortamda şu 5 puanı nasıl olur da müjde gibi duyurursunuz? Bu oranın yeniden düzenlenmesi ve en azından asgari ücret bandına çekilmesi gerekmektedir; bu da yetersizdir ama daha adil bir düzenlemedir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

**BAŞKAN** – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

**Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına**

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

**MADDE 8- 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 24 üncü maddesinde bulunan ikinci fıkra yürürlükten kaldırılmıştır.**

Rahmi Aşkın Türeli

Cevdet Akay

Burcu Köksal

İzmir

Karabük

Afyonkarahisar

Gülcan Kış

Ahmet Vehbi Bakırloğlu

Aylye Timisi Ersever

Mersin

Manisa

Ankara

**BAŞKAN** - Komisyon önergeye katılıyor mu?

**PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray)** - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever.  
Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)  
Süreniz beş dakika.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanunu teklifinin 8'inci maddesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, işsizlik ülkemizin en temel ve can alıcı bir sorunudur. Bu sorunun temel nedeni iş bilmeyen AK PARTİ iktidarlarıdır. İktidarınız boyunca ne işçiye ne emekliye ne köylüye düşündünüz ancak kendi işinizi yürüttünüz. Ülkede eğitilmiş işsizler ordusu yarattınız, işsizliğe çare olamadığınız gibi çalışanların da umudunu çaldınız. Bu ülkenin her alanda yetişmiş insanları geleceğini yurt dışında arar oldu. İşte, yarattığınız Türkiye!

Değerli milletvekilleri, İşsizlik Sigortası Fonu'nun amacı, isteği dışında işini kaybeden vatandaşımızın belli bir süre için hayatını idame etmesini sağlamaktır. İşsizlik Sigortası Fonu geç de olsa 1999 yılında yaşamsal bir amaç için kuruldu. Ne zaman ki siz iktidara geldiniz, her şeyde olduğu gibi bu Fon'u da amacının dışına çıkardınız; öyle ki bir dönem bu Fon'u duble yol yapmak için bile kullandınız, hâlâ da amacı dışında kullanmaya devam ediyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, Mart 2002 tarihinden 31/12/2023 tarihine kadar işsizlik ödeneğine yaklaşık 18 milyon kişi başvurmuş ancak bunların yarısı ödenek almaya hak kazanmıştır. Fon'dan yararlanma koşulları çalışan lehine düzenlenmiş olsaydı, işini kaybeden daha çok kişi kapsam içine alınmış olurdu. Bunu yapmadığınız ortada.

Gelelim ülkemizin kanayan yarası emeklilerimize. Memur emeklisine yüzde 49,25 zam verirken SGK ve BAĞ-KUR emeklilerine yüzde 37,57 zammı reva gördünüz. Burada emeklilerimiz arasında ayırım yarattınız. Cumhuriyet Halk Partisinin baskısı, sandık korkusu nedeniyle bu zammı güncellemek zorunda kaldınız. Önce, Cumhurbaşkanı emekliye yüzde 5 daha zam verdiğini açıkladı, bu oranı yüzde 42,6'ya yükselttiniz; ardından, tepkiler dinmeyince Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı zam oranını 49,25 olarak güncelledi. "Kök maaş." dediniz, "Emekliye yüzde 5 daha verdik." dediniz, "Emekli maaş artışını yüzde 49,25'e güncelledik." dediniz. Peki, sonuç ne? 7.500 lira olan en düşük emekli maaşı yeni düzenlemeyle 10.000 lira oldu. Her şeyde olduğu gibi burada da bir oyun yaptınız, en düşük emekli maaş artışını yüzde 33'e bağladınız. Sizin bu yaptığınız emeklilerimize ölümü gösterip sıtmaya razı etmektir. Değerli milletvekilleri, gerçek enflasyon yüzde 125, açlık sınırı 14.431 lira, ekmek olmuş 8 lira. Emekli eline geçen bu maaşla hangi derdine derman bulacak? Devriktidarınızda emekli nasıl yoksullaştı birlikte görelim. 2001 yılında en düşük emekli maaşı net asgari ücretin yaklaşık 1,6 katıydı, bugün bu oran 0,7'ye kadar düştü. Bu oran korunabilseydi bugün en düşük emekli maaşı en az 27 bin lira olacaktı.

Sürekli olarak vatandaşın refahını artırdığınız masalını anlatıyor ve başarılarınızdan bahsediyorsunuz. Neleri başardınız biliyor musunuz? Devletin elinde olan birikimleri satmayı başardınız; işsizliği, yoksulluğu artırmayı başardınız; sanayiye küçültmeyi, tarımı bitirmeyi başardınız; gençlerin umudunu yok etmeyi başardınız; Türkiye'yi bir yasaklar ülkesi hâline getirmeyi başardınız. Bu ülke artık sizin başarılarınızdan yoruldu, durumun ne kadar kötü olduğunun farkındayız. Bizler çalışanın, emeklinin hak ve hukukunu korumak için, gençlerimize umut olmak için çalışmaya ara vermeden devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinde yer alan "yürürlükten kaldırılmıştır" ibaresinin "ilga edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Nevroz Uysal Aslan

Şırnak

Kamuran Tanhan

Mardin

Adalet Kaya

Diyarbakır

Gülcan Kaçmaz Sayyigit

Van

Ömer Öcalan

Şanlıurfa

Nejla Demir

Ağrı

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Ağrı Milletvekili Nejla Demir.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

NEJLA DEMİR (Ağrı) – Sayın Kurul, çok kıymetli halklarımız; şimdi yapacağım konuşma işçi sağlığı ve iş güvenliği hakkında çok önemli bazı konular üzerine olacaktır. İş sağlığı, iş yerinde sağlık ve güvenliğin tüm yönleriyle ilgilenir, temelde tehlikelerin önlenmesine odaklanır. Sağlık, yalnızca hastalık ve sakatlığın olmaması değildir; fiziksel, zihinsel, sosyal, tam bir iyilik hâlidir. İş yeri tehlikeleri ise kimyasal, biyolojik, fiziksel, ergonomik, psikososyal gibi çok çeşitli risk ağlarından oluşur. İSG'yi gerektiren sektörler inşaat, tarım, madencilik ve petrol, hizmet, metal sanayisi gibi sektörlerdir. Mısır, inşaat sektörü hem ABD'de hem AB ülkelerinde dünyanın en tehlikeli iş kollarından biri olarak kabul edilir ve tüm düzenlemeler ile uygulamalar bu farkındalıklarla yapılır; inşaat deryasına dönüşmüş Türkiye'de ise önlem alınmadan tevekkül edilen, Allah'a emanet bir iş koludur. Bu, asla razı olacağımız bir durum da değildir. İSG, 2013 yılında yürürlüğe giren bir kanundur. Bu kanunun üç tarafı vardır. Bu taraflar işçi, işveren ve Hükûmettir. Bu kanunun profesyonel olarak yürütülebilmesi için üç tarafın da koordineli olarak çalışması gerekir fakat kanundaki açıklıktan kaynaklı evrak üzerinde hemen gereken prosedür tamamlanıyor ve personele işbaşı eğitimi dahi verilmeden bir an önce inşaat yapılmasına geçiliyor çünkü İSG uzmanları yapılması gerekenler konusunda işverene uyarıda bulununca işten çıkarılma riskiyle karşı karşıya kaldığı için hem sektörde olduğu gibi inşaat sektöründe de baştan savma işlerle işbaşı yapılmış oluyor. İşlerin layıkıyla yapılabilmesi için hem İSG uzmanlarının hem işverenlerin haklarının korunacağı şekilde düzenlemeler yapılmalıdır. Şöyle ki: Uzman çalıştırmada taban fiyat uygulamasıyla Bakanlık tarafından atama yapılması ve hak edişlerin de Bakanlık aracılığıyla ödenmesi şeklinde düzenlenmelidir. Ayrıca, inşaat yapım maliyetinin en az yüzde 2'si İSG uygulamaları için ayrılacak şekilde inşaatlar başlatılmalıdır. Yani yeteri kadar baret, iş kıyafeti, iş ayakkabısı, güvenlik kemerleri, sağlık ekipmanları, uygun levhalar vesaire gibi tam olacak şekilde güvenli inşaat alanları oluşturulmalıdır. Bunlar olmayınca rant kavgası uğruna her gün canlarımızı nasıl kaybediyoruz, bir de ona bakalım. Mantar gibi türeyen, kontrolsüz inşaat sektöründe 2023 yılında 1.929 işçi hayatını kaybetti, bunların 62'si çocuk işçiydi. 2013'ten bu yana ise iş cinayetlerinde hayatını kaybeden çocuk sayısı 556'dır. Bu çocuklardan biri de hemşehrim olan Ömer Girgin'di ve henüz 15 yaşındaydı, iş yerinde çıkan yangında hayatını kaybetti. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisinin raporuna göre, 316'sı tarım sektöründe, 57'si inşaat, 37'si metal, 27'si konaklama ve eğlence sektöründe yaşanan iş kazalarında çocuklar hayatlarını kaybettiler. Hâlihazırda TÜİK'in yayınladığı en güncel rapora göre 17 yaş ve altı çalışan çocuk işçi sayısı 720 bindir. Bu çocukların yüzde 63'ü ücretli veya yevmiyeli çalışırken yüzde 36,2'si sadece beslenme ve barınmada ailelerine destek olabilmek için ücretsiz aile işçisidir.

Aynı şekilde, tarım sektörü hem üreticinin can sağlığının hem tüketicinin can sağlığının söz konusu olduğu bir iş koludur. Bir kaleminden sadece bir örnek vermek istiyorum: Tarımda kullanılmak üzere üretilen kimyasallar, pestisitler üretim aşamasından tutun tarlalarda kullanımına kadar ve mahsül sofralara gelene kadar sıkı takip, denetim ve eğitim gerektiren bir konudur. Gerek

artan akciğer kanserleri olsun gerek çocuklardaki alerjik vakalar olsun temelindeki sebeplerinden biri de budur. Uzun lafın kısısı yamalı yasalarla değil, demokrasiye uygun yeni yasa ve kanunlarla bu cinayetlerin önüne geçilmelidir.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

9'uncu madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin

Şerafettin Kılıç

Sema Silkin Ün

İstanbul

Antalya

Denizli

Selim Temurci

Hasan Ekici

İstanbul

Konya

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Önergeyi geri çekiyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge geri çekilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

MADDE 9- 6331 sayılı Kanuna 24 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Bakanlığın inceleme, kontrol, denetim, yetki ve sorumluluğu

MADDE 24/A- (1) Bakanlık Kanun kapsamında yer alan işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği konularında ölçüm, inceleme ve araştırma yapmaya, bilgi, belge ve numune almaya, Kanun kapsamında eğitim kurumları, ortak sağlık ve güvenlik birimleri, ekipman muayene kuruluşları, iş hijyeni ölçüm, test ve analiz laboratuvarlarında inceleme, yetkilendirme, kontrol ve denetim yapmaya yetkilidir. Bakanlık adına inceleme, kontrol ve denetim, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünde görevli çalışma uzman ve uzman yardımcısı, mühendis, fizikçi, kimyager, biyolog ve tabip unvanlı personel tarafından yerine getirilir. Bu madde kapsamında görevlendirilen personel inceleme, kontrol ve denetim esnasında mümkün olduğu kadar işi aksatmamak, işverenin ve işyerinin meslek sırları ile gördükleri ve öğrendikleri hususları tamamen gizli tutmakla yükümlüdür. Görevlendirilen personele işveren veya çalışanlar tarafından gereken kolaylık sağlanır. Bu fıkra ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça düzenlenir.

2) Bu Kanunun 24 üncü maddesi ve bu madde kapsamında görev yapan Bakanlık personeli kolluk kuvvetlerinin yardımına ihtiyaç duydukları takdirde, askeri işyerleri hariç olmak üzere, durumu ilgili mülki idare amirine iletilir. Mülki idare amirleri söz konusu talep üzerine yeteri kadar kolluk kuvveti görevlendirir.

3) Bu madde kapsamında inceleme, kontrol ve denetim için görevlendirilenler hakkında 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 33 üncü maddesinin (b) fıkrası hükmü uygulanır.

Rahmi Aşkın Türeli

Kayıhan Pala

Cevdet Akay

İzmir

Bursa

Karabük

Burcu Köksal

Gülcan Kış

Afyonkarahisar

Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Bursa Milletvekili Kayıhan Pala.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

KAYIHAN PALA (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Az önce söylediği gibi, bu maddede 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun Bakanlığın inceleme, kontrol, denetim, yetki ve sorumluluğu üzerine konuşacağız. Ama bunu konuşmaya başlamadan önce çok önemli bir sorunu bir kez daha burada gündeme getirmek isterim. Biliyorsunuz, bu kanuna ilişkin değişiklik esas olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna ve tali olarak da -benim de üyesi olduğum- Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna gönderilmişti, tali komisyon olduğu için göreve davet edilmedi. Biz İç Tüzük'ten kaynaklanan haklarımızı kullanarak 10 imzayla Komisyona başvurmuş olmamıza rağmen maalesef Komisyon bu maddeyi ve diğer maddeleri görüşmek üzere göreve davet edilmedi. Buradan çok açık bir soru sormak isterim: Gerçekten, birazdan ayrıntılarını biraz daha konuşacağımız bu maddenin Sağlık Komisyonunda görüşülmesinden neden çekiniyorsunuz? Eğer bu komisyonlar çalışmayacaksa -Sayın Başkan, buradan size de söylemiş olayım- bu komisyonları kapatalım. Kendi komisyonumuzun görev alanına giren bir kanunu o komisyonda görüştürmeyip gelen bütün kanunları Plan ve Bütçe Komisyonuna göndermek Meclisin işleyişine aykırıdır, İç Tüzük düzenlemelerine aykırıdır; lütfen bizi bunu her defasında söylemek zorunda bırakmayın. Bakın, bu kanundaki bu madde, benim söz aldığım madde temel olarak meslek hastalıklarıyla ilgilidir. Soruyorum size: Plan ve Bütçe Komisyonunda temel olarak meslek hastalıklarıyla ilgili bir kanunun düzenlenmesi nasıl tartışılacak? Oysa Sağlık Komisyonuna getirilse o Komisyonda her partiden görevlendirilen kişiler aracılığıyla burada bilimsel ve ihtiyaca uygun bir tartışma yürütmek mümkün olurdu. Bu mümkün olmadığı için de bu kanunda -birazdan söyleyeceğim- çok sakıncalı bir düzenleme maalesef hayatımıza getirilmek üzere.

Bakın, size bir rakam vereyim: Yıl 1998, Türkiye'de tanı konulan meslek hastalığı sayısı 1.400. Peki, 2022 yılında Türkiye'de tanı konulan meslek hastalığı sayısı kaç? İşçi sayısının 1998'den bu yana çok fazla arttığını düşünürseniz bu sayının 1.400'ün çok üstünde olmasını beklersiniz ama resmî rakamlar yalnızca 953 diyor bize. Değerli arkadaşlar, benim meslek alanlarımdan bir tanesi, gerçekten ciddi sorun var. Bizim hesaplarımıza göre bu ülkede her yıl en az 50 binin üzerinde meslek hastalığı tanısı konulması gerekir. Konulan tanı sayısı binin altında. Meslek hastalıklarını yalnızca tazminata odaklayan, “işle ilgili hastalık” kavramını gündemimize getirmeyen bir düzenleme çalışanların yararına değil. Çok açık söyleyeyim, siz bu kanunda yaptığınız düzenlemeyle, aynen meslek hastalıklarını yok sayan anlayışınızla patronların yanında yer alıyorsunuz. Bakın, düzenlemeye diyorsunuz ki: “Bakanlık personeli, kolluk kuvvetlerinin yardımına ihtiyaç duydukları takdirde mülki idare amiri eğer bu talebi uygun görürse yeteri kadar kolluk kuvveti görevlendirir.” Peki, uygun görmezse ne olacak? Mülki idare amiri mi karar verecek hangi meslek hastalıklarından korunması gerektiğine ilişkin düzenleme için bir denetleme, bir izlem, bir kontrol yapılmasına? Bakın, çok açık söyleyeyim, bu, işçi sınıfı düşmanlığıdır. Bir kez daha söylüyorum: Bu, işçi sınıfı düşmanlığıdır. (CHP sıralarından alkışlar) Siz, işçileri meslek hastalıklarından ve işle ilgili hastalıklardan korumak için daha fazla düzenleme yapacağınıza var olan yetersiz düzenlemeleri de ortadan kaldıracak bir tutum içerisine giriyorsunuz; gerçekten bu, işçi sınıfı düşmanlığıdır. Bu maddede “eğer uygun bulunursa” bölümü mutlaka geri çekilmelidir. Eğer geri çekilmezse zaten uzun yıllardır doğru düzgün yapılmayan, zaten iş müfettişinin görevlendirilmediği bu alanda az sayıdaki denetimlerin bile yapılması ortadan

kalkacaktır; buna gerçekten gönlünüz razı mıdır? Cumhuriyet Halk Partisi olarak, işçi sınıfının temsilcileri olarak, bir emekçi olarak buna asla razı olmadığımızı ve bu konuda Anayasa'ya da aykırılık içerdiği için her türlü mücadeleyi yapacağımızı bilin. Eğer bir miktar gerçekten... Örneğin, kot kumlama işçileri hayatlarını kaybederken onların ölümlerine duyarsız kalmak istemiyorsanız bu maddeyi mutlaka geri çekin ve bu maddeyle birlikte 6331 sayılı Kanun'un işçilerin yararına yeni özellikler taşıması için kapsamlı bir düzenlemeyi buraya getirin.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yasin Öztürk

Ayyüce Türkeş Taş

Ünal Karaman

Denizli

Adana

Konya

Ersin Beyaz

Hüsmen Kırkpınar

Şenol Sunat

İstanbul

İzmir

Manisa

Selcan Hamşioğlu

Tekirdağ

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Denizli Milletvekili Yasin Öztürk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 91 sıra sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Maddeyle, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının iş sağlığı ve güvenliği konularında inceleme, kontrol, denetim, yetki ve sorumlulukları düzenlenmektedir. Özünde yapılmak isteneni anlamak isterseniz maddenin eski hâliyle kıyaslamak gerekiyor. Önceden Bakanlığa bağlı Teftiş Kurulu müfettişlerinin yaptığı işlerin şimdi Bakanlık içindeki İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünde görevli çalışanlarca yapılabileceğini içeriyor. Aslında denetimlerin artacağına işaret ediyor, bir bakıma iyi şeyler yapılıyor. Diğer yandan ise geçmişteki eksikliğinizin açık bir itirafı, denetimleri yeterince yapamadığının itirafı.

2001 yılında Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından 28 Nisan günü Dünya İş Sağlığı ve Güvenliği Günü olarak kabul edilmiştir, ülkemizde ise mayıs ayının ilk haftası İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası olarak kutlanılmaktadır. Kulağa çok güzel geliyor değil mi? Büyük büyük cümleler; maalesef, cümleler büyük ama içi bomboş. Neden mi? Avrupa Birliğinin resmi istatistik ofisi ve Sosyal Güvenlik Kurumunun verilerine göre ülkemiz, iş kazalarında en fazla insanın hayatını kaybettiği ülkeler içerisinde ilk sırada yer alıyor.

2023 yıl içinde yaşanan iş kazaları ve ölümleriyle ilgili size birkaç örnek vermek istiyorum. İnşaat iş kolunda 2023 yılı içinde en az 261 işçi hayatını kaybetti. İnşaat iş kolundaki ölümlerin yarısından fazlası yüksekten düşme kaynaklı. Tarım ve ormancılık iş kolunda 2023 yılında çoğunluğu çiftçi olmak üzere en az 259 kişi hayatını kaybetti. 2023 yılının ilk on ayında irili ufaklı işletmelerde çalışan 312 işçi, 171 şoför, 38 motokurye hayatını kaybetti. İzmir'de PTT çalışanı bir kadın öğle sıcağında dağıtım yaparken beyin kanaması geçirerek hayatını kaybetti. Osmaniye'de bir enerji şirketi çalışanı öğle sıcağında çalışırken kalp krizi geçirdi. 2023 yılının ilk on ayında 21'i 14 yaş ve altında, 23'ü 15-17 yaş aralığında olmak üzere tam 44 çocuk işçi hayatını kaybetti. Tarımda, sanayide, hizmet sektöründe kadınlar en güvencesiz koşullarda çalıştırıldı. Bu zor çalışma koşullarının diğer bir yanını ise iş yerinde şiddet ve taciz oluşturdu. 2023 yılının ilk on ayında 136 kadın çalışırken hayatını kaybetti. Bunlar gerçeklerin sadece küçük bir parçası, bahsi geçen rakamlar sizin için bir anlam ifade etmeyebilir ama rakamların her biri bir can; kiminin babası, kiminin anası, kiminin çocuğu. Nisan ve mayıs aylarında çalışanlarla, işçilerle bir araya gelip, baret ve iş kıyafeti giyip, usturuplu birkaç söz söyleyip iş kazalarını ve ölümlerini engelleyemezsiniz, sorumluluklarınızdan bu şekilde kurtulamazsınız.

Arkadaşlar, iş kazalarını önlemenin ve en aza indirmenin yolları belli, yeter ki siz "Biz bu sorunu çözeceğiz." deyin, "Çöken maden ocağının sahibi AK PARTİ'sine yakın mı uzak mı diye bakmayacağız." deyin, "Depremde yaptığı tüm binalar yıkılmış AK PARTİ'li müteahhidi yargılayacağız." deyin, "Kimsenin gözünün yaşına bakmayacağız." deyin ve öyle davranın; muhalefet olarak biz de size yardımcı olalım, yol gösterelim.

İsterseniz en önemlisinden başlayayım: İş sağlığı ve güvenliği uzmanlarının amirinden ve işvereninden korkmadığı bir zemin oluşturun. Sigortasız ve kayıt dışı işçi çalıştırmayı kesinlikle önleyin. Çocuk işçiliğinin önüne geçin. Çocuk işçileri sosyal güvence altına alıp örgün eğitime yönlendirin. Tüm çalışanlara hak ve sorumluluklarını öğretin. İş güvenliği eğitimlerini düzenli ve sürekli olarak verin, bu eğitimlerin iş güvenliğinin olmazsa olmazı olduğunu sık sık hatırlatın. İş kazalarının ve meslek hastalıklarının önüne geçebilmek için önce insan, önce sağlık, önce işçi güvenliği anlayışını tüm iş yerlerine, tüm çalışanlara ezberletin. Meslek hastalıklarını sadece tazminat konusu olarak ele almayın. Önceliği kazaları ve hastalığı önlemeye verin çünkü önlemek ödemekten çok daha ucuz. İnsana değer veren güvenli iş yerlerinin artması için gerekli tüm altyapıyı oluşturun. Yitip giden hayatlar, sönen, dağılan ocaklar, geleceği kayıp, güvencesiz çocuklar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Sayın Başkan, tamamlayayım.

BAŞKAN – Vermiyoruz prensip olarak.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Sorunları yok saymadan, kar topu büyüüp çığ olmadan iş kazalarının önüne geçmelisiniz. "Önce güvenlik" yazısı sadece slogan olarak kalmamalı, gerçek manada uygulanmalı ve bu kültürün çalışma hayatına yerleşebilmesi için çok net irade gösterilmeli, gerekli olan her türlü önlemler alınmalı diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinde yer alan "Kanuna" ibaresinin "Yasaya" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Nevroz Uysal Aslan

Adalet Kaya

Ömer Öcalan

Şırnak

Diyarbakır

Şanlıurfa

Kamuran Tanhan

Gülcan Kaçmaz Sayyigit

Salihe Aydeniz

Mardin

Van

Mardin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; halklarımızı ve cezaevlerinde rehin tutulan siyasi tutsakları, yine, cezaevinde açlık grevinde olan siyasi tutsakları saygıyla selamlıyorum.

Evet, yine bir kanun teklifini torba yasa formatında görüşüyoruz. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda Bakanlığın inceleme, kontrol, denetlemesini düzenleyen maddesi üzerine konuşacağım.

İş güvenliği uzmanları, işverenden ve OSGB'den bağımsız olarak çalışmamaktadırlar. Bu durumda “iş kazaları” diye adlandırılan ancak aslında iş cinayeti olan birçok olayda sorumluluk iş güvenliği uzmanına yüklenerek işçi sağlığı ve iş güvenliği noktasında da işverenler asli sorumluluklardan ve yargılanma süreçlerinden kurtarılmaktadır. SGK istatistiklerine göre 2019 senesinde toplam 423.551 iş kazası kayıt altına alınmıştır. Buna göre saatte 48'den fazla iş cinayeti gerçekleştiği söylenebilir. Yine, 2012-2022 yılları arasında iş kazalarının yüzde 686 arttığı istatistikleri vardır. Yine, Türkiye'de 2021 yılında 75 kişi maden kazalarında hayatını kaybetmiştir. 2021 yılında Türkiye'de madencilik sektöründe 17 bin iş kazası gerçekleşmiştir. 2014 yılında yaşanan Soma katliamından sonra madenlerde farklı zamanlarda yaşanan iş cinayetleri Soma'daki kayıplarımızdan çok daha fazla. İktidarın sermayeden yana tutumu bu cinayetlerin en önemli sebebidir. 981 işçi ölümüyle iş cinayetlerinin yoğunlaştığı 3 iş kolu vardır: Güvencesiz çalışmanın hâkim olduğu inşaat, tarım ve taşımacılık. Uzun çalışma saatleri, sigortasız çalışma ve her türlü kuralsızlığın hâkim olduğu bu iş kollarında sendika örgütlenmeleri ya çok az ya da hiç yoktur.

“İş güvenliği” dediğimiz zaman aklımıza sadece iş kazaları ve cinayetleri gelmemeli tabii ki. Özellikle kadınlar açısından tablonun başka bir boyutu var. İş yerlerinde kadına yönelik cinsel taciz ve şiddet de cinsiyete dayalı emek sömürsünü, kadınların çalışma yaşamında fiziksel, cinsel, ekonomik, psikolojik ve dijital şiddete maruz kalması ve ayrımcılığa uğraması da bir işçi sağlığı ve güvenliği sorunu olarak resmen tanımlanmalıdır.

İş kazaları ve cinayetlerine dair veriler maalesef her geçen gün daha da artıyor. Her geçen yıl emekçilerin aleyhine çıkarılan yasalar, artan enflasyon ve giderek azalan alım gücü, hak ve özgürlük mücadelelerine karşı süreklileşen bir baskı ve güvencesiz çalışma koşullarının yaşama geçirildiği yirmi iki yıl; AKP iktidarının emekçiler açısından özeti, iş cinayetleri rejiminden başka bir şey değil. Bu iş cinayetlerinin başlıca sebepleri, hepimizin bildiği gibi, sorumluların cezalandırılmaması, işçi sağlığı ve iş güvenliği denetimlerinin tarafsız, yetkili kişi ve kurumlar tarafından yapılmaması, devletin de teşvikiyle özellikle mülteciler üzerinden ucuz iş gücünün tercih edilmesi, kaçak işçi çalıştırılması sonucu güvenlik konularının tamamıyla bertaraf edilmesidir. Bu kanun teklifiyle, Bakanlığın denetim yetkisini uzatmak yerine, iş yeri denetimleri bir an önce işçi temsilcilerine ve sendika temsilcilerine açılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, bir ülkede işçi sağlığı, iş güvenliği, ekonomi, ekoloji, kültürel değerler ve benzeri bütün dinamiklerin doğru işlemesi o ülkenin demokrasiyle doğrudan bağlantılıdır. Dolayısıyla ülkeyi antidemokratik, gayrihukuki ve savaş politikalarıyla yöneten Hükûmetin göbeği doğrudan sermayeye bağlı; bu bağın bir an önce kesilmesi gerekir. Aksi takdirde, bu ülkeye demokrasinin, barışın, eşitliğin gelmesi mümkün değildir diyorum.

Halklarımızı saygıyla selamlıyorum. (DEM Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

10'uncu madde üzerinde 3 tane önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

MADDE 10- 6331 sayılı Kanunun 26 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde bulunan “24 üncü maddesinin ikinci” ibaresi “24/A maddesinin birinci” şeklinde değiştirilmiştir.

Rahmi Aşkın Türeli

İzmir

Gülcan Kış

Mersin

Süreyya Öneş Derici

Muğla

Cevdet Akay

Karabük

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu

Manisa

Burcu Köksal

Afyonkarahisar

Hasan Öztürkmen

Gaziantep

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iki günden bu yana AKP'nin emeklileri ezen, emeklileri yok sayan düzenlemeleri üzerinde muhalefet milletvekilleri bence gereken her şeyi söylediler ancak ben seçim bölgem Gaziantep'ten bir vatandaşımızın gönderdiği bir yazıyı okumak istiyorum: “Hayaldi gerçek oldu, 2024 emekli yılı değil sefalet yılı oldu. AKP iktidarının açlık sınırının altında yaşama mahkûm ettiği 16 milyon emekli insanca yaşamak istiyor. 2002 Aralıkta en düşük işçi emeklisi aylığı asgari ücretin yüzde 40 üzerindeyken şimdi asgari ücretin yüzde 58'ine geriledi. Yirmi yıl önce maaşlarına güvenerken ev, araba alabilen emekli, kamu görevlileri şimdilerde ev kirasını zor ödüyor.”

Aynı mağduriyeti yaşayan bir memur emeklisi vatandaşımızın da bu yoldaki mesajı biraz uzun olmakla birlikte, kısaltarak okumaya çalışıyorum: “Her birimiz Devlet Memurları Yasası'na ve Emekli Sandığı Yasası'na göre en az yirmi beş yıl bilfiil çalışarak 9000 gün emeklilik keseneği yatırdık. Örneğin, ben otuz küsur yıl, 11000 gün; eşim 13710 gün çalıştı. Maaş bağlanma oranlarımız çalıştığımız dönemde aldığımız maaşın yüzde 70'i civarındaydı ve yasa gereği memura yapılan maaş artışı aynı oranda emekliye de yansıtırdı. Şimdi memurlara verilen seyyanen zamdan da faydalanamaz olduk. Şu anda kamuda SSK'ye bağlı çalışan hizmetli bizden 10 bin lira, yeni işe başlayan ortaöğrenim mezunu memur ise 12 bin lira daha fazla maaş alıyor. ‘Emeklileri tek çatı altında toplayacağız.’ diye Emekli Sandığının malını mülkünü satarak SGK'ye yama yapanlar şimdi de 2 milyon 300 bin emeklinin yasal hakkı olan parayı ödemeyerek EYT'lilerin maaşını bize ödetiyorlar. Kamuya yıllarımızı verdikten sonra hem mağdur edildik hem de itibarsızlaştırıldık.” diyor değerli arkadaşlar.

Bir başka konuya değinmek istiyorum: Şimdi, Cumhur İttifakı yine bir seçim öncesi hilelere başladı. Gaziantep'in Karkamış ilçesinde, Suriye'nin Cerablus ilçesinde görev yapan 300'den fazla asker yerel seçimde seçmen dengesini değiştirmek için Karkamış ilçemizin Etiler Mahallesi'ne kaydettirilmiştir. Türkiye'nin her tarafından bu şekilde haberler gelmektedir, kimisi köyden kimisi şehirden kimisi ilçeden ama özellikle sınır bölgelerinde askerlerin getirilerek kaydedildiğine dair yoğun şikâyetler almaktayız. Herhâlde emekliyle dalga geçmekten, emekliyi ezmekten dolayı emekliden umudunu kesen AKP iktidarı gözünü yine

bu şekilde seçim hilelerine dikmiş durumda gözüküyor.

Ayrıca, bir başka konuya değinmek istiyorum; genç çocuklarımız, ilkokul öğrencilerimiz simit parası bulamazken, bir tost parası bile bulamazken ben saraylar sultanı Sayın Erdoğan'ın saraylarını size kısaca saymak istiyorum: Dolmabahçe Sarayı, Beylerbeyi Sarayı, Yıldız Sarayı, Vahdettin Köşkü, Huber Köşkü, Florya Köşkü, Aynalı Kavak Kasrı, Beykoz Kasrı, Çankaya Köşkü ve Cumhurbaşkanlığı sarayı ama bir de bunun yanında... Burada konuşmalarda şiirler söylenilmeye başlandı, ben de kısaca, bir şiirden iki mısra söylemek istiyorum; hani deniliyor ya "Gitmesek de gelmesek de/ O köy bizim köyümüzdür." Her ne kadar Sayın Cumhurbaşkanı gitmese de senede bir gün 25 Ağustos'ta gittiği saraya, Ahlat Köşkü sarayına Sayın Cumhurbaşkanı ne kadar para harcamış arkadaşlar? Şimdi, Bitlis'teki Ahlat Köşkü, 2024 Yılı Yatırım Programı'na tekrar alınmış ve Ahlat Köşkü'nün maliyeti 662 milyon 440 bin TL'den 1 milyar 219 milyon 901 bin 598 TL'ye çıkarılmış. Bir de Okluk Koyu'ndaki var; ona da ne zaman gideceği, gidip gitmeyeceği belli değil. 12 sarayın üzerine bir de Okluk Koyu'ndaki var; Okluk Koyu'ndaki de 2024 yılı programına dâhil edilmiş ve proje tutarı 685 milyon 500 bin TL'den 725 milyon 362 bin 738 TL'ye çıkarılmış ama bu arada yüz binlerce insanın geçim kaynağı olan 70-80 köyün geçim kaynağı olacak olan Barak Sulama Projesi'ne bir kuruş yatırılmamış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN ÖZTÜRKMEN (Devamla) – Bu nedenle de bu bütçenin halkın yararına bir bütçe olmadığını, bu nedenle de bu yasa teklifine "hayır" vereceğimizi...

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yasin Öztürk

Ayyüce Türkeş Taş

Burhanettin Kocamaz

Denizli

Adana

Mersin

Ersin Beyaz

Şenol Sunat

Hüsmen Kırkpınar

İstanbul

Manisa

İzmir

Selcan Hamşioğlu

Tekirdağ

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz, Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 91 sıra sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesi üzerine grubumuz adına söz aldım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizde ekonomik kriz her geçen gün derinleşmekte, maaşlara yapılan zamlar daha ceplere girmeden yüksek enflasyon ve kur artışı karşısında kısa sürede erimektedir. Türkiye ekonomisi yeni ekonomi yönetimiyle düzlüğe çıkmak bir yana, üretim ve istihdam konusunda büyük sorunlar yaşamaktadır. Ekonomik kriz karşısında Hükümet, bırakın yeni istihdam sağlamayı mevcut istihdamı koruma konusunda bile zorlanmaktadır. Bu nedenle, Hükümetin işverenlere sağlamış olduğu asgari ücret ve kısa çalışma ödeneği destekleri sürekli olarak uzatılmaktadır. Bu işler için de Hükümet ne yazık ki her zaman olduğu gibi İşsizlik Fonu'nu kullanmaktadır. İşsizlik Fonu bu Hükümetin elinde âdeta işveren fonuna dönüşmüştür. 2023 yılında işsizlik maaşı için başvuran 1 milyon 483 bin kişiden sadece 673 bin 360 kişiye maaş bağlanmıştır. İşsizlik Fonu'ndan işverene 40 milyar TL ödeme yapılırken işsizlere yalnızca yarısı kadar, 21 milyar 673 milyon TL aktarılmıştır. İşsizlik Sigortası Fonu'nda amacı dışında kullanım artmıştır. İşverene, hazine garantili yatırımlara kaynak bulma konusunda hiç sıkıntı yaşamayan Hükümet, söz konusu emeklilerimiz olduğunda her ne hikmetse kaynak sorunu yaşamakta, yüksek zam yapmaktan kaçınmakta ve kul hakkına girmektedir. Daha sonra, emeklilerimizden ve muhalefetten gelen tepki üzerine Hükümet, SSK ve BAĞ-KUR emeklilerinin zam oranını önce yüzde 5'lik ilave artışla yüzde 42,6'ya, daha sonra da yüzde 49,25'e yükseltmiştir. Buna rağmen, emeklilerimize yapılan zam oranı, özel sektör tarafından işletilen hazine garantili otoyol ve köprü geçiş ücretlerine yılbaşında yapılan yüzde 50 ve yüzde 76 oranındaki zam ile her türlü vergi ve harçlara yapılan yüzde 58,46'lık zam oranının bile gerisinde kalmıştır. Böylece, 10 bin TL'lik en düşük emekli maaşı, bugün 14.431 TL'lik açlık sınırının ve 47 bin TL'lik yoksulluk sınırının çok altında kalmıştır. En düşük emekli maaşı en azından açlık sınırının üzerine, asgari ücret seviyesine yükseltilmelidir, emeklilerimizin talepleri de bu yöndedir.

Yapılan zamlar yetersiz kalmış, emeklilerimiz yıllardır içine düşürüldükleri fakirlik ve yardıma muhtaç durumdan kurtulamamıştır. 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun 2'nci maddesine göre, hane içerisinde kişi başına düşen aylık gelirin asgari ücretin 1/3'ünden az olması hâlinde, hane fakir ve yardıma muhtaçtır. Bugün asgari ücretin 1/3'lük kısmı 5.667 TL'dir. Aylık 10 bin TL gelire sahip 2 kişilik emekli ailenin kişi başına düşen geliri 5 bin TL olacağına göre, emeklilerimiz yasayla tanımlanan "fakir ve yardıma muhtaç" kapsamına girmektedir. Bu tablo karşısında hiç kimse çıkıp da 2024 yılını "emekliler yılı" ilan etmeye kalkmasın, "Biz emeklileri enflasyona ezdirmedik." diyerek milletle alay etmesin; önce aynaya baksın, söylediklerine samimi olarak kendisinin de inanıp inanmadığını test etsin, söylediği yalan nedeniyle yüzünün kızarıp kızarmadığını görsün. Gerçek şu ki: Emeklilerimiz bugün yüksek enflasyon altında inim inim inlemektedir.

Değerli milletvekilleri, sözlerimi Aziz Atatürk'ün şu sözleriyle tamamlamak istiyorum: "Bir milletin yaşlı vatandaşlarına ve emeklilerine karşı tutumu o milletin yaşama kudretinin en önemli kıstasıdır. Mazide muktedirken bütün kuvvetiyle çalışmış olanlara karşı minnet hissi duymayan bir milletin istikbale güvenle bakmaya hakkı yoktur."

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinde yer alan "Kanunun" ibaresinin "Yasanın" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Nevroz Uysal Aslan

Adalet Kaya

Ömer Öcalan

Şırnak

Diyarbakır

Şanlıurfa

Kamuran Tanhan

Gülcan Kaçmaz Sayyigit

Zülküf Uçar

Mardin

Van

Van

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Van Milletvekili Zülküf Uçar.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Sayın Genel Kurul, değerli halklarımız; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamı avukatların yaşadığı ekonomik sorunlara ayıracağım ancak başlamadan önce özgür ve eşit bir kimlik mücadelesinde hayatını kaybetmiş Kürt Avukatlar Şevket Epözdemir, Tahir Elçi ve 14 Ocakta ölüm yıl dönümü olan Cumhur Keskin'i saygıyla anarak başlamak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, geçtiğimiz günlerde 2024 yılı CMK tarifi yayınlandı. Ne enflasyon oranını ne de baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin görüşünü esas alan Bakanlık, sadaka düzeyinde bir ücret artışı gerçekleştirdi. Yıllarca sürececek olan iş takipleri için avukatlara çok az miktarda ödeme yapmayı öngören bir tarife. Kaldı ki miktarın büyük bir kısmı vergi kesintilerine gidecek; üstelik, aylar sonra ödeniyor, tıpkı yıllarca ödenmeyen adli yardım ücretleri gibi. Özetle, hiçbir alım gücü bulunmayan bahse konu ücretler avukatın eline ulaşana kadar pula dönüşüyor, buhar olup uçuyor. Genç avukatlar başta olmak üzere avukatlara angarya hak olarak görülüyor. Yurttaşın avukata ulaşma hakkı gasbediliyor, adil yargılanma hakkı ellerinden alınıyor. Yandaşlarınıza ve sermayeye milyarlarca dolar akıtmayı biliyorsunuz ama avukatın emeğinin karşılığını vermekten ısrarla kaçınıyorsunuz.

Sayın Genel Kurul, avukatlar staj aşamasından itibaren adaletsizlik ve ekonomik baskılara maruz kalıyor, staj sürecinde karşılıksız emek gücü olarak çalışıyorlar. Bu soruna bulunacak çözümlerden biri, hâkim ve savcı adaylarına ödenen ücretin stajyer avukata da ödenmesidir. Peki, AKP-MHP iktidarı nasıl bir çözüm buldu? Stajyer avukatı başka mesleklerde çalıştırmak. Bulunan dâhiyane çözüme bakar mısınız! Meslekte nitelik ve tecrübe kaybına yol açan vizyon işte budur. Peki, avukatların çoğunun SGK primlerini dahi ödeyemediğini, emeklilik sürecinde dahi çile çektiğini biliyor musunuz? Mesleğe başladıktan sonra avukatların büyük bir kısmı ofis dahi açamamakta, kira ve ulaşım giderleri başta olmak üzere temel ihtiyaçlarını karşılarken dahi zorlanmaktadır. Öyle ki çoğu ekonomik problemlerden kaynaklı olmak üzere 2006 yılından bu yana 60 avukat intihar etti, çoğunluğu 30 yaş altı genç avukat.

Öte yandan, şu hususu da önemle vurgulamak gerekiyor: Avukatlık mesleği çok yönlü saldırılarla karşı karşıyadır. İktidarın sistemli bir planı olarak işledi bu saldırılar. Nitekim, yargıyı ele geçirme amacının bir boyutu da yargı dengesinde savunmayı zayıflatmaktır. Açılan niteliksiz hukuk fakülteleri, paralel baro girişimleri, enflasyonun altında ezilen asgari ücret tarifeleri ve onlarca diğer sorun; bunların hepsi iktidarın bu uzun vadeli planı kapsamında anlaşılmalıdır.

2015 yılından bu yana avukatlara yönelik en büyük saldırılardan biri de ruhsat gasplarıyla gerçekleşiyor. Bu süreçte Avukatlık Kanunu'nun 5'inci maddesi gerekçe gösterilerek yüzlerce avukatın ruhsatı iptal edilmiştir. Kaldı ki iptal gerekçesi yapılan yargılamaların büyük bir kısmı söz konusu yasal düzenlemenin kapsamında dahi değildir. Çoğu siyasi nitelikte olan bu iptal kararlarıyla avukatlar sosyal ve ekonomik ölüme itilmektedir. Bu şekilde yüzlerce avukatın masumiyet karinesi ve çalışma hakkı ihlal edilmektedir. Bu hukuksuz uygulamadan da bir an önce dönülmelidir.

Sayın Genel Kurul, bu Mecliste avukatlıktan gelen 125 milletvekili var. Son sözüm, avukat olan iktidar milletvekillerine. Daha düne kadar yan yana durduğunuz meslektaşlarınızın sorunlarına ne çabuk kör oldunuz, ne çabuk adapte oldunuz bu şatafat ve refah düzenine, her biriniz ne çabuk unuttunuz bu mesleğin onurunu ve haysiyetini! Unutmayın, iktidar partisi olarak bu mesleğin sorunlarını çözüme sorumluluğu da sorunların büyümesinin vebali de sizlerin boynundadır. Karar verin, ya vicdanlarınızın sesine kulak vereceksiniz ya da menfaatlerinizin esiri olmaya devam edeceksiniz.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

11'inci madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri ayrıntılı sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

MADDE 11 – Bu Kanunun;

- 1'inci ve 3'üncü maddeleri 1/3/2024 tarihinde,
- 2'nci ve 6'ncı maddeleri 1/1/2024 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,
- 5'inci ve 7'nci maddeleri 2024 yılı Ocak ayı ödeme döneminden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,
- Diğer maddeleri yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Rahmi Aşkın Türeli

Cevdet Akay

Burcu Köksal

İzmir

Karabük

Afyonkarahisar

Gülcan Kış

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu

Mehmet Tahtasız

Mersin

Manisa

Çorum

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) –

Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

İşsizlik gerçek anlamda bu ülkenin kanayan yarası, yara kanıyor ama iktidar merhem olmaya çare bulamıyor. Size burada işsizlikle ilgili resmî rakamlardan bahsetmeyeceğim, işsizliğin boyutunu ölçmek istiyorsanız milletvekili olarak her gün sizi kaç kişi arıyor, ona bakarsanız yeterli; yine, işsizlik nedeniyle intihar eden gençlerimize bakarsanız o zaman görürsünüz. Uzaya astronot gönderiyoruz ama daha geçen gün İstanbul Teknik Üniversitesi Uzay Mühendisliği Bölümü mezunu Okan Bayram işsiz olduğu için intihar etti. İktidarınız işsizler ordusu yarattı, yaratmaya da devam ediyor. Öğretmenler, sağlıkçı mezunları, mühendisler atama bekliyor, seslerini duyurmaya çalışıyor ama ne duyan var ne gören var. Size önerim sokağa çıkın ve vatandaşın hâlini görün, gençler hem işsiz hem mutsuz hem de umutsuz, sokakta yüzü gülen insan yok. Emeklilerimiz torun sevip tatil yapmak yerine, sayenizde yaşamını sürdürmek için çalışmak zorunda kalıyor. Çocuklarımız dahi kuru simide, tosta muhtaç kaldı, kantine gidemez hâle geldiler. Açlık sınırının 14 bin lira olduğu ülkemizde, 3 milyondan fazla emeklimizi açlığa mahkûm ettiniz. Bizim “En düşük emekli maaşı asgari ücrete eşitlenir.” önerimizi görmezden geldiniz. Şunu bilin: En düşük emekli maaşı asgari ücretle eşitlenene kadar mücadelemiz devam edecek.

Değerli milletvekilleri, AKP demek, vatandaş seçim döneminde hatırlayan, sonrasında unutan demek. Bakın, sizlere

Çorum'dan birkaç örnek vereceğim. Çorumlular yıllardır hızlı tren, havaalanı vaadiyle kandırılıyor. Çorumluları kandıranlar arasında Cumhurbaşkanı, Ulaştırma Bakanı, AKP milletvekilleri, AKP'li belediye başkanı, AKP il başkanları da var. Her seçim öncesi havalimanı, demir yolu, acemi birliği, polis moral eğitim merkezi, tarımsal sulama göleti, devlet hastanesi, doktor ataması gibi onlarca söz veriyorlar; seçim geçiyor, hepsi unutuluyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan "Çorum'un hızlı treni benim sayemde olacak, bu işi bizzat takip edeceğim." diye Çorum'da söz verdi, buna karşın 2024 Yılı Yatırım Programı'nda hızlı tren projesi için sadece 2 bin TL kaynak aktarıldı. (CHP sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) – Çorumlularla dalga geçiyorlar, Çorumlularla dalga geçiyorlar.

MEHMET TAHTASIZ (Devamla) – Her yıl bu miktarda bir ödenek ayrılırsa Kırıkkale-Çorum hızlı tren hattı 23 milyon 238 bin yıl sonra Çorum'a ancak gelebilecek. Eski Bakan Süleyman Soylu son genel seçimlerde Çorum'a bir müjde verdi "Havaalanını biz yapacağız." dedi, o da yalan çıktı; yirmi yedi yıl önce temeli atılan Çorum Havaalanı'nın AKP iktidarı döneminde yatırım programından çıkarıldığını o da bilmiyordu; bunu Çorumlulardan yirmi bir yıldır gizleyen AKP milletvekilleri bu soruna ne zaman çare bulacaklar çok merak ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) İhracatı ve nüfusu Çorum'dan az olan komşu illere havaalanı yaptınız, hızlı tren getirdiniz; Çorum'u yok saydınız ve kandırdınız. Çorum'un suçu cumhurbaşkanının olmayışı mı, bakanımızın olmaması mı?

Öte yandan, Cumhurbaşkanlığı'nın Çorum milletvekilleri aralık ayında ortak bir basın açıklaması yaptılar, orada "Polis Moral Eğitim Merkezi ihalesi 12 Ocak 2024 saat 10.30'da yapılacak, müjde!" dediler ama ihale yok; kamuoyuna bir açıklama gereği bile duymuyorlar. 1994 yılında temeli atılan, o dönemin parasıyla 8 milyon TL harcama yapılarak yüzde 80'i bitirilen ancak hizmete açılmadan kaderine terk edilen, yirmi beş yıldır da bir çivi dahi çakılmayan Çorum Polis Moral Eğitim Merkezi çürümeye yüz tuttu yani bu sözleri de yalan çıktı.

Saygıdeğer milletvekilleri, Çorum'da yedi yıldır devlet hastanesi yok, ihalesi nihayet 13 Kasım 2023'te yapıldı, sevindik ama hâlâ yer tahsisı yapılmadı. Sözün özü, iktidarın Çorumlulara verip tutmadığı söz ve yalanlar, uzaya çıkan ilk Astronotumuz Alper Gezeravcı'nın mekiğine kadar yol alır.

Emekçilerimiz, memurlarımız, işçilerimiz, çiftçilerimiz, işsiz gençlerimiz, atanamayan öğretmenlerimiz, mühendislerimiz, sağlıkçılarımız, prim sözü verdiğiniz esnafımız, staj ve çıraklık mağdurlarımız ve ferasetli halkımız "Artık yeter!" deyin ve 31 Mart yerel seçimlerinde sözünde durmayan bu iktidara kırmızı kartınızı gösterin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinde yer alan "Bu Kanunun" ibaresinin "Bu yasanın" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Nevroz Uysal Aslan

Adalet Kaya

Ömer Öcalan

Şırnak

Diyarbakır

Şanlıurfa

Kamuran Tanhan

Gülcan Kaçmaz Sayyığıt

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Mardin

Van

Kocaeli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Genel Kurulu ve halkımızı selamlıyorum ve buradan AK PARTİ-MHP vekillerine soruyorum: Neredesiniz? (AK PARTİ sıralarından "Buradayız, burada." sesleri) Gazze'de bir soykırım var, canlı yayında soykırım var; neredesiniz diye soruyorum, "Buradayız." diye söyledi vekil. Neredesiniz Sayın Vekil? Gazze'de bir soykırım var, Uluslararası Lahey Adalet Divanında bir dava var ve Türkiye yok. (AK PARTİ sıralarından "Var." sesi) Neredesiniz? Cevabı niye vermiyorsunuz? Güney Afrika, Afrika'nın güneyinde bir ülke, Uluslararası Lahey Adalet Divanına başvurdu; üç aydır burada hamasetin dibine vuran AK PARTİ-MHP cumhur zulüm ittifakı tek bir şey yapmadı. Yazıklar olsun! (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Şimdi, bakın, üç aydır neler neler yaptınız: Starbucks'lara gittiniz, gülünç eylemler yaptınız, mitinglerde hamaset yaptınız ve yıl boyu yüzde 35 civarında olan İsrail ile ticareti yüzde 68'lere kasımda çıkardınız. Bunu ben değil, TÜİK söylüyor, utanmalısınız! Gazze'de şu anda bir soykırım var, 25 binden fazla insan canını vermiş durumda, bunun yarısı bebek ve çocuk. Bakın, insanlığın vicdanını, onurunu kurtaran ülke Güney Afrika oldu, buradan tebrik ediyorum kendisini.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Yerine oturunca kitabı aç, bir bak, Türkiye başvurabiliyor mu? Ezbere konuşma! Yerine oturunca kitabı aç, kitabı bak.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Ve yanında da kimler var? Türkiye yok; Nikaragua var Güney Amerika'dan; Ürdün var, Bangladeş var; atıp tutan Türkiye yok "Haydin Gazze'ye gidelim." diyen Devlet Bahçeli yok, bağırıp çağıran Erdoğan yok. İşte, bu dünyanın onurlu, vicdanlı ülkeleri var. Size yazıklar olsun diyorum! (AK PARTİ sıralarından "Sana yazıklar olsun!" sesi) Bakın, neden yazıklar olsun? Çünkü siz, dünyaya da kötü örnek oluyorsunuz. Atıp tutuyorsunuz, İsveç konusunda da bunu yaptınız. Yahu, İsveç'i ve İsveç konusunda mantıklı söz sarf eden herkesi terörist ilan ettiniz. Sonra ne yaptınız? Üç gün önce burada yaptığınız belli. Ya, demediğinizi bırakmadınız, sonra "İsveç NATO'ya girsin."e "evet" oyu verdiniz. Ülkenin itibarını iki paralık ettiniz ya. Sizin İsveç konusundaki bu tavrınızdan sonra İsrail sizi ciddiye alır mı ya? O yüzden size soruyorum: Neredesiniz, neredesiniz; yazıklar olsun diye soruyorum! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Bağırma orada, bağırma!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Ben takip ediyorum, haberiniz var mı, Uluslararası Lahey Adalet Divanında yarın yürütmeyi durdurma kararı alınacak? Kaç madde konuşulacak biliyor musunuz? Haberiniz yok, umurunuzda değil çünkü ballı ihaleler peşindesiniz, siz hikâyeler peşindesiniz. Bakın, yarın 9 madde üzerinden konuşulacak ve inşallah Uluslararası Lahey Adalet Divanı İsrail'in soykırımına "Dur!" diyecek. Zamanında da ben burada üç ay önce anlatmıştım, bakın, haklı çıktım. MAZLUMDER Başkanı iken 2009 yılında TCK'deki evrensel yargı ilkesi icabınca bir suç duyurusu yapmıştık, Adalet Bakanına savcı "Sen izin verirken ben bu davayı başlatırım." demişti. Olayın vahameti, canlılığı geçince üç ay sonra Adalet Bakanınız Mehmet Ali Şahin bu izni vermemişti ve ardından, bundan cesaret alan İsrail, Mavi Marmara'da 10 kişiyi katletmişti ve şimdi de bu katliamı yapıyor. Hep sizin ikiye yüzlü politikalarınızdan oluyor, bunu çok iyi bilin.

Bakın, başka ikiye yüzlü politikalarınız... İşte, bu geçen hafta çok konuşuldu. Alnından öpermiş. Nasıl olur alnından öpersin Sayın Bahçeli? O kaymakamı elinden, kolundan tutup devlet görevinden atmalısın. Ne demek? Camiler devlet dairesi mi ya? Tutmuş, imamı... Küfrediyor, hakaret ediyor, mikrofon sopasıyla dövüyor, Allah'tan korkun ya! Siz "Allah" "din" "iman" diye geldiniz, sizin döneminde camide imamlar dövülüyor, utanmıyor musunuz, bu ne hâldir ya? (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Allah'ın dini ayaklar altına alınıyor. Orası devlet dairesi mi? İbadethane orası, cami orası; benim için cami de kilise de sinagog da son derece

kutsal yerlerdir, çok önemli yerlerdir. Orada devletin adamının sözü geçmez, Allah'ın sözü geçer. Kimmiş o? Kaymakam gelmiş, dövüyor, bir tanesi de alnından öpüyormuş. Nasıl alnından öpüyorsun ya, hiç mi devlet ciddiyeti yok?

Ben milletin vekiliyim arkadaşlar. Bu milletin bir insanı camide dövülürse, imamı camide dövülürse buradan biz karşı çıkarız. Parti olarak da açıklama yaptık. Biz -o sizin devletçi mantığınızla değil- milletin adamıyız, bunu da çok iyi bilin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Siz de böyle geldiniz, devletten yana görünen bu düzen içinde çok hamaset yaptınız ama şu anda statükonun adamı oldunuz. Yazıklar olsun size! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar; AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Yarıyı yalan ya! Yarıyı yalan!

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 11'inci madde kabul edilmiştir.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbül.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

55.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Efendim -sadece tutanaklara geçmesi açısından- hatibin ifade ettiği hususlarda bize yönelik olarak ifade ettiği hususların tamamını reddettiğimizi, neyi niçin yaptığımızı çok daha öncesinden, çok daha tafsilatlı bir şekilde ifade ettiğimizi ve bunun kamuoyu tarafından çok iyi bir şekilde takip edildiğini biliyoruz. Ben, burada ifade edilen hususları reddetmekte kalmayı uygun görüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başkan.

56.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun bu seviyesiz konuşmasını aynen kendisine iade ediyorum. Sokak üslubuyla bu konuşma dışarıdaki insanlara örnek oluşturabilecek son derece rahatsız edici ve son derece seviyeden uzaktır. Söylediği bütün seviyesiz sözleri kendisine aynen iade ediyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Vekilimiz kürsüden cevap verecek Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bir satışma olmadan düşüncelerinizi ifade edin.

V.- SATIŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptıkları açıklamaları sırasında şahsına satışmaları nedeniyle konuşması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Benim söylediğim hiçbir şey yanlış değil, yalan değil.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Yalan, yalan!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Siz daha o işleri bilmeden önce ben MAZLUMDER Başkanıydım ve İsrail'in yaptığı tüm katliamların peşindeydim biliyor musunuz? Haberinizi bile yok.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – İmamı kimse dövmedi, yalan!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – 2009'da biz, İsrail'in Gazze katliamı için MAZLUMDER olarak suç duyurusu yaptık. Tekrar anlatırmayın, 3'üncü kezdir burada anlatıyorum. Sizin Bakanınız, Adalet Bakanı Mehmet Ali Şahin bu soruşturmayı reddetti. Bundan cesaret aldı İsrail, Mavi Marmara katliamı oldu; bundan cesaret aldı, binlerce kişiyi öldürmeye devam etti; bundan cesaret aldı, son 25 binden fazla insanı öldürdü.

Çirkin laflarınızı size aynen iade ediyorum.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Çirkin lafları söyleyen sensin.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Söyleyecek tek bir kelimeniz yok, bana kalkıp burada hakaret ediyorsunuz; a'dan z'ye her şeyi doğru söylüyorum burada. Siz o zaman... 28 Kasım'da Sayın Erdoğan buradan dedi ki: "Adalet Divanına gideceğiz." Niye gitmedi, niye bunun cevabını vermiyorsunuz?

LATİF SELVİ (Konya) – Hepsisi orada.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bakın, Güney Afrika'nın nüfusunda yüzde 2,5 Müslüman var ama onlar ezilen bir halk, şunu dediler: "Biz yıllarca soykırıma, katliama uğradık. Bizim için dini, milliyeti, cinsiyeti önemli değil, biz bu insanlık suçuna karşı hareket ederiz." ve Lahey Adalet Divanına başvurudular. Burada hamasetin dibine vuran Erdoğan ve Bahçeli hiçbir şey yapmadı, bunu da buradan tüm Türkiye'ye ve dünya kamuoyuna bildiriyoruz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Neresi yalan? Kalkıp bana hakaret ediyorsun; başka diyebilecek tek bir kelimen yok.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Hakareti sen yapıyorsun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Her şeyim doğru, her şeyi doğru söylüyorum.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Hakareti sen yapıyorsun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Cevap veremiyorsun, hakaret ediyorsun.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Üslup, üslup, üslup meselesi.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Çünkü bakın, ne Levent Bülbül bana cevap verebilir ne de sen çünkü Bahçeli ve Erdoğan'ın yaptıkları apaçık ortada. Yalan yanlış konuştunuz, hamaset yaptınız ve şu anda da yapılması gerekeni yapmıyorsunuz; bu kadar basit.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Kaymakam imamı dövmedi, yalan!

MEHMET BAYKAN (Konya) – Kitabı aç, Türkiye Lahey'e niye gitmedi, iyi bak, öğren.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Adıyaman Milletvekili Resul Kurt ve Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız ile 46 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1918) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 91) (Devam)

BAŞKAN – 12'nci madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

MADDE 12- Bu Kanun hükümleri Cumhurbaşkanı tarafından yürütülür.

Rahmi Aşkın Türeli

İzmir

Gülcan Kış

Mersin

Cevdet Akay

Karabük

Ahmet Vehbi Bakırloğlu

Manisa

Burcu Köksal

Afyonkarahisar

Murat Çan

Samsun

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Samsun Milletvekili Murat Çan.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT ÇAN (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, milletin derdini kendilerine dert etmeyenlerin belirlediği bir gündem için yine burada mesai yaptık, sonuna da geldik. Milletin yaşadığı sorunlara sırt çevirenleri milletimize havale ediyoruz. Bizim gündemimiz iktidarın sefaleti reva gördüğü emeklimizdir, aylık 10 bin lirayı müjde diye yutturmaya çalıştığınız emeklimizdir. “Müjde” derken insanın yüzü kızarır, utançtan yerin dibine girer. Bu nasıl bir ruh hâlidir? Emeklimizden ne bekliyorsunuz, ne yapmasını istiyorsunuz? Emekli maaşına yapılan şu komik artışı bile bütçeye yük olarak gördü iktidar. Ben söylemiyorum, Sayın Cumhurbaşkanı söyledi, “Bu zam bütçeye 200 milyar lira ek yük getirecek.” dedi. Kur korumalı soygunla bu milletin 800 milyar lirasını heybesine doldururken bir kez olsun çıkıp “bütçeye yük” lafı etmeyenler şimdi emekliyi bütçeye yük olmakla suçluyor. Ama yok, sefaleti reva gördükleri emeklimizin karşısında on bin kere yüzü kızarması gerekenler, utançtan on bin kere yerin dibine girmesi gerekenler 2024 yılını pişkin pişkin, utanmadan, sıkılmadan “emekliler yılı” ilan ettiklerini müjdelediler. Emekliye müjde filan vermeyin, hakkını verin yeter; en düşük emekli maaşını asgari ücret seviyesine çıkartın ve ona endeksleyin. Neden yapmıyorsunuz? Emeklimiz biraz nefes alsın; ocağı tutsun, yüzü gülsün.

Bakin, bugün, ekonomik ve sosyal yıkımdan nasibini alan bir kesim daha var: Staj ve çıraklık sigortası mağdurları. Emekliyi nasıl yok sayıyorsanız staj ve çıraklık sigortası mağdurlarını da yok sayıyor, haklı taleplerini, yükselttikleri sesi duymazdan geliyorsunuz. Binlerce staj ve çıraklık sigortası mağduru seslerini duyurmak için yollara düştü, Ankara’da buluştu, Hükûmete kulağının dibinden seslendi; yine duymadınız, yine kafanızı kuma gömdünüz. Staj ve çıraklık sigortası mağdurları artık laf değil, icraat bekliyor, yasa bekliyor sizden, yasa; ilk işe giriş tarihlerinin emeklilik hesabının yapıldığı sigorta başlangıcı olarak kabul edilmesini, fiilen çalıştıkları dönemin emekliliklerine sayılmasını, iş güvenliği ve çalışma koşullarının iyileştirilmesini sağlayacak yasal düzenlemenin derhâl yapılmasını istiyorlar. Bu Meclis eğer bu talepleri karşılayacak yasal düzenlemeleri yapmazsa, daha geçen hafta staj yaptığı fabrikada başı makineye sıkışan ve günlerce yaşam mücadelesi verdikten sonra hayatını kaybeden 14 yaşındaki Arda Tonbul’un vebali hepimizin, hepimizin boynundadır. Allah mekânını cennet eylesin; ailesine sabır diliyorum. İki gün önce kaybettiğimiz Erol Can Yavuz’a da rahmet diliyorum.

İktidar partisi grubuna ve ortağına soruyorum: Torba yasaların içine her şeyi doldururken staj ve çıraklık mağdurlarının en meşru, en haklı taleplerini mi sıdıramadınız? Bu konu üzerinden söz verip, seçim vaatleri savurup umut tacirliği yapmayı artık bırakın, staj ve çıraklık sigortası mağdurlarının adalet talebini derhâl karşılayın. Millete yalan söyleyerek, umutlarıyla oynayarak daha nereye varma niyetindesiniz? Staj ve çıraklık sigortası mağdurlarına söz verdiniz, tutmadınız. Esnafa 7200 prim günü sözü verdiniz, bu sözü de tutmadınız. 1’inci dereceye yükselen memura ayırmırsız 3600 ek gösterge vadettiniz, yalan oldu. Mülakat kalkacaktı, o da yalan oldu. “Taşeronla kadro vereceğiz.” diye kapı kapı oy istediniz; şimdi bu vaadiniz de yalan oldu. Aslında sözün özü şudur: Uzaya çıkmak için öyle 55 milyon dolar falan harcamaya hiç gerek yok, şu yalanlarınızı üst üste koysanız varacağı yer zaten uzaydır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 12’nci maddesinde yer alan “Bu Kanun” ibaresinin “Bu Yasa” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Nevroz Uysal Aslan

Şırnak

Kamuran Tanhan

Mardin

Adalet Kaya

Diyarbakır

Ömer Öcalan

Şanlıurfa

Gülcan Kaçmaz Sayyigit

Van

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ADALET KAYA (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli vekiller; ülkedeki derin yoksulluk Meclisin değişmez gündemi, değişmiyor çünkü AKP iktidarının ve “ekonomist” olduğunu iddia eden Cumhurbaşkanının politik tercihleri ekonomik krizi içinden çıkılmaz bir boyuta taşıdı. Cumhurbaşkanı ekonomist olmasa hâlimiz nasıl olurdu, tasavvur edemiyoruz.

İktidar, yurttaşların sıkıntılarını çözmek yerine “Ölümü gösterip sıtmaya razı et.” politikasıyla günü kurtarma derdinde. Emekli ikramiyesi, muhalefetin tüm itirazlarına rağmen önce sadece çalışmayan emeklilere verildi, iki ay sonra yanıltan dönüldü ve çalışmaya devam etmek zorunda olan emeklilere de 5 bin lira ikramiye verildi. Geçen hafta yüzde 42,6 olarak açıkladığınız SGK ve BAĞ-KUR emeklilerinin maaş zammını memur emeklilerinin alacağı oranla eşitlediniz, kendinizce iyileştirme yaptınız; kök maaşı en düşük olan grubun alacağı maaşta bir artış olmadı.

Evet, sadece emekliler değil; ülkede emeğiyle geçinmeye çalışan gençler, yaşlılar, kadınlar, göçmenler, depremzedeler, herkes geçim sıkıntısı yaşıyor. Gençler akın akın ülkeyi terk ediyor veya... Artan genç intiharlarından bahsetmek çok acı verici ama ailelerin ciğeri yanıyor. Deprem seneidevriyesi geldi ama depremzedeler hâlâ insanca yaşam koşullarına kavuşamadı.

Seçim bölgem Diyarbakır yoksulluğun ayyuka çıktığı kentlerin başında geliyor.

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yapılan yaşam memnuniyeti araştırmasına göre Diyarbakır iki yıldır en mutsuz il olarak seçiliyor. Diyarbakırlılar mutsuzluklarının sebeplerini, en başta, çözülmek istemeyen Kürt sorununa, ekonomik krize, gençlerin işsizliğine ve gençlerin umutsuz hissetmesine bağlıyorlar. Yapılan sokak röportajlarında yurttaşlar, en başta, iktidarın savaş politikalarının, kayyumların ve yaşadıkları sefaletin onları çaresizliğe ve umutsuzluğa, dolayısıyla mutsuzluğa ittiğini söylüyorlar.

Güneydoğu Ekspres gazetesinin röportajında konuşan Mesut Özdemir isimli yurttaş bakın ne diyor: “Genç nüfus fazla, işsizlik de fazla. Yeterli sayıda fabrika yok. Diyarbakır’a yatırım yapılmıyor. Hükûmet yetkilileri buraya gelerek ‘Fabrika açtık.’ diyorlar ama biz göremedik -o nedenle, fabrika yok diyorum- bu fabrikaları. Hiçbirimiz mutlu değiliz; alım gücü düşük, hayat kalitesi

düşük yani birçok sorun var ve bu sorunlar kangrenleşti.”

Diyanbakırlı esnaf da ekonomik gidişattan şikâyetçi. Nasıl olmasın, sadece son bir yılda Diyanbakır'da enflasyon ve döviz kurundaki artışa yenik düşen 1.346 esnaf kepenk kapatmak zorunda kaldı. Diyanbakır Etnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliğı Başıkan Alican Ebedinoğlu, kapanmalar nedeniyle 100 kişiden 20 kişinin işsiz kaldığını ifade ediyor. Bu yoksulluğa çare olmak gerekirken iktidar ve atadığı gaspçı kayyumlar yurttaşları daha da zora sokmakla meşgul ve özellikle kamulaştırma kararı aldıkları mahallelerde yurttaşların evlerini başlarına yıkıyorlar. Dün Fabrika Mahallesi'nde yurttaşların “Bu karda kışta nereye gideriz?” isyanını duymayan kayyum yıkım başlattı. Mahalle sakinlerinden Abdurrahim Kurt “Biliyorlar, belediye ellerinden gidiyor, onun için acele ediyorlar. 8 milyon para yemişler, ondan dolayı hemen yıkmaları lazım. Ev başına 100 bin TL para verdiler. 100 bin TL'yle ne yapabiliriz? Kışın ortasında nereye gidebiliriz? Hepsi çete olmuş.” diyor. Evet, Amed halkı biliyor; siz de biliyorsunuz ki 31 Martta kayyumları göndereceğiz ve belediyelerimizi kayyumlardan kurtaracağız. Bu vesileyle, halk yoklamasıyla bütün illerimizde, ilçelerimizde DEM PARTİ adına seçilmiş olan bütün adaylara başarılar diliyorum ve tüm bu süreci büyük bir emekle ve özveriyle yürüten delegasyona, yönetici arkadaşlarımıza, milletvekili arkadaşlarımıza, hepsine buradan sonsuz teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi, teklifin tümünün oylanmasından önce, İç Tüzük'ün 86'ncı maddesi gereğince oyunun rengini belli etmek üzere 2 sayın milletvekiline söz vereceğim.

İlk söz, lehte olmak üzere, Ankara Milletvekili Orhan Yegin'e ait.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ORHAN YEGİN (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kıymetli milletvekilleri, aziz milletimizi ve onu temsil eden Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Kıymetli milletvekilleri, AK PARTİ olarak Türkiye'nin partisi olma iddiasıyla kurulduğumuz günden bugüne kadar bu toplumun bütün kesimlerine, bütün şehirlerine, bütün bölgelerine, bütün farklılıklarına, tüm fertlerine hitap edecek; onların derterini, sorunlarını, taleplerini karşılamaya dönük hedef sahibi bir siyasetin sahibi olduğumuzu onlara anlatacak bir siyasal dil ve o siyasal dille bütünleşen politika ve o politikaları hayata geçiren uygulamalar üzerinde durduk.

Doğuyu da batıyı da, genci de yaşlıyı da, engelli hastayı da, anayı atayı da, Kürt'ü, Çerkez'i, Zaza'yı da, cemi de ezanı da hiçbirini ayırt etmeden mademki bunlar bu toplumun değeridir, mademki bunlar bu toplumu güzelleştiren o fotoğrafın birer desenidir, rengidir; o hâlde bunların hepsini önemseyerek hepsine hitap edecek bir siyaset oluşturmali ve hepsine hizmet ederek onların hayır dualarını ve güvenlerini kazanmalıyız diye düşündük ve siyasetimizi hep bu anlamda ortaya koyduk. Sadece bir bölgeye, bir mezhebe, bir etnik aidiyete değil; bu ülkenin bütünlüğünü oluşturan tüm desenlerine hizmet etmeyi, önemsemeyi siyasetimizin ana felsefesi hâline getirip bütün uygulamalarımızın temelinde bunu yansıttık. Siyasi ve sosyal alanda çaba ve gayretimize tüm engellemelere rağmen hiçbir sapma göstermeden kararlılıkla hepimizin huzuru, bu milletin huzuru, bu bölgenin huzuru için buna devam ettik. Bu çabalarımız bu anlamda sürerken ekonomik hayatta da ülkeyi büyüterek, ülkenin kaynaklarını daha fazla açığa ve ortaya çıkararak bu büyümeden, bu gelişmeden, işte, hiç kimseyi ayırt etmeden yine faydalanabileceği bir refah alanı, bir ekonomik derinlik alanı oluşturmaya gayret ettik. Zaman zaman bu gayretlerimiz sürerken küresel sorunlardan, bölgesel sorunlardan, siyasi, ekonomik farklı sebeplerden dolayı ekonomide bazı sıkışmalar, bazı yavaşlamalar yaşadığımız dönemler de oldu ama bu millete, bu milletin birliğine, bu ülkenin kaynaklarına, bu ülkenin gençlerinin bu ülkeyi daha iyi bir yerlere taşımaya dönük aşkına ve azmine her zaman inanarak “Yapacak daha çok işimiz var, mücadele edecek çok alanımız var.” diye; hiçbir şeyi bahane etmeden, hiçbir bahaneyi milletin önüne koymadan “Evet, bu sorunumuz var, bununla mücadele edeceğiz, bunu aşacağız; merak etmeyin, bu ülkeyi daha iyi bir yere taşıyacağız.” iddiasını hep ayakta tutarak, hep “Bizim üstümüze ne düşüyor?” derdiyle derlenerek, mücadelemizi vererek ülkeyi ekonomik anlamda da daha ileriye taşımaya çalıştık. Zaman zaman sıkıntılar olduğunda burada geldik kanunlarımızı yaptık, uygulamalarımızı hayata geçirdik; refahı artırmaya gayret ettik ve bu artırmadan ülkenin bütün kesimlerine, bütün fertlerine ayırım yapmaksızın bunu dağıttık.

Şimdi, bugün başka bir kanunla karşı karşıyayız. Kanunumuzda bir defa istihdamı koruyan maddelerimiz var. İstihdamı korumak önemlidir, sadece artırmaya dönük gayretler yetmez; o mevcut istihdamı da koruyarak üzerine bir şeyler koymak gerekir. Dolayısıyla burada asgari ücret teşvikini artırarak istihdamı korumaya çalışıyoruz. Olası risklere karşı da kısa çalışma ödeneğinden yararlanılabilsin ki istihdam ortamı ortadan kalkmasın diye kısa çalışma ödeneğinden yararlanabilme koşullarında bir iyileştirme yaparak bunu altı yüz günden dört yüz elli güne düşürüyoruz. Korumanın yanında istihdamı artıran uygulamalara devam ediyoruz; gençlere, kadınlara, mesleki yeterlilik belgesine sahip kişilere, engellilere yani istihdam piyasalarında dezavantajlı kesimlerin istihdamını kolaylaştırmak üzere yapılan teşviklerde burada bir süre uzatımına gidiyor, iki yıl daha bu süreyi uzatıyoruz ve bir yıl daha Sayın Cumhurbaşkanına bunu uzatma yetkisini kanunla veriyoruz. En düşük emekli aylığını da elbette yeterli bulmuyoruz, elbette daha iyisini yapmak için bütün mücadelemizi ortaya koyuyoruz ve koyacağız ama bugün yine bir kanun yaparak, kanunla en düşük emekli aylığını da artırmış oluyoruz ve SSK, BAĞ-KUR emeklileri ile memur emeklilerinin emekli aylıklarında cereyan eden, ortaya çıkan artıştaki o terazi farklılığını giderecek, o makası kapatacak; o farklılığı giderip o terazinin dengesini oluşturacak artışı da bugün bu kanunla yaparak ikisini de yüzde 49,25'e -asında yuvarlama rakam, buna “yüzde 50” de diyebiliriz- yüzde 50'lik bir artışa ulaştırıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Orhan Bey, sürenizi bir dakika uzatıyorum.

Toparlayın lütfen.

ORHAN YEGİN (Devamla) - Teşekkür ederim Başkanım.

Uğraşacak çok sorunumuz var, yapacak çok işimiz var; ulaşmamız gereken nice hedeflerimiz, aşmamız gereken nice başarılarımız var. Bunları hep beraber başarabiliriz. Bir bölgeye sıkışmadan, bir siyaset tarzına sıkışmadan, birbirimizi kötülemekten yücelmenin umuduna düşmeden, birbirimizi küçülterek değil, birbirimizle el ele vererek, omuz omuza vererek, bu milletin bizden beklentisi olduğu bilinciyle bu aziz milleti daha yukarı nasıl taşıyabiliriz, bu ülkeyi nasıl daha güçlü kılabiliriz ve oluşan bu refahtan milletimize nasıl daha fazla pay aktarabiliriz mücadelesini hep beraber vermemiz gerekiyor diyor, sizleri saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İkinci söz, aleyhte olmak üzere, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'a ait.

Buyurun Sayın Başarır. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 91 sıra sayılı Kanun'la ilgili grubumuz adına görüşümüzü açıklamak üzere kürsüye gelmiş bulunmaktayım.

Şimdi, özellikle ocak ayının başından bugüne kadar emekliye, memura, işçiye yapılacak zammı konuşuyoruz ve şunu söyleyeyim ki taksit taksit, ızdırap çektire çektire emekliye, işçiye zam yaptınız. Değerli arkadaşlar, TÜİK 3 Ocakta enflasyon

rakamlarını açıkladı; tamamen sahte, gerçekleri ortaya koymayan bir rakamı sarayın talimatıyla açıklamak zorunda kaldı ve ilk zam 37,57 yapıldı ve 7.500 lira olan en düşük emekli maaşını 10 bin lira yaptınız. Daha sonra, beyefendi vicdana geldi -cebinden veriyor ya- "42 yapıyorum." dedi. Daha sonra, bu Komisyondaki, Plan ve Bütçedeki arkadaşlarıma çok teşekkür ediyorum, yoğun bir mücadele verdiler; emeklinin sesini, emeklinin durumunu ortaya koydular ve yüzde 49'a çıktı büyük bir lütuf gibi ve ilk zamda -üzülerek söylüyorum- bakın, yüzde 42'ye çıktığı zaman Cumhurbaşkanı dedi ki: "Bunun bize maliyeti 45 milyar." Yahu, Demirören grubunun Ziraat Bankası ve Vakıfbanktan çekip beş yıldır ödemediği kredinin devlete, halka maliyeti 55 milyar. Bir adama vermiş olduğunuz usulsüz kredi 55 milyar, 4,1 milyon emekliye vermiş olduğunuz zammın maliyeti devlete 45 milyar; utanç verici bir tablo bu. (CHP sıralarından alkışlar) Kimin parasını veriyorsunuz? Şimdi, en büyük çekincemiz neydi bu yasayla ilgili? En düşük emekli maaşını en azından asgari ücret seviyesine getirin. Arkadaşlar, iktidara geldiğinizde 2002'de emeklinin bir aylık maaşı 1,5 asgari ücrete denk geliyordu. Şimdi, hemen hemen yarısı. Açıklayabilir misiniz bunu? Her şeyi geçiyorum, bakın, şu yirmi beş günlük sürede beyefendi taksit taksit lütuf olarak cebinden sadaka gibi bu zammı verdi ya. Ya, bu yirmi beş günde sebze ye yüzde 28, kuzu etine yüzde 14, yumurtaya yüzde 10, una yüzde 5, otoyollara yüzde 76, daha sayabilirim, zam gelmiş. Zaten beyefendinin lütuf olarak vermiş olduğu bu zam eridi çünkü günden güne her şeye zam geliyor. Bir şey söyledim 27'nci Dönemde, ne maaş verdiğiniz önemli değil aslında, verdiğiniz maaşla insanların ne alabildiği önemli. Bugün "sahibinden.com" aralık-ocak kira artışlarını açıkladı; yüzde 100 ve cumhuriyet tarihinden bugüne kadar emekli ilk kez maaşının yarısıyla ancak on gün, on beş gün oturabiliyor. Bir aylık maaşıyla bir kirayı veremeyecek durumda. Beyefendi lütuf veriyor. Bu yasada, arkadaşımız güzel şeyler söylemeye çalıştı, "İşçiyi koruyoruz." dedi. İşçiyi koruyorsan buradan söylemek isterim: İş kazalarında ve iş yeri denetimlerinde, oranın denetimi niye mülki amirin rızasına bırakılıyor? İşte çocuklar ölüyor, her gün bir çocuk ölüyor. Sormak isterim: İşsizlik Fonu'ndaki para kime gitmeli? İşçiye gitmeli. Nereye gidiyor?

LATİF SELVİ (Konya) – İşçiye gidiyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – İşçiye gitmiyor, işçiden başka her yere gidiyor.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Nereye gidiyor sen söyle.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – İşte bunlara bu komisyonda itiraz etti insanlar. Arkadaşlar, bakın, bu Parlamentonun birinci görevi emeklinin, işçinin ve memurun hakkını savunmaktır. Eğer ki siz 10 bin lira maaşla bu ülkede emeklinin geçinebileceğini söylüyorsanız ben hiçbir şey söylemiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ben 10 bin lira maaşla geçinmek zorunda kalan milyonlarca emekli için grubumu buraya çağırıyorum ve protesto ediyoruz, haksız buluyoruz, hukuksuz buluyoruz, adaletsiz buluyoruz ve "Vicdan!" diyoruz "Vicdan!"

(CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, böyle bir usul yok ama.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bir ülkenin gelişmişliği sarayıyla değil, uçaklarıyla değil, beyefendinin konvoyuyla değil, emeklisinin, işçisinin, memurunun aldığı zamlarla ölçülür diyorum.

Ve sizi protesto ediyoruz milyonlarca emekli adına.

[CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, sürekli alkışlar(!)]

BAŞKAN – Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik sistemle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

[CHP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, sürekli alkışlar(!)]

MURAT EMİR (Ankara) – Biz millet adına burada eylem yaparken oylama yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Açık oylama sonucu gelmiştir, okutuyorum:

Adıyaman Milletvekili Resul Kurt ve Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız ile 46 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

"Kullanılan oy sayısı : 345

Kabul : 273

Ret : 69

Çekimser : 3(\*)

Kâtip Üye  
Asu Kaya  
Osmaniye

Kâtip Üye  
Rümeysa Kadak  
İstanbul"

BAŞKAN – Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.  
Hayırlı olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(\*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

Gündemdeki işler tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 30 Ocak 2024 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.43